

na iPadu,
ko je
časopis
še v tisku

Available on the
App Store

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI
Poste Italiane s.p.a. - Spedizione in
Abbonamento Postale - D.L. 353/2003
(convertito in Legge 27/02/2004
n° 46) art. 1, comma 1, NE/TS

5 0 7 2 2

9 771124 666007

1,20 €

Italija bankomat tihotapcev in teroristov?

ALJOŠA GAŠPERLIN

Ugrabitev štirih uslužbencev italijanske družbe Bonatti v Libiji je formalno zagonetka, ki jo skuša italijanska vlada razrešiti. Zunanji minister Paolo Gentiloni je sprva povedal, da to ni »znak« teroristov italijanski vladi, včeraj pa ocenil, da je prerano podajati ocene. Uradno priznana libijska vlada Abdullaha al-Thanija s sedežem v Tobruku je sicer mnenja, da so za ugrabitev odgovorni tihotapci beguncev, ki se hočejo maščevati misiji, katere namen je prestrežanje ladij med Libijo in Evropo.

Za ugrabitev torej po prvih uradnih virih niso odgovorni džihadisti. IS v Libiji ni še tako močan kot drugod, čeprav predstavljajo njegov glavni trenutni posel v Libiji ravno ugrabitve. Če so trditve italijanske in libijske vlade resnične, je namen ugrabiteljev unovčiti odkupnino, ki bo služila za financiranje te ali druge libijske frakcije ali paravojaške enote, ki si lastijo razne libijske predele. Drugo vprašanje je, ali ne bo štirih ugrabljenih Italijanov »odkupila« kakšna skupina, vezana na IS. Italija je namreč odkrito podprla vladu v Tobruku in je edina država, ki še posluje z Libijo. Vojaške sile IS, ki po drugi strani že nadzorujejo mesto Sirte in večji del mesta Bengazi, že ciljajo na periferijo Tripolisa, kjer je sedež nepriznane islamske vlade.

Italijanska vlada in tajne službe morajo zato hitro ukrepati. Ugrabitelji in druge skupine dobro vedo, da bi džihadistom lahko koristilo prevzeti ugrabljene Italijane, zato bodo najbrž tudi zahtevali od Rima višjo odkupnino. Ko pa bi ugrabljene italijanske državljane res odkupil IS, bi se odprlo še hušje poglavje.

DEŽELNI SVET - Rebalans proračuna 2015

Novosti pri delitvi prispevkov manjšini

Pobuda odbornika Giannija Torrentija

TRST - Dežela FJK bo odslej z večjo prožnostjo delila državne prispevke Slovencem. To bo naredila že v tem poletnem proračunskem zakonu (rebalansu) na podlagi predloga pristojnega odbornika Giannija Torrentija. Ta prožnost bo zadevala 900 tisoč evrov, ki so bili neizkoriščeni pri treh proračunskih postavkah zaščitnega zakona (javne uprave, delovanje slovenskih organizacij ter gospodarski razvoj videmske pokrajine).

Dežela predlaga, da bi od teh 900 tisoč evrov 600 tisoč evrov namenili Primorskemu dnevniku ter po 150 tisoč evrov tedniku Novi Matajur in glasbenemu centru Emil Komel. Časopisa sta se znašla v težavah zaradi krčenja državnih sredstev za založniške dejavnosti. Pomoč Komelu je sad proračunskih težav te glasbene ustanove, Torrenti ta izredni prispevek tolmači kot spodbudo za nujno združevanja glasbenega šolstva Slovencev v Italiji.

Na 3. strani

URADNI PODATKI
V Italiji letos
že 82 tisoč
beguncev

RIM - Napovedi o ogromnem valu beguncev in priseljencev na italijansko obalo se niso uresničile, zato oblasti svarijo pred izkrivljenim prikazovanjem migracij v javnosti. V Italijo do 17. julija letos je vsekakor prispelo že dobrih 82 tisoč beguncev, le osem odstotkov več kot lani. Agencija za zunanje meje Evropske unije Frontex pa je še marca napovedovala, da naj bi iz Libije v Evropo letos prispelo od pol milijona do milijon ljudi.

Na 2. strani

TRST - V nekdanji glavni ribarnici na tržaškem nabrežju so včeraj odprli multimedijko razstavo o kavi »Il gusto di una città« (Okus nekega mesta). Razstava spada med uradne spremljevalne dogodke milanskega Expa, prireja pa jo naveza javnih uprav in zasebnih podjetnikov. Na ogled je tudi izbor Salgadovih fotografij. Vstop na razstavo je brezplačen, na ogled pa bo vse do 8. novembra. V teh mesecih se bodo pod oboki nekdanje ribarnice zvrstili tudi številni kulturni dogodki.

CIVILNE PRAVICE
Evropsko
sodišče
proti Italiji

Evropsko sodišče za človekove pravice je Italijo spoznalo za krivo kršitve osmega člena Evropske konvencije. Sodniki v Strasbourgu so od Italije zahtevali legalizacijo homo- in tudi heteroseksualnih partnerstev. Kot so pojasnili, bi bila civilna zveza ali registrirano partnerstvo najustreznejši način, da se razmerje istopolnih parov zakonsko prizna. Italija pa je edina zahodnoevropska država brez ustrezne zakonodaje, čeprav - ugotovljajo sodniki - ji je večinsko mnenje naklonjeno.

Na 2. strani

Kriza družbe Revas:
še 30 dni za rešitev

Na 6. strani

Desničarski »flop« na
glavnem miljskem trgu

Na 6. strani

Tovorni vlak
iztiril pri Tržiču

Na 12. strani

Albin Vodopivec,
primorski antifašist

Na 16. strani

ŠPORT - Pri ŠZ Jadran

Začetek novega obdobja

Glavnina dolgoletnih odbornikov je odstopila, na potezi so zdaj novi obrazi

Kar je bilo napovedano, se je tudi zgodilo. Dolgoletni odborniki košarkarskega kluba Jadran so na ponedeljkovem občnem zboru na Opčinah odstopili s svoje funkcije. Do imenovanje novega odbora, do tega naj bi prišlo do konca meseca, bodo sicer še opravilno sposobni, vendar je umik nepreklicen. Z odhodom glavnine odbornikov, ki so dolgo let vodili klub, se je pri združenju košarkarski ekipi končal cikel, ki ga je med drugim zaznamoval tudi povratak članskega moštva v B-ligo. Zdaj se začena nova faza, v kateri vlogo prevzemajo mlajši: v odboru in na igrišču.

Na 18. strani

Omizje in del udeležencev občnega zbora

FOTODAMJ@N

GORICA - Občina

Zavrnil predlog

oživitve šestih

rajonских svetov

GORICA - Goriški občinski svet je potrdil letošnji proračun, ki je vreden 138 milijonov evrov. Naložbam v javna dela je namenjenih 28 milijonov evrov, približno tri milijone več kot lani pa so vložili v socialno-skrbno področje. Proračun je bil sprejet z glasovi večine, med svetniki, ki so glasovali proti, pa so tudi predstavniki SSK. »Med razlogi, zaradi katerih nismo podprli dokumenta, je predvsem zavrnitev predloga resolucije za ponovno ustanovitev šestih rajonskih svetov v Gorici,« pravi Bandelj, po katerem je goriški občinski svet s tem bolj ali manj dokončno pokopal rajonske svete.

Na 12. strani

OBČINA TRST

Razprava o

proračunu baje

še le septembra

Tržaški občinski svet bo najbrž razpravljal o občinskem proračunu šele konec avgusta oziroma v začetku septembra. Obstaja sicer možnost, da bi tržaški občinski odbor sprejel bilanco že jutri. V tem primeru bi lahko po ustreznih razpravah v rajonskih sosvetih in odobritvi v pristojni komisiji bilanco obravnavali in sprejeli v občinskem svetu pred poletnim premorom, vendar je to v danih pogojih težko izvedljivo. Med razlogi za preložitev proračuna je zmanjšanje davka Irpef.

Na 6. strani

STRASBOURG - Zahteva evropskega sodišča za človekove pravice

»Italija naj prizna istospolne zveze«

Parlamentarec Demokratske stranke Ivan Scalfarotto (desno) je pred časom začel z gladovno stavko, da bi opozoril na počasnost parlamentarnega postopka za uzakonitev istospolnih zvez, stavko pa prekinil, ko je premier Renzi prejšnjo soboto napovedal pospešitev razprave v senatu

ANSA

MIGRANTI - Slovenija naj bi sprejela 250 azilantov namesto 702

Na italijanskih obalah ni prišlo do napovedanega navala pribežnikov

RIM - Napovedi o ogromnem navalu beguncev in priseljencev na italijansko obalo se niso uresničile, zato oblasti svarijo predvsem javna občila pred izkrivljenim prikazovanjem migracij v javnosti. O tem poročajo številni italijanski in svetovni mediji (med drugim tudi Radio Slovenija), ki navajajo, da je v Italijo do 17. julija letos prispelo dobrih 82 tisoč beguncev, »le« osem odstotkov več kot lani. Agencija za zunanje meje Evropske unije Frontex je še marca napovedovala, da naj bi iz Libije v Evropo letos prispelo od pol milijona do milijon ljudi.

Januarja in februarja letos je bilo za kar 130 odstotkov več prihodov glede na leto prej, a so se razmere kmalu ustalile. Italija tako danes skupno gosti 84.500 ljudi, največ v nastanitvenih centrih na Siciliji, 18 odstotkov, 11 odstotkov v najboga-tejši italijanski deželi Lombardiji, 10 pa v Laciju.

Notranjim ministrom Evropske unije je medtem vsaj za silo uspelo spraviti pod streho sporazum o premeščanju beguncev, ki potrebujejo mednarodno zaščito. Po sklepih junjskega vrha bi morali skleniti sporazum o prerazporeditvi 40.000 prosilcev za azil iz kriznih držav, ki so se zatekli v Italijo in Grčijo. Druga skupina je 20.000 beguncev iz taborišč blizu kriznih žarišč, denimo Sirce v Jordaniji. Kljub večtedenskim prizadevanjem luksemburškega predsedstva Evropska unija ni dosegla cilja - skupno 60.000 ljudi. Tako so članice ponudile sprejetje 22.504 beguncev iz tretjih držav in 32.256 prosilcev za azil. Višek ljudi iz skupine beguncev naj bi premestili k azilantom, zaveze za preostalih 5240 pričakujejo do konca leta.

Četudi je evropska komisija sprva predvidela za Slovenijo skupno 702 azilanta in begunca v dveh letih, se je številka krepko znižala. Tako bi po novem sprejeli le 230 prosilcev in 20 beguncev iz tretjih držav. Po napovedih državnega sekretarja na slovenskem ministrstvu za notranje zadeve Andreja Špenge prihod prve skupine v Sloveniji pričakujejo jeseni.

Slovenija je - kot znano - vseskozi izpostavljala odgovornost tako do svojih državljanov kot do drugih ter da lahko na svoje ozemlje sprejme le toliko ljudi, kot

jih je v določenem času sposobna oskrbeti in jim nuditi vso potrebno pomoč, je poudaril Špenge. Prav tako je Slovenija vsekozi izpostavljala vidik varnosti. »Država namreč mora vedeti, koga sprejema na svoje ozemlje, in mora imeti na voljo tudi možnost, da zaradi potencialnega ogrožanja varnosti sprejem nevarnih oseb zavrne,« je pojasnil državni sekretar in dodal, da so ti pomisleki upoštevani.

Po prvem predlogu Evropske komisije naj bi Slovenija sprejela 702 begunca, naknadno je bil predstavljen nov predlog razdelitvenega ključa, v okviru katerega se je zavezala k sprejemu 250 oseb v dveh letih. Na slovenskem ministrstvu za notranje zadeve pripravljajo načrt za nastanitev in oskrbo vseh oseb ob prihodu v Slovenijo, kar je zahtevna naloga, ključno bo sodelovanje ostalih resorjev, za delo, družino in socialne zadeve, izobraževanje, zdravje, javno upravo in obrambo, je izpostavil državni sekretar.

Pri tem je opozoril, da je trenutno na prehodu iz Srbije na Madžarsko dnevno približno 1000 oseb in da je mogoče v primeru zaprtja madžarske meje pričakovati, da bo kak odstotek teh ljudi prišel tudi v Slovenijo. Za primer takšnih nenapovedanih migracij je vlada Mira Cerarja prejšnji teden sprejela krizni načrt ukrepanja.

STRASBOURG - Evropsko sodišče za človekove pravice je od Italije zahtevalo zakonsko priznanje istospolnih parov. Italija je sicer ena izmed redkih članic EU in edina večja zahodnoevropska država, ki ne priznava istospolnih partnerstev, na sodišče v Strasbourgu pa so se zaradi tega obrnili trije italijanski istospolni pari. Ti so v tožbi poudarili, da v skladu z italijansko zakonodajo nimajo možnosti, da se poročijo ali sklenejo kakršnokoli civilno zvezo. Sodniki so Italijo spoznali za krivo kršitve osmega člena Evropske konvencije, ki govori o pravici do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja.

Italijansko pravo ne predvideva nikakršnega zakonskega priznanja istospolnih parov, s tem pa ne izpolnjuje temeljnih pravic parov, ki živijo v stabilni zvezi, izhaja iz sodbe. V njej so zato sodniki v Strasbourgu od Italije zahtevali legalizacijo homo- in tudi heteroseksualnih partnerstev.

Kot so pojasnili, bi bila civilna zveza ali registrirano partnerstvo najustreznejši način, da se razmerje istospolnih parov zakonsko prizna.

Izpostavili so tudi, da med članicami Sveta Evrope narašča trend zakonskega priznavanja istospolnih parov - zakonodajo temu v prid ima 24 od 47 članic SE. Dodali so, da je tudi italijansko ustavno sodišče večkrat pozvalo k tovrstni zaščiti in priznanju, glede na zadnje javnomnenjske raziskave pa zakonsko priznanje istospolnih parov podpira tudi večina italijanskega prebivalstva.

Vlada premiera Mattea Renzija je že napovedala, da želi do konca leta uveljaviti civilno partnerstvo, a je osnutek zakona za zdaj običal v senatu. Po večrajšnji sodbi evropskega sodišča pa naj bi pospešili izoblikovanje zakona, za kar, kot kaže, ima vlada tudi soglasje širokega kroga parlamentarcev stranko Forza Italia in Gibanja 5. zvezd, s čimer bi lahko zajezila nasprotovanje.

Alfanove Nova desna sredina, ki sicer izrecno ne nasprotuje civilnemu partnerstvu, a je proti temu, da bi homoseksualcem omogočili posvojitev otrok njihovih partnerjev ali da bi ti imeli pravico do partnerjeve pokojnine.

Škandal na Kitajskem

PEKING - Na Kitajskem so aretirali enega najtesnejših sodelavcev bivšega predsednika Hu Jintaa in ga izključili iz komunistične partije. Gre za visokega funkcionarja partije Ling Jihuaa, ki mu očitajo korupcijo in spolne prekrške. Sedaj 59-letni Ling se je znašel pod sojem medijskih žarometov že leta 2012, ko je njegov sin Ling Gu umrl v nenavadni nesreči s ferrarijem v Pekingu. 23-letni Ling Gu je bil gol, poleg njega pa sta bili še dve dekleti, ena popolnoma gola, druga pa napol slečena. Obe sta bili v nesreči hudo poškodovani. Čeprav kitajski mediji o nesreči niso poročali, so se kitajski uporabniki svetovnega spleta spraševali, kako si lahko sin partijskega funkcionarja privoščil športen avto za pet milijonov juanov (650.000 evrov).

Turčija sumi, da je napadel IS

ANKARA - Turški premier Ahmet Davutoglu je po ponedeljkovem terorističnem napadu v mestu Suruc na jugu države obljubil krepitev varnostnih ukrepov na meji s Sirijo. Napad je po zadnjih podatkih terjal 32 mrtvih, ranjenih je okoli 100 ljudi. Po mnenju preiskovalcev je napad v Surucu, ki leži nasproti sirskega kurdskega mesta Kobane, izvedla samomorilska napadalka iz vrst skrajne Islamske države, česar sicer niso dokončno potrdili. Tarča napada je bilo srečanje mladih aktivistov, ki so načrtovali odpotovati čez mejo in pomagati pri obnovi Kobaneja.

Italijani odhajajo tudi v Slovenijo

RIM - Zaradi gospodarske in finančne krize ter visoke brezposelnosti vse več Italijanov zapušča domovino. V letih 2008-2013 se jih je v tujino odselilo 554.727, od tega 125.735 samo v letu 2013, kar je v primerjavi s letom 2008 55-odstotno povečanje. Največ jih odhaja v Nemčijo, 1629 pa si jih je za nov dom izbralo Slovenijo. Te številke razkriva raziskava inštituta Impresa Lavoro, ki temelji na podatkih evropskega statističnega urada Eurostat. Od dobrih 550.000 je skoraj 60.000 Italijanov emigriralo v Nemčijo. Med najbolj priljubljenimi destinacijami so še Velika Britanija, Švica, Francija in Španija. 26.000 jih je odšlo v ZDA, nekaj - predvsem mlajših - pa se jih je odločilo tudi za selitev proti vzhodu. V Albanijo se jih je preselilo 9470. Brezposelnost med mladimi Italijani je več kot 40-odstotna, na jugu države pa jih je brez dela še precej več.

MIGRANTI - Kritični do politikov

Prefekti zdaj na bojni nogi

RIM - Za prefekte je mera polna. Po polemikah in bolj ali manj spontanah uporih ljudi zaradi namestitve migrantov v različnih krajih italijanskega polotoka, je predstavnik prefektov Claudio Palomba, prefekt Lecceja, javno izrazil nezadovoljstvo svojih kolegov, ki da jih obkrožajo ozračje nasprotovanja. Tarča njegovih kritik so »politiki in predstavniki institucij,« ki jih stalno blatijo. Sodu so izbile dno nečastne izjave podpredsednika deželena sveta dežele Marke Sandra Zaffirija, ki je preko facebooka zmerjal rimskega prefekta Franca Gabriellija zaradi njegove nepopustljivosti do tistih, ki se upirajo namestitvam na območju Rima. Predstavniki Severne lige je Gabriellija označil za »komunistično prasico v službi demokratske stranke, ki bi bil potreben dobrega odmerka ricinisuvega olja.«

»Vseh 103 prefektur si dan za dnem prizadeva za nudenje čim boljše logistične in zdravstvene pomoči migrantom, ki nam jih osrednje oblasti velikokrat dodeljujejo zadnji hip. Moramo jih identificirati, pregledati, zdraviti in najti zanje bivališče. Vlada bi se morala nad tem zamisliti,« je levo in desno kritiziral Palomba. Ne gre tudi pozabiti, da je minister za notranje zadeve Angelino Alfano - v dogovoru z Renzajem - napovedal, da bodo na prihodnjem ministrskem svetu odstavili prefekto iz Trevisa, ki je do konca leta 2013 službovala v Gorici, Mario Augusto Marroso, ker je klonila pred pritiski desničarskih skrajnežev in jeznih državljanov, ki so v različnih krajih (Quinto, Eraclea in Portogruaro) z nasilnimi dejanji dosegli selitev skupin migrantov.

LIBIJA - Previdnost Rima

Štirje Italijani še v rokah ugrabiteljev

RIM - Štiri italijanske tehnike družbe Bonatti so v Libiji skoraj gotovo ugrabili navadni kriminalci, ki naj bi v zameno za izpustitev zahtevali denar. To ugibajo italijanske obveščevalne službe, ki sodelujejo z libijsko policijo oziroma s tem, kar je še ostalo od tamkajšnje razkosane državne oblasti. V Rimu so glede ugrabitve zelo previdni, tudi zato, ker se bojijo, da bi kriminalna tolpa štiri Italijane »prodala« kakšni teroristični združbi, morda celo skrajnežem t.i. Islamske države (IS).

Gino Policardo, Fausto Piano, Filippo Calcagno in Salvatore Falla so uslužbenci družbe Bonatti iz Parma, ki kot podizvajalec sodeluje pri črpanju zemeljskega plina z italijanskim naftnim koncernom ENI. Ugrabljeni so bili v ponedeljek popoldne, ugrabitelji pa so se zavili v molk. Vsaj uradno, čeprav obstaja možnost, da so že navezali stike z vodstvom Bonattija ali z italijansko vlado.

Rimsko zunanje ministrstvo je ugrabitev štirih Italijanov takoj naprtilo kriminalnim in ne terorističnim združbam. Policardo, Piano, Calcagno in Falla so zaposleni v obratu v kraju Mellitah približno 60 kilometrov od Tripolisa, od koder pelje podvodni plinovod z imenom Greenstream iz Libije v Italijo in naprej v nekatere druge evropske države.

DEŽELNI REBALANS - Predlog odbornika Giannija Torrentija

Bolj prožno izkoriščanje denarja za Slovence

600 tisoč € za Primorski dnevnik ter po 150 tisoč € za Novi Matajur in Center Komel

TRST - Dežela Furlanija-Juljska krajina bo odslej z večjo prožnostjo delila državne prispevke slovenski manjšini. To bo naredila že v tem poletnem proračunskem zakonu (rebalansu) na podlagi predloga pristojnega odbornika Giannija Torrentija, ki je doživel soglasje leve sredine. Ta prožnost bo zadevala 900 tisoč evrov, ki so bili neizkoriščeni pri treh proračunskih postavkah zaščitnega zakona (javne uprave, delovanje slovenskih organizacij ter gospodarski razvoj videmske pokrajine).

Deželna vlada predlaga, da bi od teh 900 tisoč evrov 600 tisoč evrov namenili Primorskemu dnevniku ter po 150 tisoč evrov tedniku Novi Matajur in glasbenemu centru Emil Komel. Primorski dnevnik in beneški časnik sta se znašla v težavah zaradi splošnega krčenja državnih sredstev za založniške dejavnosti in istočasno velikih zamud pri izplačevanju sicer »okleščenih« prispevkov iz Rima. Pomoč Komelu je sad nepričakovanih proračunskih težav te glasbene ustanove; Torrenti ta izredni prispevek tolmači kot spodbudo združevanja glasbenega šolstva Slovencev v Italiji.

Na predlog odbornika za kmetijstvo Cristiana Shaurlija je deželni odbor v zakon vključil 200 tisoč evrov za dograditev doma Prosekarka na Proseku in to v sklopu t.i. protokola Prosecco Doc. V proračunskem rebalansu 2015 je tudi 95 tisoč evrov za goriški Trgovski dom, medtem ko Dežela potrjuje prispevek 60 tisoč evrov za Ribiški muzej v Križu. Potrdilo je bilo nujno potrebno zaradi nekaterih težav, ki so nastale pri dodelitvi že odobrenega prispevka.

Gabrovec opozarja na t.i. Masterplan

Razveseljive novice za Slovence je v posegu v slovenščini pozdravil deželni svetnik SSK Igor Gabrovec, ki pa

Podpredsednik Dežele Sergio Bolzonello in predsednica Debora Serracchiani na včerajšnji seji deželnega sveta

se je nato zaustavil na veliki vrzeli, ki se pravzaprav vleče še iz časa Tondove uprave. »Gre za (ne)financiranje gospodarskih razvojnih načrtov, ki jih našteva t.i. Masterplan o podeželskem razvoju tržaške pokrajine. V njem je zapisana možnost uresničevanja podjetniških načrtov za preko sto milijonov evro. Dežela lahko na to obvezo odgovori le z uvedbo stalne, recimo desetletne finančne postavke v višini poldruga milijona letno, ki bi predstavljala konkreten zagoni instrument za razvoj območja, ki je kljub velikemu potencialu še vedno podvrženo vsakovrstnim omejitvam zlasti naravovarstvenega izvora,« je poudaril Gabrovec.

To naj bo naša »domača naloga« za prihodnji proračun, ki bo na vrsti decembra, je dodal svetnik SSK. Izpostavil je še vrsto vrst odprtih problem, od škode od divjadi pa vse do neopravičljivega pomanjkanje slovenskih novinarjev v službi deželne uprave.

VOLILNI ZAKON - Demokratska stranka

Ukmar: Ne sporom med Slovenci in Furlani

TRST - Polemike v Demokratski stranki med Tržačani in Furlani glede načrtovanja poslanskih volilnih okrožij so odmevala na včerajšnji seji deželnega sveta. Stefano Ukmar je strankarske somišljenike iz Furlanije spomnil na vsebino volilnega zakona (t.z. italicum) o številu prebivalcev za posamezno okrožje ter tudi o členu, ki govori o slovenski manjšini. Obžaloval je stališče tistih, ki hočejo tako ali drugače umetno ustvariti nesoglasja med Furlani in Slovenci. Ukmarju se zdi, da predlog mestne (ali metropolitanske) tržaške občine lahko predstavlja priložnost

za vsestransko rast tržaškega območja, zadnjo besedo o tem pa bo itak imel deželni svet.

Po polemikah o volilnih okrožjih je v deželni Demokratski stranki, kot kaže, zavladalo premirje. Tajnica Antonella Grim pravi, da ni pogojev za večje spremembe predlaganih okrajev, a le za manjše korekture. Goriški poslanec Giorgio Brandolin je dejal, da je vlada pri predlogu za dve okrožji upoštevala reformo lokalnih uprav (medobčinske zveze) in potrebe slovenske manjšine, kar je pritrtil tudi tržaški senator Francesco Russo.

DIVAČA 180 km na uro po navadni cesti

KOPER - Koprski policisti so včeraj okoli 8.30 skušali ustaviti voznika motornega kolesa, ki je po stari cesti od Divače proti Razdrtem divjal s hitrostjo 180 kilometrov na uro. Ko jim ga je uspelo ujeti, so ugotovili 14 različnih kršitev, zato so zoper njega podali obdolžilni predlog in mu zasegli motorno kolo. Ker se 37-letni voznik iz Ilirske Bistrice na znake policistov, naj ustavi, ni odzval, so se ti odpravili za njim in ga ustavili v Senožečah.

Tam so ugotovili, da je moški vozil brez veljavnega vozniškega dovoljenja, njegovo motorno kolo pa je bilo neregistrirano. Poleg tega je bil pod vplivom alkohola, pozitiven je bil tudi hitri test za mamila.

KOROŠKA Zapri bodo tri dvojezične šole

CELOVEC/LJUBLJANA - Z novim šolskim letom je na območju veljavnosti zakona o manjšinskem šolstvu na avstrijskem Koroškem iz leta 1959 predvideno zaprtje dveh podružničnih dvojezičnih ljudskih šol v krajih Radiše in Medgorje ter male šole v kraju Srednje Trušnje, so za STA pojasnili na uradu vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Avstrijska Koroška zmanjševanje števila ljudskih šol utemeljuje na eni strani s prevelikim številom učiteljev, zaposlenih v ljudskih šolah, in s tem prilaganjem števila učiteljev drugim primerljivim zveznim deželam v Avstriji ter željo po dvigovanju kvalitete na pedagoškem področju, predvsem v smislu nudenja širše dodatne ponudbe, ki jo vidijo v obliki šolskih centrov. Ob tem glede dvojezičnega šolstva v Celovcu pojasnjujejo, da pri reorganizaciji šolske mreže upoštevajo manjšinski šolski zakon za Koroško.

Dvojezično šolstvo na Koroškem ureja zakon o manjšinskem šolstvu za avstrijsko Koroško iz leta 1959, kjer je med drugim določeno območje, na katerem se mora poučevati dvojezično. Na tem območju je mogoče ustanavljati ljudske šole, ki pa jih bodo z novim šolskim letom zamenjale nove srednje šole. Da lahko otrok obiskuje dvojezični pouk, je potrebna prijava, ki jo poda vzgojni upravičenec. Otroku ni treba od doma prnesti nikakršnega znanja slovenščine. Na območju veljavnega dvojezičnega šolstva se je v letošnjem šolskem letu slovenščino poučevalo na 66 ljudskih šolah, od tega je bilo šest podružničnih šol, in 18 glavnih šol. Delovali sta tudi dve dvojezični šoli izven veljavnega dvojezičnega območja, in sicer v Celovcu. Od skupno 68 ljudskih šol so bile na 64 šolah prijave k dvojezičnemu pouku.

Z novim šolskim letom bodo tako v zaprtjem omenjenih treh šol možne prijave k dvojezičnemu pouku na 63 ljudskih šolah - od tega na štirih podružničnih šolah - na območju veljavnega dvojezičnosti ter na dveh izven tega območja v Celovcu, skupaj torej na 65 ljudskih šolah.

Na uradu vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu so ob tem pojasnili, da trend vpisov k dvojezičnemu pouku na avstrijskem Koroškem v zadnjih letih narašča oziroma se ne zmanjšuje. Prijave k dvojezičnemu pouku so se povečale tudi v letošnjem šolskem letu in sicer za 1,3 odstotka. Dvojezični pouk je obiskovalo 2240 učencev, kar predstavlja približno 45 odstotkov vseh učencev na območju dvojezičnosti.

V uradu ob tem poudarjajo, da se morajo standardi za manjšinsko šolstvo razlikovati od standardov šolstva večinskega naroda in da morajo biti predmet posebne obravnave.

SLOVENIJA - Analize mednarodne ustanove OECD

Ali je drugi tir nepotreben?

Luka Koper naj bi najprej potrebovala zaledni terminal v Divači, nad gradnjo katerega v pristanišču niso ravno navdušeni

LJUBLJANA - Mednarodni prometni forum (ITF) pri Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) v analizi projekta drugega železniškega tira Koper-Divača ocenjuje, da projekt pomeni (pre)veliko tveganje za Slovenijo, še posebej ker ni jasno, kako hitro bo v prihodnjih letih rasel promet v Luki Koper, piše Dnevnik. Analizo OECD, ki zajema tudi pregled treh možnih modelov javno-zasebnega partnerstva, bi sicer morali v petek predstaviti javnosti, a so na ministrstvu za infrastrukturo predstavitev odpovedali, ker da so potrebne dodatne proučitve.

Dnevnik je neuradno izvedel, da naj bi bili avtorji analize precej kritični do projekta, ocenjenega na 1,4 milijarde evrov. Ne le zaradi njegove cene, ki bi jo bilo mogoče po njihovi oceni vsaj v določeni meri znižati. Tudi ob morebitnih pocenitvah naj bi bila investicija ob sedanjih ekonomskih parametrih ekonomsko nevzdržna in kot taka - ob dejstvu, da država ne bo prodajala svojih deležev v Luki Koper ali tovrstnem prometu Slovenskih železnic - nepriljučna tudi za zasebne vlagatelje.

V ITF po navedbah virov, ki jih je pridobil slovenski časnik, ne verjamejo, da bo Luka Koper ob modernizirani obstoječi progi do Divače sposobna zapolniti zmogljivosti, ki jih bo ponudil drugi tir. V ITF naj bi napovedi Luke Koper o strmi rasti pretovora, s katero v Kopru argumentirajo potrebo po čimprejšnji izgradnji drugega tira, sprejemali s precejšnjo mero skeptičnosti. Po njihovem je namreč ures-

ničitev potenciala rasti v večini evropskih pristanišč zahtevala spremembe v upravljanju in njihovo večjo, bolj proaktivno vlogo na trgu. Po oceni ITF naj bi severnojadranska pristanišča od zdaj tako in tako rasla premo sorazmerno z rastjo trga, pri čemer si niso posegala v tržne deleže.

V ITF menijo, da bi bilo še pred gradnjo drugega tira pametneje, če bi Luka Koper ob rastoči konkurenci med severnojadranskimi pristanišči korenito nadgradila svoj poslovni model, ki bi ji omogočil uresničitev vseh potencialov za rast. Čas za to bi si lahko kupila z zgraditvijo zalednega terminala v Divači, ocenjenega na več deset milijonov evrov.

Gre za koncept, ki so ga pred slabim desetletjem načrtovali tudi v Luki, navaja Dnevnik. V Luki Koper ugotovitve študije, ki naj bi jo po neuradnih informacijah videl že tudi predsednik vlade Miro Cerar, poudarjajo, da so tranzitno pristanišče. Za daljše razdalje in večje količine tovarov je po njihovi oceni cenovno sprejemljiv le železniški transport. Zaledni terminali so po ocenah Luke Koper smiselni, če se tam razvijejo logistične dejavnosti z dodano vrednostjo. Zgolj dodatno skladiščenje tovarov pa bi podražilo celoten strošek in podaljšalo tranzitni čas transportne poti, in sicer zaradi dodatnega prevoza, prekladanja ter skladiščenja tovarov. Poleg tega bi ta koncept dodatno povečal število tovornjakov na slovenskih cestah, še menijo v Kopru. (STA)

V Luki Koper si veliko obetajo od drugega tira

O NAŠEM TRENUTKU

Evropske misli in utopija miru

ACE MERMOLJA

Vračam se k Evropi, čeprav so bralci siti mnenj. Radi bi nekaj bolj otipljivega glede bodočnosti Evropske unije, evra in evropskih odnosov med narodi. Ko bi bil finančni svetovalec, bi bilo moje delo lažje. Strankam bi svetoval, naj svoje prihranke diverzificirajo glede na valute, skratka, naj ne vlagajo samo v evro. Za pisca so zadeve mnogo bolj zapletene, posebno ko jih mora strniti in poenostaviti.

V Evropi so se od nekdaj med sabo bile ideje miru in ideje vojne. Slednje so se udejanjale v krvi. Ideje miru vodijo k iskanju tolerance in sporazumov med narodi in državami, ideje vojne dokazujejo, da je najbolj realistična naravna človekova želja po hegemoniji in moči, ki se lahko in upravičeno uresniči tudi z vojno. Trenutno nikomur ne pade na misel, da bi se v središču Evrope dve državi spopadli z orožjem, čeprav so na "obrobju" še pred nedavnim pokali streli in granate. Jugoslavija je razpadla z vojno. Sovjetska zveza je razpadla z vojnami, ki še grozijo. Strojnice pa niso šle v skladišča. Na Bližnjem Vzhodu in v Afriki, ki se izteka v Sredozemlje, kruto streljajo in ubijajo. Posledica vojn so med ostalimi tisoči begunci, ki bežijo v Italijo. Grčija pa je itak, skupaj s Turčijo, na zemljepisnem in "idejnem" robu konfliktov. Danes obstaja tudi hladno obstreljevanje, ki ne ubija a ulakoti.

Boj za hegemonijo se med velikimi državami odvija na ekonomski in finančni ravni. Trenutno se mi zdi Nemčija bojno razpoložena, saj dokaj brezobzirno izvaja svojo gospodarsko premoč in obenem zbira pod svojim okriljem vazale, med katerimi je tradicionalno tudi Sloveni-

ja. Kdor se tej volji po moči upira, je kaznovan. Primer Grčije je tudi to.

V prejšnjem članku sem omenil, kako bi lahko skrajne desnice pokopale idejo o združenji Evropi, vendar bi ne znal postaviti meje med skrajnostjo in zmernostjo. To velja za desne opcije. Levica, ali njen radikalni del, se pogostoma prepušča idealizmu in ni realna. Konec koncev je že Lenin vedel, da so bila razna evropska leva gibanja nesposobna za konkretno in uspešno akcijo in jih je označil kot idealistična in utopistična. Lenin je bil pragmatičen levičar. Njegova misel o diktaturi proletariata se uvršča v evropski tok "moderne", ki od Machiavellija dalje zagovarja logiko moči in sile.

Machiavelli ni bil bojevit vojščak, ampak je bil pisec, ki je princu z žalostjo v srcu razlagal, kako se v tem krutem svetu hrani in ohrani oblast. Bil je teoretik tiste ideje, ki ni verjela v odnose miru. Iz te sorte mislecev je morda najbolj znan Hobbes, ki je zagovarjal teorijo, da je mir možen le, če se sosed boji sosedu. Gre za teorijo strahu, ki je veliko let pozneje označevala atomski vek. Paradoksalno je strahovitost atomske bombe preprečila svetovni spopad med dvema svetovnima velesilama.

Ko je ena stran propadla, so se nadaljevale vojne, ki jih je papež Frančišek označil kot vojne po kosih. Nato so si v globlizedanju in tehnološkem svetu zamislili finančno-internetske vojne, ki lahko spravijo tekmece na kolena. Radikalni izlamizem pa je optiral za "čelično" vojno, kjer lahko mala teroristična celica spravi v paniko velike države. Uvertura se je dogodila z atentatom 11. septembra 2001 v ZDA. To je ponovno vojna z orožjem, ki se zdru-

žuje s finančno in gospodarsko. Trenutno so torej na delu vse omenjene vojne variante.

Ob idejah o vojni, njeni nuji in upravičenosti obstajajo ideje miru. Mirni in tolerantni odnosi med narodi imajo svoje pomembne zagovornike. Kant je objavil celo knjižico o stalnem miru med narodi. Vanj je bil prepričan. V duhu dialoških odnosov se je rodila ideja o evropskem združevanju, o integraciji med različnimi ter o gospodarskem in političnem sodelovanju. Funkcionira deloma, ker so bojni klici še vedno močni in zasidrani v mislih in čustvih tako močnejših kot navadnih ljudi.

Prepričan evropeist ne more mimo tradicije, ki pridiga mir, toleranco, solidarnost med ljudmi in narodi, pravičnost in sorodne vrednote, ki so prav tako konstitutiven element evropske zavesti. Še tako miroljuben človek pa ne more biti naiven. Radikalizem, pretiran idealizem in populizem so zvečina sadovi navadne površnosti. Skratka, mirovniki si ne smemo zastavljati le vprašanja, kaj je prav in kaj ni. Vedeti je treba, da lahko iz limuzine izstopi gospod s pištolo. Za moč jo je pripravljen uporabiti. Oceniti moram, če se lahko temu gospodu uprem, ali pa je taktično bolje, da se trenutno umaknem.

Lahko je npr. po televiziji izražati razočaranje nad Tsiprasom. Težje je biti premier s pištolo na senčih in z bremenom na ramenih, ki je večje od tebe. Ni lahko igrati poker na koži naroda, posebno če si neposredno poslušal bojne trobente velikih in močnejših od tebe. Tudi mir in solidarnost zahtevata primerno strategijo in taktiko, ki naj vodi do zmage in ne do poraza

JEZIK NA OBROBJU

Ko smo nestrpnost pričakovali odprtje naše nove knjigarne, je bilo napisanih kar precej besed. Med drugim sem le dva dni pred slavnostnim odprtjem tega knjižnega središča zagledala (21. jun) na tržaški strani našega dnevnika tri fotografije in velik naslov članka »Knjigarna je škaf, ki jo moramo zapolniti«.

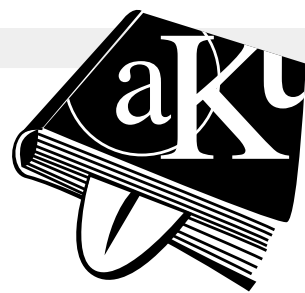
Glagol zapolniti sem takoj zamenjala z napolniti in se lotila branja. Neustreznega glagola ni »zakrivila« poročevalka. Povzela ga je po izjavi arhitekta, s katerim se je pogovarjala. Verjetno moramo pri istem viru iskati še nekaj za to priloznost neustreznih izrazov.

Že v podnaslovu so zapisane »zamejske« nepogrešljive »izbire«. **Zamisli so gotovo ponujale zelo široko izbiro različnih elementov za originalno obnovo prostora. Pred začetkom del so se pa seveda morali odločiti za nekatere izmed njih, morali so jih izbrati.**

Ko si zamišljam knjigarno, seveda ne morem mimo knjig. Pred seboj »vidim« dolge vrste polic in na njih najrazličnejše knjige. Vabi me široka ponudba, bogata izbira.

Ko pa stopim ob svečanem odprtju v ta novi knjigam posvečeni kraj, presenečena iščem te obvezne dolge vrste s knjigami napolnjenih polic. **Namesto njih se zagledam v velike stene polic in poličic, različnih velikosti in oblik.**

Takoj mi je jasno, da teh poličic ni mogoče napolniti, lahko jih pa zapolnimo. Izbira glagola je bila torej ustrezna, nazorno me opozori na razliko med napolniti in zapolniti. Na eni strani dolgočasno polnjenje dolgih praznih polic, na drugi pa inovativno zapolnjevanje majhnih polic in poličic, ki kar vabijo knjigarko, ki s knjigo v roki razmišlja, kam naj odloži knjigo, ki jo drži v ro-

ki. **Katero rezo naj zapolni, in še, kako naj jo postavi: naj stoji pokonci ali naj jo položi, lahko pa jo tudi obrne postrani, poševno. Zapolnitev omogoča celo vrsto zanimivih možnosti.** Take police niso puste in dolgočasne, pestrost, ki jo ponuja zapolnitev, je hkrati že vabilo, ne samo k ogledu, tudi k nakupu.

Za policami skrite stopnice nas kar same vabijo navzgor, med police. Knjige na njih niso več namenjene samo pogledom, ampak nas kličejo med se, se ponujajo, naj jih vzamemo v roke, in z njihovim otipom začutimo intimno povezavo z njimi.

Izjemno pestre in razgibane police, ne vabijo le k zapolnitvi, ampak tudi k nenehnemu dopolnjevanju in (iz)popolnjevanju, kar pomeni tudi vedno novo pisano panoramo barvnih odtenkov in prelivov.

Ali se zavedamo vsega tega bogastva, ki nam ga ponuja novo knjižno središče na Oberdankovem trgu? **Ali ga bomo znali pravilno ceniti in z nakupi spodbujati njegovo rast, hkrati pa bogatiti našo materinščino?** Kdaj bomo začutili pestro raznolikost naših glagolov: napolniti, zapolniti, dopolniti, polniti in jih poleg napolnjevanja, zapolnjevanja, dopolnjevanja in popolnjevanja prenesti v živ jezik in naše medije? **Novo tržaško knjižno središče nas s svojo inovativnostjo vabi tudi k bogatenju naše materinščine in z njo naše vidne in otipljive narodne zavesti.**

Lelja Rehar Sancin

LJUBLJANA - Kumerjeve ulica

Občina takoj zamenjala napačno ulično tablo

V sodelovanju s tržaškim Društvom slovenskih izobražencev (DSI) je italijansko društvo Toponomastica femminile - Ženska toponomastika, preko prošnje ljubljanskemu županu Zoranu Jankoviču, doseglo, da je občina v Ljubljani takoj zamenjala napačno ulično tablo z napisom »Kumerjeva ulica« s točno ulično tablo »Kumerjeve ulica«, saj je ulica poimenovana po etnomuzikologinji Zmagi Kumer in ne po moški osebnosti, kot je bilo napisano napačno na ulični tabli. Za to si je prizadeval pred nekaj leti Slavko Ziherl v sklopu mestnega sveta. Omenjeni organizaciji sta vložili prošnjo županu Zoranu Jankoviču in občina Ljubljana je takoj nadomestila napačno tablo s pravilno, o tem tudi pisno obvestila prosilce, hkrati pa jih je višji svetovalec Jan Skoberne prosil, da v kolikor jih imajo, naj občinsko upravo kar seznaniijo z novimi podatki o etnomuzikologinji Zmagi Kumer, da dopolnijo svoje podatke o Ulicah Mestne občine Ljubljana.

REKREACIJA - V Sloveniji

Planinska založba PZS predstavila novosti

LJUBLJANA - Planinska založba Planinske zveze Slovenije (PZS) je predstavila nove knjižne izdaje in zemljevide založbe PZS ter Mrežo nevladnih organizacij za rekreacijo v naravi, ki spodbuja športne dejavnosti, so sporočili iz PZS.

Planinska založba PZS je v prvih poletnih dneh predstavila novosti, aktualne za odrasle in najmlajše obiskovalce gorskega sveta: enciklopedična vodnika Julijske Alpe: Skupini Mangarta in Jalovca (Jože Drab) in Zahodne Julijske Alpe (Klemen Janša), dopolnjeno izdajo plezalnega vodnika Repov kot, Kamniška Bela (Tone Golnar, Silvij Morojna, Bojan Pollak), prve tri plastificirane planinske zemljevide (Triglavski narodni park, Kamniško-Savinjske Alpe in Karavanke - osrednji del), Planinski zabavnik za mlade planince in koledar za leto 2016.

PZS je namreč začela izdajati serijo vodnikov po Julijskih Alpah, ki kot prava enciklopedija v malem sistematično opisujejo vse na določenem območju, od najenostavnejših markiranih poti do zahtevnih brezpotij in celo lažjih plezalnih smeri. Primerni so tako za planince, ki delajo prve korake v gorski svet, kot za najbolj izkušene stezosledce in ljubitelje brezpotij ter normalnih pristopov na osamljene špice.

Vodnik Julijske Alpe: Skupini Mangarta in Jalovca se osredotoča na severozahodni del Vzhodnih Julijskih Alp z opisi najbolj znanih slovenskih vrhov, pa tudi nekaterih najbolj cenjenih koticov za iskalce gorske samote. Mangartu in Jalovcu družbo delajo razgledne Mojstrovke, grebeni Bavškega Grintavca in skalnate Ponce, v zaraščeno divjino pozabljeni Predelski Vršiči, remšendolske gore in skupina Ciprnika, samotni Pelci, Pihaenci in skrivnostne strmine Loške stene.

Vodnik Zahodne Julijske Alpe Klemna Janše prinaša opise mikavnega zahodnega dela Julijcev, ki so pretežno na italijanski strani meje, pa tako natančnega opisa nimajo niti v italijanščini.

Mnogo ljubiteljev gora zahaja nad dolino Kamniške Bistrice, zato jih bo razveselila tretja, dopolnjena in popravljena izdaja plezalnega vodnika Repov kot, Kamniška Bela avtorjev Toneta Golnarja, Silvija Morojne in Bojana Pollaka, ki je izšla po 22 letih.

Planinska založba PZS je v sodelovanju z Geodetsko družbo na osnovi zadnjega stanja iz katastra planinskih poti PZS izdala prve tri v seriji plastificiranih planinskih zemljevidov v merilu 1 : 50.000, in sicer Triglavski narodni park, Kamniško-Savinjske Alpe in Karavanke. (STA)

Jakobovi dnevi v Štjaku

ŠTJAK - Krajevna skupnost Štjak praznuje tradicionalni praznik »Jakobovi dnevi v Štjaku« vsako leto 25. julija po zavetniku sv. Jakobu, kateremu je bila 1603 leta v tej vasi, ki šteje približno 50 prebivalcev, postavljena renesančno – baročna cerkev Sv. Jakoba.

Letos se bo dvodnevna prireditev odvila prav na dan sv. Jakoba, 25. julija. Dogaňanje se bo pričelo v soboto ob 19. uri, ko bodo v šoli v Štjaku pričeli s praznovanjem krajevnega praznika s kulturnim programom. Z razstavo o ljudski noši, pesmi in plesu na Vrheh se bo predstavil domači študijski krožek, v kulturnem programu pa bodo sodelovali še Vipavski tamburaši. Sledila bo zabava z ansamblom Strici. (Olga Knez)

Preško opasilo

PREŠNICA - Kulturno, športno in turistično društvo in Krateva skupnost Preško opasilo organizirata tradicionalno Preško opasilo, združeno z glasbeno prireditvijo Glasnost »Ne« znanih, ki bo potekalo od 25. do 27. julija v Prešnici. Ob številnih ansamblih, ki se bodo zvrstili od petka do nedelje, bo poskrbljeno tudi za kulturne in športne prireditve. Tako bo v soboto popoldan turnir v malem nogometu, največje zanimanje pa bo prav gotovo že 8. kmečka dirka z BCS-kami, ki se bo pričela ob 15. uri in jo bo vodil Pepo z njegovim neustavljivim humorjem. Sledila bo kozja ruleta, ob 20. uri pa bodo odprli novo otroško igrišče. Za ples bo igral ansambel Beer Belly. Zaključek prireditve bo v ponedeljek z lahko kolesarsko turo. (Olga Knez)

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

RAZSTAVA - Do 8. novembra na ogled Okus nekega mesta

V nekdanjo ribarnico vabi dišeča kava

Kava je beseda, ki v nas vzbudi celo vrsto asociacij. Je sinonim za dobro jutro, saj z dišečo temnorjavo pijačo mnogi prebivalci sveta vstopimo v nov dan. Je »izgovor« za druženje - se dobiva na kavi? Je sinonim za samotarsko posedanje in prebiranje časopisov v eni od številnih mestnih kavarn (ki se v italijanščini imenujejo ravno caffè ...). Je sinonim za plantaže zelenih kavovcev na južni polobli sveta, za ljudi, ki v njih nabirajo zrnca in jih je najbrž največji živeči fotograf Sebastiao Salgado ovekovečil na številnih čudovitih črno-belih fotografijah.

Kava je tudi in ne nazadnje *okus nekega mesta*, kot so organizatorji poimenovali razstavo, ki so jo sinoči odprli v nekdanji ribarnici na tržaškem nabrežju. Vse do 8. novembra bo ta »civilna bazilika«, kot jo je poimenoval občinski kulturni odbornik Paolo Tassinari, gostila multimedijško razstavo o kavi: o njenih začetkih, ki so zaviti v legendo (kavo naj bi odkril nek etiopski kmet ... ali bolj pravilno: njegove kože), o dolgi poti, ki jo opravi jo zrnca preden se utekočinjena pojavijo v naših skodelicah, o njenih različnih okusnih odtenkih, o številnih tržaških podjetjih, ki že skoraj tri stoletja obratujejo v kavni industriji (v vseh sektorjih, samo v plantažnem ne) - primat, s katerim se lahko Trst pohvali pred celo Evropo in zaradi katerega si je tudi prislužil naziv prestolnice kave.

Razstava »Il gusto di una città - Trieste capitale del caffè« spada med uradne spremljevalne pobude milanskega Expa, na katerem kot znano ravno tržaško podjetje Illycaffè upravlja kavni paviljon Coffee Cluster. Njegov predsednik in pooblaščen upravitelj Andrea Illy je včeraj poudaril, da je tržaška razstava dokaz, da je sodelovanje med zasebnimi in javnimi partnerji uspešno (ob njegovem podjetju so razstavo želeli in postavili združenje Trieste Coffee Cluster, Trgovinska zbornica, Občina Trst in Dežela Furlanija Julijska krajina - njihovi predstavniki so sinoči s predsednico Debora Serracchiani na čelu tudi svečano ostrigli trak). Še več, po njegovi oceni lahko ravno tovrstno sodelovanje spremeni usodo italijanske države. Z razstavami (tako tržaško kot milansko) želijo »proslaviti eno revolucijo in nakazati novo«. Kajti kavnim proizvajalcem, v prvi vrsti Illyju, je v petindvajsetih letih uspelo na nizko cenovno in nizko kvaliteto blago spremeniti v kakovostno pijačo, v kateri vse več ljudi išče prav kvaliteto »in ne več samo odmerek kofeina«. »V prihodnje želimo svoji kavi dodati predznak odličnosti, tako kot so si ga v zadnjih letih prislužila nekatera vina. Za to pa moramo vlagati v raziskovanje, razvoj, marketing.« Nov dosežek v razvoju kavne kulture predstavlja tudi »personal blender«, osebni mešalec, ki si ga je mogoče ogledati na tržaški razstavi in s katerim si bomo lahko v prihodnje sami ustvarili najljubšo kavno mešanico.

Razstavo bo spremljal tudi bogat spored kulturnih dogodkov, v prvi vrsti koncertov, za katere bo poskrbela tržaška glasbena šola 55. Med nastopajočimi bo tudi Moni Ovadia (31. julija). (pd)

Utrinki z odprtja razstave Okusi nekega mesta

FOTO DAMJ@N

VREME - V Trstu ponovno povečana koncentracija ozona

V vročem objemu

Vročinski val ne pojenja, turisti in domačini iščejo osvežitev v morju, fontanah in senci, marsikdo pa ponoči zaradi toplote težko spi. V Trstu se je medtem ponovno povečala koncentracija ozona v atmosferi (nad 120 mikrogrami v kubičnem metru zraka), po navedbah tržaške občinske uprave bo to trajalo najmanj do petka. Občina je v sodelovanju z zdravstvenim podjetjem poslala nekaj osnovnih nasvetov.

Ozon je plin, ki je gosto prisoten v stratosferi in nas brani pred sevanjem ultravijoličnih žarkov. V nižjih predelih atmosfere znaša koncentracija ozona običajno od 20 do 80 mikrogramov na kub. meter; industrijski in avtomobilski izpusti pa lahko ob visoki temperaturi in močnih sončnih žarkih povzročijo porast koncentracije ozona, zlasti med 12. in 18. uro. Ozon lahko povzroči vnetje dihal, najbolj izpostavljeni pa so otroci, priletne osebe ter delavci in športniki, ki so dejavni na prostem. Najbolj ogroženi so vsekako astmatiki, srčni bolniki in ljudje, ki imajo težave s pljuči. Zdravstveno podjetje svetuje, naj te osebe v najbolj vročih urah ostanejo v hiši, fizični napor je odsvetovan.

Vročina v prihodnjih dneh naj ne bi pojenjala, prve padavine z zmerno ohlajitvijo pričakujejo za petek. Agencija RS za okolje (Arso) pa je medtem za danes v jugozahodni Sloveniji razglasila rdečo stopnjo ogroženosti zaradi toplotne obremenitve. Na Primorskem bo zelo vroče vključno do jutri, od petka naprej naj bi bilo postopno manj vroče, napoveduje Arso.

Ptička sta se osvežila

FOTODAMJ@N

Izročitev pri Fernetičih

Fernetiči so pogosto prizorišče predaj prestopnikov in osumljencev, na račun katerih so bili razpisani mednarodni nalogi oziroma zahteve po izročitvi drugi državi. V ponedeljek so slovenski policisti pripeljali na mejo 22-letnega hrvaškega državljanca D.J. in ga izročili italijanskim kolegom. Mladenec mora prestopiti v Italijo zaporno kazen, katero si je nakopal z več pravnomočnimi obsodbami zaradi tatvine, ropu in drugih kaznivih dejanj na območju severne Italije. Odpeljali so ga v nek zavod za mladoletne.

Pred dnevi pa je mejna policija pri Fernetičih aretirala 46-letnega romunskega državljanca P.M., ki je bil v avtobusu, namenjenem v Romunijo. Med pregledom podatkovne baze so policisti opazili, da je državno tožilstvo v Milanu na njegov račun izdalo zaporni nalog, ker mora prestati mesec dni kazni zaradi vdora na zasebno zemljišče oz. v stanovanje.

PREISKAVA - Šestdesetletna Tržačanka Mlajša partnerka prava nočna mora

Tržaški preiskovalni sodnik Luigi Dainotti je na predlog državnega tožilstva podpisal ukrep prepovedi približevanja zoper šestdesetletno italijansko državljanke iz Trsta, ki je slabo ravnala s svojim dvajset let starejšim partnerjem, ga denarno izkoriščala in je tudi skrajno omejevala njegovo svobodo gibanja ter prekinila njegove družbene odnose.

Tržačanka D.A.B. je pred nedavnim stopila v razmerje z osemdesetletnim moškim, njegovo življenje pa se je kmalu spremenilo v pravo nočno moro. Partnerka je moškemu vsilila stroga pravila in vrsto prepovedi, v hiši je bil režim podoben vojaškemu. Moški med

GRLJAN - Služba 118

Oživljali utopljenca

V Grljanu, kjer se je trlo kopalcev, so včeraj malo po poldnevu reševali 33-letnega moškega, ki se je onesvestil in skoraj utopil med potapljanjem brez jeklenk. Iz vode so ga potegnili člani same potapljaške skupine, nakar so ga na kopnem oživljali reševalci službe 118 (operativni center je prvi klic prejel ob 12.20). Umetno dihanje in masaža srca sta zalegla, utopljenca pa so prepeljali v katarinško bolnišnico, kamor so ga sprejeli pod t.i. rdečo urgentno oznako. Na prizorišču so bili obalna straža, karabinjerji nabrežinskega poveljstva in policija.

drugim ni smel zapustiti stanovanja in se pogovarjati s komerkoli. Ona pa si je prisvojila njegovo bančno kartico in dvignila večjo vsoto denarja.

Naposled je hči priletne žrtve poklicala policijo, saj je bila močno zaskrbljena, ker se oče že dalj časa ni oglasil. Policisti so moškega našli doma, bil je zaklenjen v stanovanju. Razvila pa se je preiskava, katero je usklajevalo tožilstvo v Trstu. Policisti mobilnega oddelka so ženski najprej odvzeli bančno kartico in jo vrnili lastniku, nato pa so ugotovili, da je ženska redno in sistematično slabo ravnala s starejšim partnerjem ter ga brez večjih težav popolnoma nadvladala.

OBČINA TRST - Sprejeli naj bi ga konec avgusta ali septembra

Montesano: Odložili proračun za nižji Irpef

Tržaški občinski svet bo najbrž razpravljal o občinskem proračunu šele konec avgusta oziroma v začetku septembra. Obstaja sicer možnost, da bi tržaški občinski odbor sprejel bilanco že jutri. V tem primeru bi lahko po ustreznih razpravah v rajonskih sosvetih in odobritvi v pristojni komisiji bilanco obravnavali in sprejeli v občinskem svetu pred poletnim premorom, vendar je to v danih pogojih težko izvedljivo.

Razlog za preložitev bilance je v spremenjeni zakonodaji, zaradi katere je postalo obračunavanje knjigovodstva bolj komplicirano, še zlasti pa v tem, da se je občinska uprava odločila pomagati revnejšim in šibkejšim in zmanjšala količnike za plačilo davkov Irpef in Tasi, je poudaril včeraj popoldne tržaški občinski odbornik za proračun Matteo Montesano. Ta je s tem odgovoril tudi na nekatere kritike in polemike, češ da se občinski odbor ne ozira na občinski

MATTEO MONTESANO

svet in torej občane. Občinski odbornik za osebje Roberto Treu je temu dodal, da so občinski uradi kot vselej delovali pravilno in zavrnil natančevanja, češ da se je zmanjšalo število zaposlenih.

Zamudo v pripravi proračuna oziroma ustrezne dokumentacije so ožiglosali občinski svetniki desnosredinske opozicije na ponedeljkovi seji tržaške občinske komisije za bilanco, ki je bila sicer namenjena razpravi o novih ko-

ličnikih za davek na nedeljive storitve Tasi. Zadevo je popopral tudi predsednik tržaškega občinskega sveta Iztok Furlanič, ki je v bistvu podprl desnosredinske svetnike. Če so na primer občinski svetniki Demokratske stranke Alessandro Carmi, stranke Slovenske skupnosti (v skupini DS) Igor Švab in Roberto Decarli (občanska lista Trieste cambia) obtožili desnosredinske svetnike, da izkoriščajo zadevo v volilne namene, je Furlanič izrazil mnenje, da opozicija dela pač svoje delo in da to je srž demokracije.

Sicer je deželna uprava ravno včeraj uradno potrdila, da bo rok za predstavitev bilanc lokalnih uprav zapadel 30. septembra, je dodal Švab. Če ne bo torej občinska uprava odobrila sklepa o proračunu v prvem branju v kratkem, bo mestna skupščina o tem razpravljala šele po počitniškem obdobju.

A.G.

MIGRANTI - Pri Devinu ustavili 28 ljudi

Za Lazaret še nobene odločitve

Tržaška mejna policija je v noči na torek naletela na skupino 28 migrantov, ki so pešali po državni cesti št. 14. Patrulja jih je po poročanju tiskovne agencije Ansa ustavila nedaleč od Devinu. V skupini so bili državljani Afganistana, Pakistana in Bangladeša. Med njimi so bili tudi štirje mladoletniki, njih so policisti zaupali pristojnim centrom. Dvajset pribežnikov je zaprosilo za mednarodno pomoč, druge štiri naj bi vrnili v Slovenijo.

Medtem še ni jasno, ali bo miljska občina res gostila eno od šestih središč za prvo sprejemanje migrantov v Furlaniji-Juljski krajini. Prav za pospešitev postopka in čim hitrejšo ureditev teh centrov je Dežela FJK proglasila izredno stanje. Sredstva za preureditev izbranih objektov mora prispevati notranje ministrstvo. Včeraj je z Dežele prišel namig (o

tem je poročal tudi deželni sedež RAI), da naj bi zaenkrat uredili le tri centre, in sicer v vojašnici Cavarzerani v Vidmu (za kakih 170 ljudi), v Beli peči (za kakih 25 ljudi) in v Pordenonu (za 65 ljudi). Obstaja celo možnost, da preostala središča v Praprotnem ter v goriški in tržaški pokrajini ne bodo potrebna.

Za Tržaško se omenjata nekdanja policijska postaja in vojaško kopališče v Lazaretu. Miljski župan Nerio Nesladek

včeraj ni razpogal z nobeno novo informacijo (»Žal pa je vedno tako,« je potožil), glede demonstracije skrajnih desničarjev proti sprejemanju priseljencev pa je dejal, da je on raje ne bi videl, »ker to niso ravno zmerni ljudje, pustimo pa jim svobodo izražanja, v upanju, da bo vse mirno«. Tako je tudi bilo, kot se je sam prepričal na Trgu Marconi (na sliki **Foto-Damij@n**) (af)

MILJE - Demonstracija stranke Forza Nuova

Farsa pod pekočim soncem

Desničarji odločno proti morebitnemu odprtju središča za sprejemanje priseljencev pri Lazaretu - CasaPound odsotna

V Miljah je včeraj skromna skupina članov in simpatizerjev stranke Forza Nuova uprizorila populistično demonstracijo proti morebitnemu odprtju središča za sprejemanje priseljencev pri Lazaretu. »Najprej italijanski begunci,« tako je z mastno tiskanimi črkami pisalo na transparentu skrajne desničarske stranke.

Kdo so italijanski pribežniki, ni znano, saj se je v Italiji zadnja vojna zaključila pred sedemdesetimi leti, pravzaprav so bili gesla in govori izrečeni v slogu pravega desničarskega populizma. Tržaški načelnik stranke Denis Conte je na primer poudarjal problem

varnosti, nasilja in posilstev, za katere naj bi bili najbolj krivi ravno begunci.

Celotno dogajanje je bolj spominjalo na ogled plahih živali v živalskem vrtu, saj je bilo stražarjev neprimerno preveč. Desničarjev je bilo največ 25, nadzorovalo jih je kakih 40 uniformiranih in neuniformiranih policistov. Somišljenikov gibanja CasaPound zaradi nestrinjanj s stranko Forza Nuova na koncu ni bilo na spregled.

Velikih nasprotovanj ali trenj na Marconijevem trgu ni bilo. Le pogumnež je stopil bližje in zafrkljivo zakričal »Viva il comunismo«, prav tako nekateri njegovi somišljeniki iz bližnjega ba-

ra. Le nekaj preplaha je vzbudil transparent anarhistov v bližnji Ulici Dante Alighieri, ki pa je takoj izginil.

Poleg omenjenega Conteja je nastopil še deželni tajnik Forza Nuova Simone Mestroni, ki je prav levičarjem v baru dokaj prepričano razlagal, zakaj je politika sprejemanja Renzijeve vlade popolnoma zgrešena.

Po slabih tridesetih minutah je bilo demonstracije konec. Do sporov ni prišlo. Le pogumno dekle je desničarskemu orjaku z Mussolinijevo tetovažo na levem nadlaktu razlagalo, zakaj so njihova prepričanja zmotna. Ta je neposlušen le kimal z glavo. (mar)

Maloštevilni desničarji s transparentom na miljskem trgu

FOTODAMIJ@N

GOSPODARSTVO - Nov vlagatelj in dogovor z upniki?

Revas: še 30 dni za rešitev

Na tržaškem sodišču bo 18. avgusta obravnava glede morebitnega stečaja družbe

Predstavniki pokrajinskega sindikata kovinarjev Fiom-Cgil se bodo še pred koncem meseca sestali z deželnim odbornikom za produktivne dejavnosti Sergiom Bolzonellom, s katerim bodo skušali poiskati ustrezno pot za rešitev tržaške družbe oziroma 150 delovnih mest.

Kot smo poročali pred kratkim, naj bi namreč družba Revas, ki se ukvarja s precizno mehaniko, kmalu šla v stečaj. Tržaški javni tožilec Matteo Tripa ni je namreč - podobno kot se je to zgodilo s COOP - zahteval stečaj podjetja zaradi domnevne nelikvidnosti oz. plačilne nesposobnosti. Ustrezna razprava bo na tržaškem sodišču 18. avgusta.

Do takrat je nujno poiskati enega ali več vlagateljev, ki so pripravljeni prevzeti družbo, je povedal včeraj pokrajinski tajnik sindikata Fiom Stefano Borini. Fiom je mnenja, da je mogoče doseči dogovor z upniki tudi na osnovi vrednosti nekaterih nepremičnin, ki so last družbe Revas.

Tržaška družba Revas se je leta 2013 v dolinski občini začela ukvarjati s precizno mehaniko med drugim za

Nekdanja tovarna Stock v tržaški industrijski coni

ARHIV

družbo Wärtsilä in skupino Fincantieri, že takrat pa je napovedala, da bi združila na Tržaškem vse produktivne dejavnosti. Družba Revas je imela namreč še tri sedeže, in sicer v Tržiču, v Cervignanu in v kraju Agliè v deželi Piemonte. V zadnjih 18 mesecih se je si-

lovito razvila, po združitvi vseh sedežev pa je odkupila bivšo tovarno alkoholnih pijač Stock v tržaški industrijski coni. V njej je zaposlenih, kot rečeno, 150 ljudi, ki so med drugim že nekaj mesecev brez plače.

A.G.

KOMEMORACIJA - Pri tovarni Pasta Zara

Pred 11 leti tragična smrt Marianne Di Domenico

Spominska slovesnost pred tovarno testenin

FOTODAMIJ@N

Stranka komunistične prenove, sindikat Nidil ter nekateri bivši sorodniki in prijatelji so se pred vhodom v tovarno testenin Pasta Zara včeraj spomnili pokojne Marianne Di Domenico, ki je bila pred 11 leti žrtev tragične nesreče pri delu. Mlada uslužbenka je bila namreč 21. julija leta 2004 na delu,

ko je izgubila življenje v stiskalni napravi. Marianna Di Domenico je bila stara 26 let in se je zaposlila prek agencije za delo v najemu, delala pa je in umrla v položaju, ki je še danes značilen za številne mlade in starejše delavce, se pravi brez pogodbene vezi s podjetjem in brez jamstev za prihodnost.

V Trstu skupščina UIL z Barbagallom

Danes bo Trst gostil deželno skupščino sindikalne konfederacije UIL (z začetkom ob 9.30 na sedežu ustanove ENFAP v Ul. sv. Frančiška 25). Napovedana je prisotnost državnega generalnega tajnika UIL Carmela Barbagalla. Deželni tajnik Giacinto Menis pravi, da »potrebujemo pospešitev politike za spodbujanje industrije, katero je treba podkrepiti z naložbami v inovacijo, infrastrukturo in gradbeništvo«. Barbagallo bo popoldne srečal delavce nekdanjega Alcatel-Lucent, tovarne, ki jo je pred kratkim prevzela ameriška skupina Flextronics.

Služba za kuharja

Tržaški center za zaposlovanje obvešča, da bo v ponedeljek in torek (27. in 28. julija) od 9.15 do 12.45 sprejemal prijave na razpis Občine Devin-Nabrežina, in sicer za zaposlitev kuharja (kat. B1) za okvirno obdobje treh mesecev. Potrebno je vložiti potrdilo o opravljenem tečaju HAACCP (najmanj 8 ur) oz. kuharsko poklicno potrdilo, obrazec ISEE, potrdilo o opravljeni diplomi.

Pri Sv. Ivanu z redarji

Na sedežu 6. rajonskega sveta ob krožišču pr Bošketu bo drevi med 19. uro in 19.30 javno srečanje med občinskimi policisti, rajonskimi svetniki in občani. Občinskim policistom z urada v Ul. Giulia bo mogoče postavljati vprašanja, za katera so pristojni.

Včeraj danes

Danes, SREDA, 22. julija 2015

MAJDA

Sonce vzide ob 5.37 in zatone ob 20.46 - Dolžina dneva 15.09 - Luna vzide ob 11.58 in zatone ob 23.42.

Jutri, ČETRTEK, 23. julija 2015

BRANISLAV

VREME VČERAJ: temperatura zraka 31,9 stopinje C, zračni tlak 1012,3 mb ustaljen, vlaga 43-odstotna, veter 11 km na uro jugovzhodnik, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 28,6 stopinje C.

Loterija 21. julija 2015

Bari	61	65	46	51	57
Cagliari	41	74	88	79	14
Firence	34	39	85	45	68
Genova	60	59	6	1	61
Milan	51	55	18	39	17
Neapelj	14	71	57	55	9
Palermo	81	60	19	30	48
Rim	8	42	84	17	72
Turin	68	82	9	46	71
Benetke	60	3	61	44	69
Nazionale	41	48	22	37	44

Super Enalotto Št. 87

1	21	63	70	79	84	jolly	25
Nagradni sklad							7.662.461,46 €
Brez dobitnika s 6 točkami							– €
Brez dobitnika s 5+1 točkami							– €
11 dobitnikov s 5 točkami							16.044,93 €
489 dobitnikov s 4 točkami							364,31 €
17.764 dobitnikov s 3 točkami							19,96 €

Superstar

24

Brez dobitnika s 5 točkami	– €
3 dobitniki s 4 točkami	36.431,00 €
106 dobitnikov s 3 točkami	1.996,00 €
1.464 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
9.661 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
21.208 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

Lekarne

Od ponedeljka, 20. do nedelje, 26. julija 2015:
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Ul. Ginnastica 6 - 040 772148, Naselje Sv. Sergija - Ul. Curiel 7/B - 040 281256, Bazovica - 040 9221294 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30
Ul. Ginnastica 6, Naselje Sv. Sergija - Ul. Curiel 7/B, Trg Venezia 2, Bazovica - 040 9221294 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Venezia 2 - 040 308248.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure).
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televisa.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure.
Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaskih bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

ARISTON - 21.15 »Still Alice«.
CINEMA DEI FABBRI - 18.00 »I ponti di Sarajevo«; 20.00 »Parigi a tutti i costi«; 21.30 »Violette«.
GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 21.00 »Turner«; 16.30, 18.45, 21.00 »71«.
GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.45, 21.00 »Giovani si diventa«.
GIOTTO MULTISALA 3 - 19.00 »Ruth & Alex«.
KOPER - PLANET TUŠ - 16.00, 18.30, 21.00 »Ant-Man«; 17.30, 20.00 »Ant-Man 3D«; 15.50 »Jurski svet 3D«; 15.30, 17.50, 20.10 »Ted 2«; 16.30, 18.20, 20.50 »Terminator Genisys«; 18.15, 19.00, 20.30, 21.15 »Vroč Mike XXL«; 16.20 »Vrvež v moji glavi«.
KOSOVELOV DOM SEŽANA - 21.30 »Stoletnik, ki je zlezel skozi okno in izginil«.
LJUDSKI VRT - 21.15 »Ma che bella sorpresa«.
NAZIONALE - Dvorana 1: 16.15, 18.15, 20.00, 22.20 »Babadook«; 17.50, 21.50 »Ted 2«; Dvorana 2: 16.15, 19.50 »Jurassic World«; 16.15, 18.10, 20.00, 21.45 »The Reach - Caccia all'uomo«; Dvorana 3: 16.15, 18.20, 20.20, 21.40 »Terminator Genisys«; Dvorana 4: 16.15, 17.50, 19.50, 22.00 »Spy«.
SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.
THE SPACE CINEMA - 16.35, 19.10, 21.45 »Terminator Genisys«; 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »The Reach - Caccia all'uomo«; 16.30, 19.00 »Ted 2«; 16.30 »Jurassic World«; 21.30 »Predestination«; 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Babadook«; 16.40, 19.15, 21.50 »Spy«; 17.00, 19.15, 21.30 »Il fidanzato di mia sorella«; 19.00, 21.30 »Cobain Montage of Heck«.
TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.20, 20.00, 22.20 »Terminator Genisys«; Dvorana 2: 18.00, 20.00, 22.00 »The Reach - Caccia all'uomo«; Dvorana 3: 17.40, 20.00, 22.10 »Spy«; Dvorana 4: 17.30 »Jurassic World«; 20.00, 22.10 »Ted 2«; Dvorana 5: 17.45, 20.10, 22.10 »La teoria del tutto«.

prej do novice

www.primorski.eu

Čestitke

Na tržaški ekonomski fakulteti je uspešno zaključila študij naša VERENA. Čestitamo ji: starši, nonoti, teta, stric, sestra Nataša z Urošem ter bratranca Matia in Elia.

Na ekonomski fakulteti tržaške univerze je uspešno zaključila magistrski študij VERENA ZERIUL. Iskreno ji čestitamo in želimo še obilo življenjskih uspehov vsi pri Klapi dobre pustolovščine.

Draga SONJA in ROBI! Minilo je že 60 let odkar sta privekala na svet. Moj ponos sta vedno bila, ljubezniva, delavna in vedno priljubljena. Mnogo sreče še vama želim in komaj čakam za en »cin - cin«. **Mama Bruna.**

Danes je zelo lep dan, ker naša MAMICA praznuje rojstni dan. 60 jih ne kaže, ker je takšna športnica in to vsem dokaže. Vse najboljše ji želimo in še mnogo življenjskih dosežkov ji zaželimo. Ciano, Vanja, Martina, Aljoša in Danjel.

NONA SONJA je zelo vesela, ker cela Funtana ji bo pela. Vse najboljše ji želimo in 60 poljubčkov ji podarimo. Saša, Erik, Jan in Nik.

Mogoče je šala?! »Ma« pravijo da je res!? SONJA praznuje 60 let. Mladostno se drži, saj si vedno nekaj za vadbo ali delo dobi. Ostani še naprej tako rosno mlada, ti kliče družina Paulina.

Napočil je tisti dan, ko naš STRIČKO slavi rojstni dan. Šestdeset jih že ima, a nič se mu ne pozna. Ostani naprej takšen kot si, ker si »tropa roba« in te imamo radi vsi. Vanja in Martina z družinama.

Iskrene čestitke Dr. DEAN GUŠTIN ob uspešno dokončanem študiju. Vsi Pečarjevi in Jarcevi.

Izleti

KMEČKA ZVEZA prireja, v sodelovanju z ZKB, tradicionalni enodnevni članski izlet na 14. kmečki praznik »Srečanje slovenskih kmetov petih dežel«, ki bo v soboto, 25. julija, v Železni Kaplji na Avstrijskem Koroškem. Program izleta in odhod avtobusa bo javljen naknadno. Vpis v uradih KZ do četrтка, 23. julija, v Trstu (tel. 040-362941, kzacts@tin.it), v Gorici (tel. 0481-82570, kzgorica@tiscali.it), v Čedadu (tel. 0432-703119, kz.cedad@libero.it).
SPDT načrtuje dvodnevni izlet na Jalorec 2. in 3. avgusta. Planinci se bodo zbrali v nedeljo, 2. avgusta, ob 5.30 v Bazovici pri Kalu in se z osebnimi avtomobili peljali do izvira Soče, na začetek ture (na razpolago bo tudi društveni kombi). Tura je zelo zahtevna, primerna za izkušene in trenirane planince. Zaradi skromnega števila prenočišč, je število mest omejeno. Vpis do ponedeljka, 27. julija, oz. do zapolnitve mest. Vpis in info na tel. 040-413025 (Marinka).

Turistične kmetije

AGRITURIZEM ŠTOLFA SALEŽ
46 je odprt vsak dan do 26. julija.

Tel. 040-229439

Osmice

ERIKA IN MARTIN sta v Križu odprla osmico. Vabljeni! Tel. št.: 040-220605.
NA PROSEKU v Kutu sta odprla osmico Vesna in Žarko. Toplo vabljeni.
OSMICA je odprta pri Normi v Mavhinjah. Tel. št.: 040-299806.
OSMICO je odprl Zidarič, Praprot št. 23.
V KOLUDROVCI je Skupek odprl osmico. Tel. 040-2296038.
V REPNU sta odprla osmico Edo in Grozdana. Tel. št.: 040-327472.
V SALEŽU N'PULJH je odprta osmica Fabjan. Vabljeni!
ŠUBER je odprl osmico na Opčinah. Tel. št.: 349-7158715.

Šolske vesti

TAJNIŠTVO GLASBENE MATICE šole »Marij Kogoj« sporoča, da sprejema potrditve in nove vpise za š.l. 2015/16 do 24. julija, od ponedeljka do petka, od 9. do 12. ure. Info na tel. 040-418605.

RAVNATELJSTVO LICEJA F. PREŠERNA sporoča, da bo šola med poletjem zaprta v soboto, 25. julija, v petek, 14. avgusta ter vse sobote v avgustu.

TAJNIŠTVO GLASBENE MATICE obvešča, da bo zaprto zaradi dopusta od 27. julija do vključno 19. avgusta.

JASLI v Slovenskem dijaškem domu S. Kosovel od 1. leta dalje za š.l. 2015/16. Info in vpisi v Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure, tel. 040-573141, urad@dijski.it.

POŠOLSKI POUK za dijake nižjih in višjih šol s slovenskim učnim jezikom v Slovenskem dijaškem domu S. Kosovel za š.l. 2015/16. Info in vpisi v Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure, tel. 040-573141, urad@dijski.it, www.dijaski.it.

DIZ JOŽEFA STEFANA obvešča, da bo šola do vključno 22. avgusta ob sobotah zaprta.

NA DTZ ŽIGE ZOISA bodo uradi ob sobotah zaprti do vključno 22. avgusta. Urnik tajništva: od ponedeljka do petka, od 9.00 do 12.30.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA OPČINE sporoča, da so na www.vstopcine.it objavljeni navodila in sezname učbenikov za nižjo srednjo šolo za š.l. 2015/16.

RAVNATELJSTVO LICEJA A. M. SLOMŠKA sporoča, da bo šola zaprta ob sobotah do 29. avgusta.

PREDŠOLSKI PROGRAM »Šolski zvočnik že zvoni« v Slovenskem dijaškem domu S. Kosovel od 31. avgusta do 11. septembra za otroke, ki obiskujejo osnovno in nižjo srednjo šolo s slovenskim učnim jezikom. Dnevni program: utrjevanje učne snovi in kvalitetna priprava na novo šolsko leto ter popoldanska sprostitev z igrami in delavnici. Info in vpisi v Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure, tel. 040-573141, urad@dijski.it.

Mali oglasi

UNIVERZITETNI ŠTUDENT pomaga pri učenju matematike, fizike in elektronike. Tel. št.: 393-5030720.

GOSPA SREDNJIH LET z referencami in izkušnjami išče delo kot negovalka ali spremljevalka starejših in invalidnih ljudi. Tel.: 342-7438392.

GOSPA išče katerokoli zaposlitev s svojim avtom. Tel. št.: 329-3227075.
PRODAM čoln (4 mt.) tullio abbate open s prikolico in pripomočki po ugodni ceni. Tel. št.: 334-3362994.

PRODAM lepo ohranjeno otroško nadstropno posteljo s spodnjo posteljo rumene oz. oranžne barve, 2 vzmetnici, 2 letveni podlagi, 2 nočni omari, 2 knjižni polici ter omarico. Tel. št.: 328-7437616.

PRODAM rabljene učbenike za višje srednje šole v Trstu in Gorici. Tel. št.: 040-208002.

Obvestila

FC PRIMORJE vabi na Prosek na šagro z bogato ponudbo specialitet na žaru, plesi ter z glasbo v živo: v soboto, 25. julija, ansambel Souvenir; v nedeljo, 26. julija, ansambel L & F band; v soboto, 1. avgusta, ansambel Souvenir; v nedeljo, 2. avgusta, ansambel L & F band.

VAŠKA SKUPNOST PRAPROT vabi, v sklopu prireditev Občine Devin-Nabrežina, na »Poletne večere pod zvezdami«, ki bodo potekala v borovem gozdičku v soboto, 25. in nedeljo, 26. julija. Delovali bodo dobro založeni kioski.

ZŠSDI IN JK ČUPA organizirata tedenske jadralne tečaje na jadrnicah tipa Optimist namenjeni osnovnošolskim otrokom, ki znajo plavati od 9.

do 17. ure. Poskrbljena jadrnica, rešilni jopič, kosilo, zavarovanje in vpis v F.I.V.: od 27. do 31. julija. Vpis in info ob ponedeljkih, sredah in petkih 9.00-13.00, ob sobotah 16.00-18.00 v tajništvu na sedežu v Sesljanskem zalivu, tel./fax 040-299858, info@yccupa.org, www.yccupa.org.

POLETNI CENTRI v Slovenskem dijaškem domu S. Kosovel namenjeni otrokom do 12 let, ki obiskujejo jasli, vrtce in šole s slovenskim učnim jezikom. Info in vpisi v Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure, tel. 040-573141, urad@dijski.it.

SKUPINA 35-55 SKD F. Prešeren iz Boljunca vabi na večerne pohode ob ponedeljkih in četrtnih. Zbirališče ob 20.30 na kolesarski stezi nad Borštom (cesta za na Jezero, pri železniškem prehodu).

URAD SKLADA MITJA ČUK bo do 31. julija odprt od 10. do 12. ure; zaradi dopusta bo zaprt od 3. do 14. avgusta.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA, Ul. sv. Frančiška 20, obvešča, da bo do 28. avgusta odprta po poletnem urniku: ponedeljek, sredo, petek 8.00-16.00; torek, četrtek 11.00-19.00. Zaradi poletnega dopusta bo zaprta od 10. do 14. avgusta.

ZSKD obvešča, da bo tržaški urad v poletnem času, do 28. avgusta vključno, odprt od 9. do 13. ure. Urad bo zaprt od 10. do 14. avgusta.

ZŠSDI obvešča, da urada v Trstu in Gorici poslujeta po poletnem urniku: od ponedeljka do petka, od 8. do 14. ure.

NK KRAS, pod pokroviteljstvom ZŠSDI, prireja nogometni kamp od 31. avgusta do 4. septembra, od 8.30 do 13.00 na nogometnem igrišču v Repnu za dečke in deklice letnikov 2003-10. Vpis do 24. avgusta. Prijave in info na tel. 040-2171044, 333-2939977 (Roberta) in 339-3853924 (Emanuela).

SKUPAJ Z'GUD'MO (ZAIGRAJMO): godbeniški kamp, namenjen otrokom/mladim od 8 let dalje, bo potekal na sedežu GD Nabrežina od 24. do 28. avgusta. Potrebno je osnovno znanje igranja instrumenta za pihalni orkester (pihala, trobila, tolkala). Info na tel. 334-9310000 (Luciano Gergolet) in orkestri/godbe iz Nabrežine, Ricmanj, Proseka, Brega, Doberdoba in Trebč.

TRŽAŠKI POKRAJINSKI URAD ANPI-VZPI na Trgu Stare mitnice 15 (largo Barriera vecchia) bo avgusta zaprt. Telefonska tajnica in fax bosta redno delovala na št. 040-661088.

Prireditve

POLETJE POD KOSTANJEM: SKD Tabor, Prosvetni dom Opčine, prireja od 21. ure dalje v petek, 24. julija, koncert Les Babettes.

SKD DRAGO BOJAN GABROVEC prireja, pod pokroviteljstvom Občine Zgonik in Društvene gostilne, v soboto, 25. julija, ob 21. uri koncert Kraških ovčarjev. Odprtje kioskov ob 19. uri. Vabljeni.

SKUPINA 35-55 - SKD F. Prešeren vabi v društveni bar n' G'rici v Boljuncu na ogled fotografske razstave Sonje Gregori o Nepal.

FOTOVIDEO TS80 vabi na ogled fotografske razstave člana Pavla Morelja »Pogledi v naravo«, ki je v gostilni na Opčinah (nasproti cerkve). Vabljeni!

FOTOVIDEO TRST 80 vabi na ogled fotografske razstave člana Štefana Grgiča v prostorih kavarne Igo Gruđen v Nabrežini. Razstava bo na ogled do konca avgusta.

Ob izgubi drage mame Marte izrekata Vojku Slavcu in svojem iskreno sožalje

Slovenska kulturno-gospodarska zveza in Zveza slovenskih kulturnih društev

CIVILNO SLUŽENJE - V okviru projekta Letturnet, ki ga vodi ZSKD

Mladi prostovoljci nabirajo izkušnje pri slovenskih ustanovah

Osem jih je, pet polnoletnih in trije mladoletni, pri Zvezi slovenskih kulturnih društev (ZSKD) in nekaterih drugih ustanovah pa bodo prebili leto dni, kjer si bodo nabrali delovnih izkušenj, ki jim bodo koristile tudi ob vstopu v svet dela, poleg tega pa bodo tudi družbeno bolj ozaveščeni in aktivni. Govor je o prostovoljcih, ki so z julijem začeli enoletno obdobje civilnega služenja v okviru projekta *Letturnet - Mreže dialoga med književnostjo in umetnostjo*, ki ga vodijo pri ZSKD v okviru nacionalnega in deželne programa združenja ARCI in spada med šest letos odobrenih projektov.

ZSKD in druge ustanove

Cilj projekta Letturnet je ovrednotenje večkulturnih in večjezičnih aspek-

so edine, kjer služijo slovenski prostovoljci, saj so le-ti dejavni tudi v okviru projekta pri Združenju slovenskih športnih društev v Italiji ter projektov, ki so jih prijavile italijanske ustanove). Za polnoletne prostovoljce je predvidenih 1400 ur letnega služenja, kar znaša približno šest ur dnevno ob delovnikih, medtem ko bodo ob vikendih lahko tudi sodelovali pri organiziranju in pomoči na kulturnih prireditvah. Kot poudarja Rosana Sabadin, na sedežih ZSKD in ostalih ustanov se ne bodo ukvarjali toliko s pisarniškim oz. uradničkim delom, kolikor z organizacijo dogodkov, pripravo podatkovnih baz, navezovanjem stikov z društvi, strankami in mediji ter delom na terenu: če bo Zveza npr. priredila dogodek zunaj svojega sedeža (v gledališču ali kaki društveni dvorani), bodo oni zraven, pomagali bo-

sel, ker se v gledališču dogaja veliko stvari. Upam, da si bom nabral delovne izkušnje, saj vemo, kakšna je situacija. Po mojem mnenju je važno, da se ob tem tudi nekaj naučijo, da znaš nekaj delat,« pravi Niko, medtem ko bo Valentina Bisiacchi nameščena v Dijaškem domu, kjer je v preteklosti še bila kot gojenka, civilno služenje pa je izbrala, da bi bolje spoznala okolje, v katerem dela in upa, da ji bo to rabilo tudi v prihodnosti. Federica Micussi, ki bo delala v NŠK, pa je civilno služenje izbrala, ker želi spoznati tudi kulturni del naše skupnosti oziroma kako delujejo kulturna društva, saj je bila doslej dejavna v športu.

Kaj pa od obdobja, ki se začne, pričakujejo pri ZSKD? Na to se lahko gleda z več ravni, je prepričana Rosana Sabadin: »Zveza se s tem, da omogoča prostovoljstvo, ukvarja že veliko let. Mislim, da imamo zelo dobre odnose z združenjem ARCI in smo vpeti v deželno in državno dogajanje. Drugo raven predstavlja krepitev odnosov in sodelovanja s partnerskimi organizacijami, tretjo pa prostovoljci sami: Zveza od njih ne pričakuje nič, vendar mislim, da se lahko ustvari pozitiven »feedback« oz. povratna korist, ker se velikokrat zgodi, da postanejo bolj aktivni v društvih ter se drugače znajdejo tako v svojem okolju, kjer delajo, toliko bolj pa v bodoči službi, tako da mislim, da civilna služba prinaša res dodano vrednost, ki ostane za vse življenje in pomaga pri njihovi osebni in družbeni rasti. To je tudi šola aktivnega državljanstva, prostovoljstvo se poveže s kulturo, športom, skrbjo za starejše, otroke, je široka življenjska izkušnja.«

Ivan Žerjal

Prostovoljci z mentorico Rosano Sabadin

FOTODAMJ@N

tov, ki so zgodovinsko prisotni v Trstu, ter oblikovanje književne in družbene mreže, ki bi dala besedo mladim talentom ter spodbujala povezovanje med različnimi jezikovnimi in kulturnimi skupnostmi na Tržaškem s prepletanjem književnosti in drugih kulturnih področij. Projekt so začeli pripravljati pred dvema letoma, da bi na tak način poživili dejavnosti v Narodnem domu v Ulici Filzi, pri njem pa kot partnerji ZSKD sodelujejo še Narodna in študijska knjižnica (NŠK), Slovensko stalno gledališče (SSG), Slovenski dijaški dom Srečko Kosovel in tudi Slovenski klub, ki je sicer sodeloval pri pripravi projekta, vendar ne more nameščati prostovoljcev.

Skupina mladih prostovoljcev je skupaj s koordinatorko ZSKD in njihovo mentorico Rosano Sabadin novinarja in fotografa Primorskega dnevnika pričakala prejšnji teden v prostorih ZSKD v Ul. sv. Franciška. Prostovoljci prihajajo iz Trebča, Boršta, Saleža, Rojana, Lonjerja, Praprota, z Opčin in iz Trsta, informacije o možnosti civilnega služenja so našli bodisi v šoli bodisi od prijateljev, zdaj pa v začetnem obdobju spoznavajo tako ZSKD kot ostale ustanove (peljali so jih v arhiv, knjižnico oz. njen mladinski oddelke, v Dijaški dom) ter nabirajo znanje v zvezi z organiziranjem dogodkov oz. zbiranjem sredstev za financiranje kulture. V okviru združenja ARCI sledi tudi intenziven izobraževalni tečaj o prostovoljnem civilnem služenju.

Dogodki in stiki z društvi

Zatem se bo začelo tudi pravo civilno služenje. Na sedežu ZSKD bosta delala dva polnoletna in dve mladoletni prostovoljki, v NŠK po ena polnoletna in ena mladoletna prostovoljka, v SSG in Dijaškem domu pa po en polnoleten prostovoljec oz. prostovoljka (pri tem velja omeniti, da ZSKD in partnerske ustanove ni-

do kot spremljevalci zborov, reditelji ipd. Kot pravi Sabadinova, gre prav za to, da se naučijo, kaj pomeni formalni del pred dogodkom in potem na lokaciji, kar lahko mladi prenesejo tudi v druga društva in organizacije. Za služenje bodo prejeli 433,80 evra mesečno. Podobne zadolžitve, a v skrčeni obliki, bodo imeli tudi mladoletni prostovoljci, le da je zanje predvidenih manj ur - 360 - ki jih bodo večinoma opravili poleti, da ne bi služenje preveč obremenjevalo njihovih šolskih obveznosti, določeno število ur pa bodo morali opraviti tudi v drugih mesecih, saj je treba število ur obvezno razporediti skozi vse leto, za služenje pa bodo prejeli v enem letu nekaj več kot 800 evrov. Pri svojem delovanju bodo manj samostojni, zdaj lahko sodelujejo s polnoletnimi, pri Zvezi pa jim stalno sledijo in imajo urejeno mentorstvo. Za projekt je kot t.i. krajevna operaterka formalno odgovorna Nives Košuta, operativno pa poleg Rosane Sabadin tudi ostali predstavniki organizacij skrbijo, da imajo mladi vedno mentorstvo in oporo ter da niso nikdar sami, ampak jim je vedno kdo v pomoč in koordinira dejavnosti.

Vključevanje v svet dela

Kako pa svoje prve tedne civilnega služenja doživljajo mladi prostovoljci? »Všeč mi je, da sem se vključila v svet dela,« pravi Nika Počkaj, ki bo delala na sedežu ZSKD in od tega enoletnega obdobja pričakuje, da bo spoznala stvari, ki jih prej ni poznala in upa, da ji bo to rabilo. Niko Sossi bo septembra, potem ko bo julij in avgust preživel na ZSKD, začel delati v SSG, kjer je drugače že v preteklosti delal kot reditelj in tudi kot koordinator rediteljev (skrbel je tudi za urnike): »Ponudila se je opcija civilnega služenja in sem se odločil zanjo. Točno še ne vem, katera bo moja vloga v gledališču, vendar upam, da bom od tega kaj odne-

NABREŽINA - Knjiga Karla Bonuttija

Zanimivi spomini bivšega veleposlanika

Karl Bonutti s svojo knjigo spominov na predstavitvi v Nabrežini FOTO DAMJ@N

V sklopu Poletnih večerov pod zvezdami Občine Devin-Nabrežina so na trgu pred županstvom predstavili knjigo Karla Bonuttija z naslovom *Med izbiro in zgodovino-Spomini goriškega Slovenca*. Domača uprava je predsta-

vitev priredila v sodelovanju z Goriško Mohorjevo družbo, ki jo je zastopal urednik Marko Tavčar. Bonutti se v svoji knjigi (predstavili so jo že v Gorici) spominja tudi časov, ko je bil veleposlanik Slovenije v Vatikanu.

Sodobna umetnost na sedežu SEP

Na sedežu Srednjeevropske pobude v Ul. Genova 9 se bo danes ob 18. uri začela prireditev EuropaParadigmaEst, ki je namenjena sodobni umetnosti. Pobudo bo v imenu SEP uvedel Giorgio Rosso Cicogna, spregovorila bosta nato Franco Rosso (kustos razstave), Enea Chersicola in Ksenija Samardžija. Na razstavi sodeluje pet umetnikov iz Italije in dvanajst gostov iz Srbije Srednjeevropska pobuda hoče s to razstavo ovrednotiti umetnost držav članic. In to v času, ko je Furlanija-Juljska krajina odprla svojo predstavništvo v Beogradu, istočasno pa so na Madžarskem začeli graditi zid, s katerim hočejo zajeziti oziroma ustaviti pretok beguncev in pribežnikov, zlasti iz Sirije in Afganistana.

Zadnji dan razstave Albana Muje

V dvorani Studio Tommaseo bo danes zadnji dan na ogled razstava kosovskega umetnika Albana Muje. Sklepno srečanje bo ob 19. uri pod vodstvom kustosinje razstave Janke Vukmir.

POMORSKA POSTAJA - Konec novembra

Jeseni drugi poročni sejem

Za bodoče poročne pare, ki se pripravljajo na najpomembnejši dan, pa tudi za druge

V Trstu se vrača poročni sejem Ti-Sposi, ki bo na Pomorski postaji zaživel 28. in 29. novembra. Sejem prireja skupina podjetij in agencij, ki se ukvarja z načrtovanjem in organiziranjem porok, v Trstu bodo sejem priredili drugič. »Naš cilj je pomagati ponudnikom poročnih storitev in proizvodov ter predstaviti novosti in odličnosti v tem sektorju,« pravi Roberta Zorovini iz Smile Servicea, ki organizira tržaški dogodek.

Zadnji konec tedna v novembru bo bodočim poročnim parom torej ponudil priložnost, da črpajo navdih, zbirajo informacije, poiščejo primerno obleko in potrebščine, izvirne ideje za ličenje, pa tudi restavracijo, fotografa in razne storitve, da bo najpomembnejši dan prijeten in brezhiben. Sejem pa vabi tudi druge, ki bi radi organizirali kakršnokoli zabavo ali pomemben dogodek, da bi praznovali rojstvo, diplomo, obletnico ...

Šagra pri obnovljenem kalu

Konec tedna je v Bazovici potekala tradicionalna šagra Pr' Kalu, ki je po daljšem času očiščen in obnovljen. Vaški praznik je bil odlično obiskan, na ple-

sišču je bilo živo s skupino Souvenir, obiskovalci pa so si privoščili jedi na žaru (*fotoDamj@n*), palačinke in še kaj. Šagra se bo nadaljevala ob prihodnjih vikendih.

Od danes na ogled filmi v parku Svetega Ivana

V parku Sveta Ivana (nekdanja psihiatrična bolnišnica) se bo drevi pričela filmska prireditev z naslovom Generazioni (generacije). Ob 21. uri bodo predvajali dolgometražni film Edoarda Winspeareja *In grazia di Dio*, v ponedeljek, 27. julija si bo občinstvo lahko ogledalo prvenec Emme Dante, sicer gledališke režiserke, Via Castellana Bandiera. Predvajanje v ponedeljek 3. avgusta bo namenjeno ameriški filmski produkciji. Na sporedu bo namreč film *Gelido inverno* Debre Granik, v katerem nastopa nagrajenka s oskarjem Jennifer Lawrence. V sredo, 5. avgusta bodo v parku na prostem predvajali film *Le nevi del Kilimangiaro*.

PISMA UREDNIŠTVU

Štiri vprašanja

Po likvidaciji Tržaške kreditne banke je vodstvo SKGZ reorganiziralo strukturo podjetij, ki jih je upravljala finančna družba Safti. Glavnino teh podjetij je prevzel holding KB1909. Takrat je vodstvo SKGZ odločilo, naj bi bil Sklad Ivan Trinko pomemben delničar KB1909 in bi z dividendami gmotno pomagal civilni družbi Slovencev v Furlaniji Julijski krajini nekako tako, kot je med drugim delala finančna družba Safti.

Poteza je bila hvalevredna, vendar so se po določenem času pojavila tudi negativna dejstva. V zadnjih letih KB1909 posluje z visokimi oziroma previsokimi izgubami in ne zmore deliti delničarjem dividend ter posredno gmotno pomagati društvom in organizacijam.

Kot je razvidno iz poročila o poteku zadnjega občnega zbora KB1909 (glej PD z dne 17.7.2015), sta dva pomembna delničarja, in sicer Aleš Waltritsch, predstavnik Sklada Trinko, in Vanja Lokar predstavnik podjetja Cogeco, izrazila precej negativno oceno glede poslovanja in vodstva KB1909.

Waltritsch je obžaloval, da se v poslovnem letu 2014 stanje v holdingu ni izboljšalo in menil, da je potrebno okrepiti pravočasno in stalno obveščanje o stanju v holdingu ter vzajemno slediti zastavljenim ciljem. Zaključil je, da je vodilni poslovni kader dobro plačan in da se zato od njega pričakuje veliko.

Delničar Lokar pa je opomnil, da je družba Cogeco, odkar je prešla pod okrilje holdinga, stalno v izgubi. Obžaloval je, da ni bilo ustreznih posegov in da so poslovne izbire vprašljive. Izrazil je tudi dvome o učinkovitosti nadzorovanja in vodstva KB1909.

Ker delniško glavnico holdinga sestavljajo v glavnem družbena sredstva, ki so bila v bistvu namenjena slovenski narodni skupnosti v Italiji, lahko upravičeno tudi javno vprašujemo, kakšno je dejansko sedanje stanje družbenega gospodarstva.

Predsednik Boris Peric je v intervjuju za Primorski dnevnik (glej PD z dne 15.7.2015) izjavil, da je KB1909 v letu 2014 izkazovala preko pet milijonov evrov konsolidirane izgube in da družba predvideva nekatere zahtevnejše posege. Kateri pa so ti posegi?

Predsednik ugotavlja, da znaša kapital matične družbe dne 31.12.14 skoraj 26 milijonov evrov, da pa je zadolženost matične družbe preko 44 milijonov evrov. Kako je pa sestavljen načrt za omejitve finančne izpostavljenosti družbe?

Vodja družbe podčrta, da šteje skupina KB1909 22 odvisnih in povezanih družb in 371 zaposlenih. Je večina zaposlenih Slovencev?

Pogovor zaključuje z ugotovitvijo, da so podjetja, ki delujejo v proizvodnih in storitvenih sektorjih na splošno zabeležila pozitiven rezultat, da pa vplivajo na negativen rezultat KB1909 odpisi nekaterih naložb. So bile morda nekatere finančne investicije v takih podjetjih zgrešene poslovna izbira vodstva holdinga?

Finančne investicije so vedno tvegane in nevarne. Zgled nam je ameriške tržišče. Še izrednim specialistom spodleti.

Da ne bi še dalje kopicili nepotrebnih izgub z odpisi tveganih naložb v velika podjetja, ali ne bi KB1909 pripomogla reševati »malenkostne«, a za

nas zelo konkretne probleme, in sploh bolj smotno skrbela za naše osnovne kulturne ustanove? Podporo potrebuje n.pr. Tržaško knjižno središče in goriška Katoliška knjigarna.

Gotovo so manj tvegana proizvodna in storitvena podjetja, ki se lahko hitreje prilagodijo razmeram tržišča in so osnova za zaposlovanje naše mladine. Tako strateško gospodarsko politiko je nekdanja družba Safti uspešno uveljavljala, vsaj do poloma Tržaške kreditne banke.

Domišljamo si, da smo gospodarstveniki z veliko začetnico, smo pa predvsem samouki. Včasih smo tudi vodili brez temeljitega nadzorovanja in za svoje strateške izbire odgovarjali le delničarjem, ki enkrat na leto običajno precej pasivno, z redkimi izjemami, sledijo uradnemu delu občnega zbora.

Vse kaže, da se od poloma Tržaške kreditne banke nismo veliko naučili.

Silvij Tavčar

Insinuacije na račun Stanka Vuka

Z začudenjem, ki se je na koncu prevesilo v ogorčenje, sem prebral zapis izpod peresa Ravela Kodriča, ki je bil objavljen v Primorskem dnevniku v petek 17. Julija 2015.

Kodrič v zvezi izpustitvijo dr. Stanka Vuka iz italijanskega zapora v času nemške okupacije Italije zapiše: "Nemški okupator in njegovi slovenski sodelavci so očitno imeli z Vukom svoj načrt in račun. Varnostnih organov OF tovrstne 'izpustitve' seveda niso mogle preslepiti." Zaradi tega naj bi ga doletela "partizanska smrtna kazen".

Povedanega ni mogoče razumeti drugače, kot da Kodrič insinuira, da naj bi dr. Stanko Vuk bil izpuščen iz zapora v sodelovanju z Nemci za delovanje zoper OF. Za to trditve pa ne predloži nobenega dokaza.

Kot nečak dr. Stanka Vuka, ki je bil umorjen od zločinske roke v Trstu leta 1944, skupaj z ženo Danico in naključnim obiskovalcem dr. Dragom Zajcem, sem slišal marsikatero teorijo o tem, kdo in zakaj naj bi v Ulici Rosetti zakrivil gnusen zločin nad trojico nedolžnih ljudi. Niti v krogu domačih ni bilo enotnega mnenja, kdo in zakaj je umoril strica Stanka. Nekateri so menili, da so ga ubili "ta beli", drugi "ta rdeči", spet tretji so menili, da je šlo za osebni obračun med nekdanjimi sošolci, prijatelji in znanci, ki so se v viharjih časih državljanske vojne opredelili za različne ideološke strani, vpletene v državljanski spopad.

Vsaka od teh domnev ima svoj racio, svoj hipotetični temelj, toda nobena ni bila dokazana. Potem pa je profesor Jože Pirjevec je leta 2009 objavil prispevek v zborniku, ki je izšel v Turinu, v katerem navaja izjavo anonimne pričevalke, ki je zatrdila, da ji je njena mama zaupala, da je Stanka Vuka skupaj z ženo Danico in dr. Dragom Zajcem ubila trojica napadalcev iz vrst komunističnih revolucionarjev, med katerimi je bil tudi Albert Gruden-Blisk. To naj bi mami te anonimne gospe zadral sam Blisk.

Kodrič skupaj prikroji neprijetno resnico o tem, kdo in zakaj naj bi umoril Stanka Vuka. Namesto da bi obsodil njegove morilce in sektaško revolucionarno gibanje, ki je okupacijo in NOB izkoristilo za prevzem abso-

lutne oblasti, tudi s pobijanjem zavednih Slovencev brez vsakršne krivde, skuša krivdo za revolucionarne poboje v slogu Dahavskih procesov pripisati samim žrtvam revolucionarnega nasilja.

Sam menim, da je bil stric Stanko skoz in skoz zaveden Slovenec, ki se nikoli ne bi odločil za sodelovanje z nacisti, tako kot se ni za sodelovanje s fašisti. To dokazujejo tudi pisma, ki jih je iz zapora vseskozi pisal ženi Danici. V enem od svojih pisem je izrecno izrazil nasprotovanje temu, da bi da bi kdo od slovenskih sodelavcev z okupatorjem interveniral pri Nemcih za njegovo izpustitev.

Vzrok, da so ga Nemci izpustili iz zapora, gre po mojem mnenju iskati v tem, da so Nemci po preučitvi Stankovega dosjeja pač ugotovili, da človek ni zakrivil pravzaprav ničesar. Obsojen je bil predvsem kot zaveden Slovenec, ki si je srčno želel, da bi Primorska bila priključena Jugoslaviji. To je bil njegov "zločin", zaradi katerega ga je fašistična Italija obsodila na 15-letno zaporno kazen, Nemci pa so izpustili njega in druge podobne politične zapornike najbrž tudi iz banalnega razloga, da so v prenatrpanih zaporih naredili prostor za druge zapornike.

Stric Stanko se je po izpustitvi iz zapora leta 1944 odločil, da se pridruži partizanom. Večletna odsotnost pa je najbrž botrovala njegovi veliki naivnosti, saj se po vsemu sodeč ni zavedal, kako neusmiljena in brezkompromisna državljanska vojna divja med Slovenci. Naivno je ljudem, s katerimi se je pogovarjal za vstop v partizansko vojsko, tudi Joži Vilfanu, zaupal, da bo organiziral primorsko krščansko socialno skupino. V svojem nepoznavanju položaja, v katerem si je KP zadala za cilj, da z vsemi sredstvi po vojni vzpostavi revolucionarni totalitarni režim, se ni zavedal, da si je s tem podpisal smrtno obsodbo. Partija je namreč smatrala vsako politično delovanje izven njenega okrilja za sovražno, kar je tudi izrecno deklarirala v razvpiti Dolomitski izjavi, v praksi pa se je to kazalo v brezštevilnih pobojih domačih ljudi, tudi partizanov in njihovih simpatizerjev, katerih edina "krivda" je bila, da niso bili komunisti, zaradi česar je komunistična partija v njih videla oviro za doseganje svojih sektaških političnih ciljev. Zato je pričevanje anonimne gospe o tem, kdo in zakaj naj bi umoril Stanka Vuka, po vsej verjetnosti resnično.

Resnica boli. Resnica o tem, da je nastajajoči revolucionarni režim v času državljanske vojne brezvestno moral tudi zavedne Slovence, ker je v njih videl potencialne sovražnike revolucionarne oblasti, je verjetno za zavedne Slovence boleče spoznanje. To je najbrž botrovalo tudi insinucijam g. Kodriča, da naj bi bil Stanko Vuk izpuščen iz zapora v dogovoru in celo v sodelovanju z Nemci, ki so tedaj okupirali Italijo, zaradi česar naj bi bila njegova usmrnitev upravičena.

Menim, da gre za hude in z ničemer dokazane insinuacije, ki žalijo čast, dobro ime ter spomin na pokojne žrtve revolucionarnega nasilja iz Ulice Rosetti, predvsem pa mojega strica, na račun katerega se nanašajo.

Pozivam g. Kodriča, da predloži dokaze za svoje trditve, ali da se opraviči za izrečene žaljive insinuacije, ki so brez podlage v dejstvih. Menim tudi, da bi bilo veliko bolje, če bi se g. Kodrič namesto posluževanja insinucij

držal zadnjega stavka v svojem zapisu, v katerem pravi, da interpretacijo prepušča poklicnim zgodovinarjem.

Janez Vuk

Odgovor Rudiju Pavšiču

Spoštovani gospod
Rudi Pavšič
Predsednik SKGZ

V zvezi z Vašim pismom, ki nosi naslov »Zakaj ne skupaj?«, ki je bilo objavljeno 15. julija v Primorskem dnevniku Vam sporočam, da v okviru svojega delovanja ima Kulturni center Lojze Bratuž veliko prijateljev in znancev, ki jih z veseljem povabi na obisk. Z gospo ministrico Julijano Bizjak Mlakar sva se pred kratkim, v okviru mednarodnega sodelovanja, dvakrat srečali in ob priliki sem jo povabila v Gorico. Obljubila je, držala besedo in prišla. Kot predsednica Kulturnega centra Lojze Bratuž pa nimam nobenih kompetenc, da bi prirejala skupna omizja, srečanja in obiske na drugačni ravni.

V predstavitvi našega dela, pa sem o financiranju izjavila čisto resnico, nikomur naložila nobene odgovornosti ampak izrazila željo, da se stanje uravnovesi.

Lep pozdrav

*Franka Žgavec,
Predsednica Kulturnega centra
Lojze Bratuž*

Teran in barantanje v Bruslju

Kot navaja vaš cenjeni časopis 17. Julija 2015 se je začelo v Bruslju barantanje med Slovenijo in Hrvaško zaradi imena terana in navajate:

»Ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je naložila (Slovenska vlada), naj vztraja pri zaščiti terana brez kakršne koli izjeme glede uporabe zaščitnega imena za DRUGE pridelovalce vina.«

Ker mi pridelovalci terana, na tržaškem in goriškem Krasu spadamo med DRUGE, ker ne živimo v Sloveniji se bojim, da bomo izgubili ime teran, ki ga pridelujemo na naši strani. Kot se je že zgodilo, z vinom Tokajem. Sedaj, če ga proizvajamo, ga moramo imenovati Friulano.

Zato pozivam Deželna poslanca Gabrovca in Ukmarja, da posreduje pri deželni vladi, da zaščiti naše ime teran v Bruslju. Saj vinogradniki iz tržaškega in goriškega Krasa imamo že več kot 30 let oznako DOC za teran. Bili smo prvi, ki smo to ime zaščitili. (24. 08. 1982 GAZZETTA UFFICIALE DELLA REPUBBLICA ITALIANA N. 232) Tudi komisija, ki je ta pravilnik o zaščiti pripravila je bila na visoki ravni. Sestavljena je bila: Doktor Bruno Millo, Doktor Walter Filiputti, Doktor Franco Briganti, Doktor Enio Nussi, Marcello Pillon, Franco Milleli, Giuseppe Ganino, Aldo Zudenigo. Vinogradnika, ki sva bila v komisiji sva bila podpisani in Anton Bole.

Zato mislim, da Evropski poslanci iz naše dežele bi z lahkoto branili naše interese in interese Furlanije Julijske krajine. Saj v drugačnem primeru bo dežela izgubila že drugo ime za svoja vina.

V primeru, da se bo to zgodilo predlagam našim kmetijskim in sindikalnim organizacijam, da namesto imena TERRANO DOC bi ga imenovali CARSOLINO DOC.

Lep pozdrav

Danilo Lupinc

Dovolj s čenčami!

Res je neverjetno, da krajevni tisk podpira to, kar nam dopovedujeta tržaški senator Francesco Russo in poslanka Tamara Blažina, ki je tudi Tržačanka. Mislim na njune razlage, zakaj je bilo tržaško volilno okrožje povečano na škodo videmske pokrajine. Dvojica Russo-Blažina nam razlaga, da je bilo tržaško volilno okrožje razširjeno z namenom, da se zajamči slovenski manjšini predstavnika v parlamentu. To se lahko naredili le tako, da se vseh 32 občin, kjer je priznana prisotnost te jezikovne manjšine, vključili v eno okrožje.

Kaj mislijo, da smo vsi neumni? Kot je pravilno zapisal Giorgio Cavallo predstavljata tako zasnovani volilni okrožji goljufigo na račun furlanske jezikovne manjšine, tako da bo lahko območje s približno 18 odst. prebivalstva pogojevalo 40 odst. preostalega deželnega območja. Cavallo je imel v mislih tržaško pokrajino.

Z razširitvijo tržaškega volilnega okrožja slovenska manjšina z vključitvijo vseh 32 občin ne bo imela nobenih koristi. Deželni svetnik Igor Gabrovce, ki je tudi deželni tajnik Slovenske skupnosti, namreč podčrta, da bo izvolitev slovenskega kandidata tudi v bodoče odvisna od volje velikih vsedržavnih strank, v teh okoliščinah najbrž spet Demokratske stranke. Slovenski kandidat bo namreč izvoljen le, če ga bo rimsko vodstvo stranke določilo za nosilca liste v vzhodnem okrožju FJK.

Če hočemo res zaščititi tri jezikovne manjšine, ki živijo v naši deželi, začeni s slovensko, ni druge možnosti kot ta, da bi tudi v naši deželi uvedli enak volilni sistem kot na Tridentinskem-Južnem Tirolskem. Dovolj s čenčami!

*Roberta Michieli,
Tavagnacco*

Jezikovni kotiček, pa ne le to

Iz jezikovnih razlogov, pa ne samo, želim zastaviti besedo za morilce. Pogosto beremo v črni kroniki o moškem, ki ubije ženo ali zaročenko, včasih tudi otroke. Sosed ubije sosedu, tudi brat brata. Obsodbe vredni zločini. Vseeno me zabolijo ušesa, ko berem, da si je morilec »sodil sam«. Netočen izraz, ki hoče pomiriti vest bralcev, češ da se je morilec pokesal in si vzel življenje. V resnici ne vemo, kakšna je motivacija samomorilca. Morda je razočaran nad svetom, morda je zadovoljen, da je opravil maščevanje za domnevno krivico, morda pa ne zna živeti brez družice, morda ne želi preživeti mnogo let v ječi itd. Izraz »si je sodil sam« je poln hipokrizije in prirejanja morilčevih dejanj našim moralističnim željam. Pustimo, da si morilec vzame življenje, naredi samomor in konec.

Vera Sardoč

Prej do novice na naši spletni strani
www.primorski.eu

ČEDAJSKI MITTELFEST - Na sporedu tudi monolog o Pasolinijevem odnosu z materjo

Voda je lahko sinonim za brodolom in potrato

Zgodbe o brodolomih, telesa in duše, so snov teksta *Il mio nome è Nettuno*, ki ga je novinar Pietro Spirito napisal za Festival Lagunamovies. Pravljično-eksistencialno pripoved o osamljenem položaju brodolomca, na osnovi resničnih in literarnih zgodb o tragedijah v morju, od Odiseja do Titanica ali Barona Gautscha, je primerno sproščeno, neformalno podal David Riondino. Pisava je lahkotna, tekoča, prikupna, polna besednih iger, ponuja sodoben pogled na večne mite, je nezatežena, a tudi bogata s prebliski drugačnih pogledov na brodolome vseh časov in na duševno »brodolomstvo«, ki je morda splošni položaj v človekovem minljivem bivanju na zemlji. Minljive, enkratne, kratkotrajne in spremenljive so bile tudi podobe, ki so na platnu dopolnjevale besede. Scensko partituro so namreč spremljale peščene podobe Massima Ottonija in glasbeni »otoki« Christiana Ravagliolija (klavir in harmonika). Preobrazbe peska, z grajenjem podob, pokrajin, poetičnih ali vznemirljivih, dinamičnih prizorov na platnu, so dopolnjevale evokacije besed z dodatnimi sporočili, ki so ojačili fiktivno, literarno naravo besedila. To je nastalo, ko so v laguni v Gradežu našli potopljeno ladjo Mercure, razvil se je z mislijo na novejšje tragedije v različnih kontekstih, a tudi na zgodovinske brodolome, ki so povezani s preobrat, vojnami, stoletjem, ko so titani utonili in pustili vtis negotovosti in krhkosti malega, smrtnega človeka sredi zemlje in morja. Avtor je pristopil k zgodbi s poštenostjo osebe, ki se je vsaj za zdaj rešila in ki s kopna opazuje brodolomce, od daleč.

O Pasolinijevi materi

Pier Paolo Pasolini je na Mittelfestu doma, njemu posvečeni projekti so znak pozornosti hkrati do lokalnega, na-

cionalnega in mednarodnega kulturnega zaklada. Tokrat si je publika lahko ogledala najnovejšo uprizoritev prodornega režiserja Antonia Latella, predstavo Ma, ki z besedilom Linde Dalisi raziskuje kompleksno razsežnost teme matere v Pasolinijevem delu in življenju. Na odru je stala ena sama igralka, Candida Nieri, statična zaradi ogromnih čevljev, v profilu, sredi zaupnega monologa preko mikrofona, ki ga je ves čas stiskala v bel prt.

Latella prefinjeno obvlada nianse odrske govornice (v prvi vrsti zaprtega pogleda matere v stransko steno, samo za trenutek v »javnost« publike) in je v tej predstavi obarval intimnost večkrat bolečega soočanja s spornimi in drznimi življenjskimi odločitvami sina skozi prikaz introspektivnega doživljanja vsebin, ki črpajo navdih iz Pasolinijevih besed. Podobi matere je dal androginjske poteze mlade igralka, od katere je zahteval naporno, skrženo intenzivnost, odražanje najprej skoraj afazičnega trpljenja, nato želje po izražanju in izpraševanju v široki paleti izrazov (žal tudi petja v nerazumljivi kantileni).

Prepričljivost uprizoritve pa je vedno sad posrečene kombinacije več elementov in v tem primeru je dramaturška obdelava predstavljala bolj šibko točko celote. Tekst je lepljenka citatov iz spisov, filmskih scenarijev (vključno z montažo zvočnih fragmentov prizorov iz raznih filmov), pisem, intervjujev, v katerih Pasolini obravnava temo matere. Podudarna vzporednost teme Žalostne Matere božje se je povezovala tako z umorom Pasolinija kot tudi z njegovim delom, a je žal precej obrabljena metafora. Besedilo skuša povezati različne vi-re v skupno temo, montaža pa vodi v razsežnost, ki večkrat zdrse do roba pate-

Candida Nieri
v monologu MA,
spodaj David
Riondino

PHOCUS AGENCY

tičnosti, kar ni posebno v soglasju s Pasolinijevo poetiko in osebnostjo. Tema je bila zanimiva, predstava in izvedba pa ni sta vzbudili posebne empatije, saj je analiza odnosa matere in sina ostala na površju fragmentarnega besedila, ki je samo delno izkoristilo literarno in miselno bogastvo obravnavanega avtorja.

Kaj pa danes?

Sredin program Mittel festa bo ponudil občinstvu kar pet zanimivih in raznolikih dogodkov. Ob 18. uri bo glasbeni program nosil sporočilo možnega sožitja s koncertom izraelsko-palestinskega klavirskega dua Amal (na sporedu Schubert, Dorman, Prokofjev, Tamimi Rachmaninov). Otroci pa se bodo lahko zabavali z noro kuhinjo lutkovne predstave Petra Ketturkata, ki ustvarja lutke iz kuhinjske opreme. We are kings, not humans pa je naslov predstave Matije Ferlina za Hrvaško narodno gledališče, v kateri se odrasli izražajo kot otroci in odpirajo presenetljive poglede na svet in življenje. Ekonomist Andrea Segre in radijski voditelj Massimo Cirri bo-

sta ob 21.30, s pomočjo Altanovih stripov, spregovorila o potratih vode. V nočnih urah pa bodo predvajali film Gianija di Capue, ki je nastal leta 2013 ob obletnici skladatelja Richarda Wagnerja in prikazuje njegov poseben odnos z »vodnimi« Benetkami.

ROP

Koprodukcija o režiserju Ristiću buri duhove

Hrvaški režiser Oliver Frlić je v izhodišče svoje nastajajoče predstave postavil kontroverznega srbskega režiserja Ljubiša Ristića in s tem še pred premiero vznemiril hrvaško in srbsko javnost. Kot je zapisal hrvaški portal hop.hr, je »nedozoreli in politično nepismeni« Frlić, danes v vlogi intendantnega reškega gledališča HNK Ivana pl. Zajca, najavil predstavo o »politično provokativni in skrajno nesprijemljivi osebnosti za Hrvaško«. Spomnil je, da gre za človeka, ki je v času bivše Jugoslavije skupaj z zagrebško koreografino in režiserko Nado Kokotović izoblikoval projekt K.P.G.T. (kazališče, pozorišče, gledališče, teatar), ki so ga v začetku med drugim podprli tudi Rade Šerbedžija in Dušan Jovanović. Prve umetniške postavitev so po zaslugi Kokotovićeve imele v Zagrebu, vendar pa je Srb, rojen v Prištini, takoj ko se je začela vojna leta 1991, na to »hitro in enostavno pozabil«. Leta 1993 je postal predsednik Jugoslovanske združene leveice (JUL), stranke pod vodstvom Mirjane Marković, soproge Slobodana Miloševića. Danes, devet let po njegovi smrti, pa v srbski javnosti trdi, da je bil Milošević pošten, dober in miroljuben človek, borec za Jugoslavijo, ki ga, »siroto in revo«, svet ni razumel, temveč so ga zlobni Zahodnjaki zastrupili in ubili v haškem zaporu.

Predstava Komplex Ristić nastaja ob 60-letnici Slovenskega mladinskega gledališča (SMG) v koprodukciji s HNK Ivana pl. Zajca na Reki, beograjskim festivalom Bitef in skopskim festivalom Mot. Premiera je predvidena 20. septembra na Bitefu.

Umetniški vodja SMG Goran Injac je za STA dejal, da so bila Ristićeva politična stališča simbol tega, kako se je končala bivša država. V njegovem primeru se je »pripetil nekakšen ideološki prekop, ki je šel od ideje jugoslovanstva in se končal v najhujšem nacionalizmu 90. let«. Eden najpomembnejših jugoslovanskih režiserjev 80. let je k ugledu SMG pripomogel s predstavami, kot so Misa in a minor, Levitan in Resničnost. Čeprav so si ga izbrali za simbol nekega časa, je namen »ustvariti predstavo o nas, ne o njem,« je še poudaril Injac. (STA)

LIKOVNA UMETNOST - Claudia Raza razstavlja v Miljah

Proti neskončnosti ...

Proti neskončnosti, to je naslov samostojne razstave uveljavljene likovne umetnice Claudie Raza, ki je na ogled do 26. julija v prostorih Muzeja sodobne umetnosti Carà v Miljah. Gre za izbor slik in knjig umetnika, skupno trideset del, ki so nastajala od devetdesetih let in odsevajo zato bogate izkušnje umetnice.

Eksponati so zbrani v treh sklopih in se razlikujejo tako po uporabi izrazne tehnike kot tudi po vsebini. Izbor kaligrafskih del na ročno izdelanem papirju odseva umetniško ljubezen do pisane besede, saj je Claudia Raza objavila že več pesniških zbirk. V besedi izraža svoje emocije in občutke, obenem pa predstavlja tudi grafični in kaligrafski element, ki presega pogostoma simbolično raven. Njene kombinirane tehnike na papirju delujejo kot pretanjeni globinski navdih, kjer abstraktne gestualno nizane in pogostoma monokrome poteze ozadja dopuščajo grafemom, da se prelevijo v znamenja, ki postanejo nosilci semantičnega jedra likovne pripovedi. Naslovi teh del bistveno dopolnjujejo podobe, saj gre pogostoma za tematike, ki namigujejo na kontemplativnost: poti svetlobe, v času spomina, pisane besede, psalm iz globine, sledovi, ipd.

Poseben odsek razstave je posvečen knjigi umetnika. V vitrini so zbrane nekatere od preko petdesetih doslej ustvarjenih različno umetniško oblikovanih

unikatnih knjig in nekatere, ki so bile izdane v samozaložbi v omejeni nakladi. V teh prelepih likovnih objektih postane vez med besedo in podobo nuja in še polnejše odseva umetniško potrebo po ustvarjalnem podoživljanju obeh. Znajdemo se pred zelo različnimi umetniškimi knjigami, navdih črpa Claudia Raza pogostoma iz narave ali neposrednega okolja, taka sta primera Krasa in Benetk. Navdihuje se tudi pri velikih pesnikih kot je Montale in drugih ustvarjalcih kot je Podrecca. Besede so ročno, kaligrafsko pisane, podobe, ki jih dopolnjujejo najpogostejše akvareli, ko pa gre za grafike, so to bolj dodelane jedkani-

ce, kjer izstopa umetničina risarska spretnost in vrhunska uporaba tega sredstva.

Tretji sklop na razstavi predstavljajo slike s tehniko olja na platnih večjih formatov. Gre za navdihe iz naravnega okolja, kjer je pogostoma prisotna voda: morje, jezero ali reka Timava. V ospredju so različne bilke trave, trsje in drugo bujno rastje, ki ga pogostoma oživlja veter. Močno abstrahirane motive označuje barvna dominantna modre in zelenkastih odtenkov. Odločno razgibane barvne poteze in končne površinske šrafure razgibajo likovno polje ter vabijo gledalca h kontemplaciji.

Avtorica teksta v spremnem katalogu je arhitektka Marianna Accerboni, miljski muzej Carà je odprt z naslednjim urnikom: od torka do petka, od 18. do 20.

ure, ob sobotah od 10. do 12. in od 18. do 20. ter ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. ure.

Jasna Merku

KNJIŽNA RECENZIJA

Marko Sosič: Kratki roman o snegu in ljubezni

Marko Sosič:
Kratki roman o snegu in ljubezni,
Založba Litera
(Knjižna zbirka Piramida),
Maribor 2014, str. 204

Dinamično težišče in gibalo konstrukcije *Kratkega romana o snegu in ljubezni* Marka Sosiča ni zgodba, prefiltrirana skozi podvojeno perspektivo dveh notranjih glasov, temveč način avtorjevega pripovednega posredovanja, ki po svoje določa implicitno komunikacijo med avtorjem in bralcem. Sosičeva vedno bolj odprta modernistična forma pripovedi, z izpostavitvijo sedanjega in preteklega, realnega in očitno avtoreferencialnega, postaja zavestna angažirana umetniška gesta literarne socializacije. Pripovedno izničevanje ravni realnega in fiktivnega obenem osvobaja Sosičevo literarno zavest mitemične predmetnosti in jo preusmerja na raven idejno izčiščenega simbolnega jezika umetnosti.

V zgradbenem postopku *Kratkega romana* so poudarjene snovne, časovne in prostorske premestitve, ki lomijo zgodbeno linearnost na osemindeset kratkih dramatično zgoščenih prizorov. Pisateljevo potiskanje zgodbe v razrahljano poetiko fragmenta, ki sicer ohranja izjemno idejno strnjeno organiziranost besedila, izostruje nekatere pripovedne poteze prejšnjih avtorjevih del. Sosičeva pripovedna tehnika, ki se izrisuje v podobah iz kolektivnega spomina in slikovitem epskem predstavljanju, po mnenju urednice Petre Vidali predstavlja svojevrstno podvajanje avtorjeve pisave. Po idejni in formalni strukturi je *Kratki roman* še najbližji romanu *Ki od daleč prihajaš v mojo bližino*, čeprav se od lirizacije slednjega oddaljuje z širšim deležem pripovedovalčevega fiktivnega posredovanja ter z mešanjem ontološko vzporednih svetov. S kratko pripovedjo *Onkraj dreves* ga povezuje prenovljeni položaj neposrednega ženskega govorečega subjekta, znotraj besedilna križanja vzporednih usod literarnih oseb pa z zbirko *Iz zemlje in sanj*.

Fikcijsko zgodbo avtor opremja s pretočnostjo doživljajskega govora dveh osrednjih ženskih likov, Alme in njene srčne dvojčice Olge. Križanje njunih življenj obuja osnovno sporočilo romana o »neskončnih sorodnostih in bližinah« in razkriva temeljno zapolnjevanje vzrokov bivanjske negotovosti ali občutka splošne utesenjenosti sodobnega človeka. Vodilni romaneskni motiv je zajet v ideji in razlagi ontologije zgodovinskega spomina kot duševnega zapisa, ki se odtisne v miselni reprezentaciji in ima ob upodobitvi družbeno, skupinsko valenco.

Hkratno premikanje zgodbe po domišljijah in stvarno preverljivem prostoru gradi spoznavno perspektivo romana z vključevanjem številnih pripovednih segmentov, nekakšnih slikovitih nizov polpreteklih zgodovinskih dogodkov, ki sledijo avtorjevi razgibanosti asociaciji idej. Skozi imaginarni prostor se pisatelj pogled seli daleč proč od Trsta, mesta Olgine izgubljenosti in oskrunjene mladosti, do Asiaga, kjer si v intimi ranjena Alma na novo ustvari dom, kar parabolično izpostavi faktično ravnino romaneskne zgodbe, saj je med prvo svetovno vojno v Asiagu potekala frontna linija in tam je umiralo na tisoče ljudi, v času nacifašizma pa je v Trstu delovalo edino uničevalno taborišče na italijanskih tleh.

Pisatelj in režiser
Marko Sosič
se je rodil v Trstu
leta 1958.
Dolje je objavil
štiri romane:
Balerina, balerina,
Tito, amor mijo,
Ki od daleč
prihajaš v mojo
bližino, Kratki
roman o snegu in
ljubezni; z vsemi se
je uvrstil med pet
finalistov za
nagrado kresnik, ki
jo podeljujejo
avtorju najboljšega
romana leta

FOTODAMI@N

Odkriti vzgib prvoosebne pripovedne situacije, ki odgovarja ženskemu notranjemu glasu, dodaja pripovedi potrebno emocionalno presojo in eksistencialno motivacijo. Skozi podvojeno žensko personalno perspektivo, ki je zamenjala nezanesljivega pripovedovalca prejšnjih Sosičevih romanesknih zgodb, se pisatelj tudi več ne umika k preoblikovalnim postopkom lirizacije in ironizacije, ki so mehčali epsko jedro prejšnjih pripovedi. Naratološko izpostavljenega dramaturgizirana ženska glasa in jasno utrjeno gledališče zanesljivega pripovedovalca (oz. pripovedovalk) prisiljujejo bralca k dešifriranju avtorjevih stališč: v mehanizmi ponavljanja odzivov moči moških literarnih likov (fizično obračunavanje med sinom Angelom in očetom Edoardom, grobo polasčanje ženske, posilstvo, ugrabitev in zločin nad priseljenko) pride do izraza avtorjeva etična namera, ki se distancira od uporabe sile in pritiska v odnosu do drugega.

Stilno zaznamovana Sosičeva raztrgana ekspozicija je namreč nasičena z asociativnim ponavljanjem številnih motivnih drobcev v igri avtorjevih presunljivih namigov in podvajanj snovnih kontrastov in motivnih analogij. Osmišljajoči referenčni okvir, ki razpleta motiv Alminega sina Angela v odpor do maternega jezika in zaničevanja dednostnega izročila, odpira strašljivo nefikcijsko sedanost oživljanja ne neonacističnega sovraštva in etničnega nacionalizma iz časov totalitarizmov 20. stoletja. V osrednjo zgodbo vdirajo številne snovne dokumentirane prvine, ki zgodbo pretanjenost univerzalizirajo v temni slutnji straha pred ponavljajočim zlom. Takšna je podoba utopljenih ljudi v mestu Mologa v povezavi z novejšo sliko čolnov in bark, prenatrpanih z ljudmi, ki se utapljajo v morju. Medbesedilno prepletanje faktičnega in fikcijskega dogajanja s tematizacijo (vojne) nasilja in nestrpnosti do drugega časovno-prostorsko prestopa meje danega avtorjevega sporočila in vodi v relacijski koncept resničnosti.

Zapletena akumulacija slikovitih nizov dogodkov in kolažev situacij evocira posebno doživljajsko vzdušje toka avtorjevih idejnih povezav z okoliški slik iz umetniških filmov (*Dvojnega Veronikininega življenja* Krzysyotfa Kieslowskega, Pasolinijevoga *Salò o le 120 giornate di Sodoma*, *Nostalgije* Andreja Tarkovskega) in z orisi »podob iz sanj«, kar zapleta narativno simboliko

v pomenljiv sestav umetniškega jezika. Diskurz sanj in vlaganje izbranih filmskih epizod kot način razporejanja in razvijanja ubesedenega, namreč ne poteka le v skladu z načeli jezikovne dejavnosti (prenašanja sporočil), ampak predvsem nagovarja določeno racionalno, emocionalno in estetsko (bralčevo) odzivanje. Prenos narativne razsežnosti filmskega instrumentarija in onirične semantike v pripovedni diskurz ni le formalistična shematizacija, ampak vsebinsko dinamiziran besedilni sestav z učinki formalne in figuralne projekcije dogajanja v drugem.

Osvobajajoči estetski učinek, ki pripovedno premišljeno napolnjuje besedilo z motivom iskanja stoletnih dreves (ki jih Alma fotografira za zastavni tematski katalog), dvigne presojo o refleksiji o razkritju »zemlje sveta«. V občuteni natančnosti opisane narave in telesnosti se razpira Almino očiščenje morale sveta: umivanje (nebojlenega telesa begunka Rozalije in bivšega interniranca Franca) kot katarzično spiranje hudih spominov, ljubeče negovanje razpok (na Edoardovih prstnih blazinicah) in terapevtsko potovanje (z Olgo ob bregovih reke Donave) kot protitež nasilju epizodne tragike, nagovarjajo na novo vrednotenje estetike čustvovanja in poetike lepega. V objemu hrapavega lubja debelega drevesa, ki se Almi »zazdi kakor zemljevid v reliefu, kakor pokrajina z gorami, rekami in gozdovi«, se zgosti ideja in znanstveno dognanje, da drevesa hranijo spomin, da si med seboj sporočajo svoje primarne izkušnje preživetja, »da so drevesa pričevalci vsega hudega in dobrega«, »da je v drevesih zapisano veliko, kot nam govori zgodovina sama v knjigah« in se vpisuje drugačen pogled na smisel bivanja. V naravi torej, v drevesnem psihizmu in rastlinskem animizmu, se nabira govorica spomina, vir starodavne varnosti, ki vodi do resnice in vzpostavi prostost duševnosti, premosti občutek duhovne odtujenosti in ponovno sešije medsebojno oddaljenosti od sočloveka.

Trezno ozemljena in razumsko naravnana ubeseditiv dogajanja, ožarščena na personalnem pripovedovalcu - govorečem subjektu, vpisuje pisatelj prepoznavni proces reflektiranja, raziskovanja lastne vednosti in družbeno kulturne identitete prostora. Njegov odnos do predmeta pripovedovanja (pripovedovanega) postaja kompleksen proces posodabljanja in raz-

Kako se začne Kratki roman o snegu in ljubezni?

JESEN

1.

ALMA

Naglo hodim proti drevesu, ki raste na koncu gozdne poti, in razmišljam, kako jo od konca poletja pogostejše obiskujem, da bi za trenutek pozabila na sina, ki ne mara več govoriti mojega jezika. Vidim pot med drevesi, kako se vije v bližini mojega doma, vse do razgledišča, kjer na majhni jasi raste staro drevo. Zdaj ga vidim pred seboj, staro, visoko in orumenelo.

Pravijo, da bo letos zgodaj snežilo.

Naglo hodim naprej, čutim prsi, ki me ob vsakem koraku rahlo zaboli. V mislih vidim računalnik svojega sina, ki ga je pustil prižganega, pomislim, da je na spletu iskal potopljena mesta, ko stopim pred dnevi v njegovo sobo, pogledam v ekran in berem: Mologa, mesto v Rusiji, leta 1936 sto trideset tisoč ljudi evakuiranih zato, da ga prekrijejo z Volgo in zgradijo hidrocentralo, s katero so leta 1941 pridobivali energijo za tovarne orožja. Skoraj tristo ljudi ni hotelo zapustiti svojega rojstnega mesta in je utonilo.

Diham vse hitreje, čutim mišice na stegnih, ki rahlo zaskelijo. Pridem do drevesa na jasi. Čez veko mi zdrsi kapljica potu in mi spolzi v oko, da mi

za trenutek zamegli pogled. Z roko si obrišem potno čelo in zatisnem oči. Z drugo roko se naslonim na deblo starega drevesa, pod dlanjo začutim njegovo hrapavo lubje, ki se mi zazdi kakor zemljevid v reliefu, kakor pokrajina z gorami, rekami in gozdovi pa tudi kakor kamnita in suha planota s prepadom, ki pada globoko proti morju. Pomislim, kako v tem trenutku živita pod mojo dlanjo dva svetova. Ta, kamor sem se preselila pred devetnajstimi leti, kjer imam moža in sina, in tisti iz moje zgodnje mladosti, ki se vse pogostejše oglašajo v meni in ki skupaj s fantom, s katerim sem hodila takrat, sili v zadnjih dneh v mojo zavest, brez zadržkov in sramu.

Asiago, mestece pod Dolomiti Brente, in Trst, mesto v zalivu.

Alma, zaslišim v daljavi glas, kakor bi bil glas mojega očeta, in še vedno zatiskam oči. Diham globoko in vse bolj počasi.

Oba svetova čutim zdaj pod dlanjo in znova vidim gozdno pot in sebe, ko tečem po njej, kako me takrat zapustijo skoraj vse misli, kako čutim mišice na nogah, napete in boleče, kako pozabim na svojega moža, na Franca in Rozalijo, starca, ki ju negujem na njunih domovih. Uboga moja, pomislim takrat in vidim, kako se njuni podobi ob vsakem mojem koraku razcefrata in poležeta ob robovih gozdne poti, kako se oprimeta grmovja in postajata v moji zavesti vse bolj nevidni, da ju potem za nekaj časa ni več v mojih mislih, da se iznenada počutim lažja in mirnejša. Kakor takrat, ko za trenutek ute-

gnem odmisli svojega sina, ki pri svojih skoraj osemnajstih letih noče več govoriti mojega jezika. Angelo. Kakor da me nepreklicno odganja od sebe, da v meni pušča vse več strahu in praznine, ki jo od konca poletja zapolnjuje fant iz moje mladosti. Vincenc Ivan. Kakor da je iz davnine in pozabe iznenada spolzel v moje misli, starejši sošolec iz višjih razredov liceja.

Slišim ga zdaj, ko stojim ob drevesu z zatisnjenimi očmi, v svojih mislih ga slišim, ko mi tedaj v tržaški sodni palači, na procesu proti morilcem v tržaški Rižarni, reče, moraš vedeti, da je bila Rižarna med drugo svetovno vojno uničevalno taborišče.

Tedaj pomislim, kako so nas tja poslali profesorji iz liceja, da po enaintridesetih letih od konca druge svetovne vojne vidimo in slišimo grozote tistega sveta. Ga vidiš pričevalca, ki se ne spomni sodelovanja z esesovci? še reče tedaj mladi Vincenc Ivan. In jaz se takrat povzpnem na prste in zagledam tilnik človeka z belimi lasmi, ki sedi pred sodniki. Vidim njegovo glavo, ki se zdi, kakor bi se počasi ozirala proti meni, vidim njegovo ramena, ki se skrcijo, kakor bi ga celega posrkala vase, in vidim njegove oči, ki se mi zdi, da se premikajo proti meni. In Vincenc Ivan še reče tedaj, resnični klavci pa so na Bavarskem, imajo svoje oštarije in mesnice, ne morejo jih dobiti na proces, reče in se stisne k meni, kakor bi želel začutiti moje telo, pomislim takrat, petnajstletna, stisnjena med številne ljudi, ki sledijo procesu in kričijo, naj verdarle povrnejo dostojanstvo žrtvam, obdana z gostimi in nabiti besedami odvetnikov, me maram teh podob, zažganih v pečeh in umrlih od pretepanja in muk.

Me čutiš, Alma, me čutiš? mi šepeta na uho, ko mi takrat z roko seže okrog pasu in se potem ustavi z roko na mojih stegnih in me poriva naprej med ljudi, in jaz skušam odvrniti iz svojih misli obraz starega moškega, ki sedi pred sodniki, ki ga iznenada prekrijejo gola trupla taboriščnikov, o katerih slišim govoriti v šoli, ki jih vidim včasih na televiziji, o katerih mi govorijo doma, da jih je bilo na milijone. Ne maram teh podob, ki zdaj prihajajo v mojo zavest, morda iz davnine, morda iz sedanjosti. Ne maram čutiti rok Vincenca Ivana na svojem telesu. Vznemirjajo me.

(Marko Sosič: Kratki roman o snegu in ljubezni; Založba Litera, 2014)

krivanja travmatičnih posledic doživetega izkustva evropskega človeka v zadnjem stoletju. Pripovedna fikcija Marka Sosiča, ki se opira na mnoštvo različnih glasov in razglašenih pogledov, kot princip refleksivne reference spominja na slikarsko platno, na način medsebojnega povezovanja izjav v družbeni sedanjosti in zgodovini ter na proces njihovega razumevanja. Takšno dejanje pripovedljivosti - pripovedovanja in prenašanja pomenov - ponu-

ja možnost, da zaznavamo resničnost in urimo sposobnost urejanja sedanjih in preteklih izkušenj. Na svojevrsten način Sosičeva romaneskna forma, ki vedno bolj očitno izpisuje zgodovinsko določenost in samodojemanje človeka v njej, odločilno nagovarja željo (umetniško intenzivneje ozaveščeno) po izmenjavi vrednosti in spremembo zavesti v ožjem kulturno-družbenem kontekstu.

Loredana Umek

GORICA - Občinski svet izglasoval 138 milijonov evrov težak finančni dokument

Proračun odobren, rajoni »pokopani«

Goriški občinski svet je na ponedeljkovi seji v rekordnem času - v pičlih štirih urah - potrdil letošnji, 138 milijonov evrov vredni proračun. Naložbam v javna dela je namenjenih 28 milijonov evrov, približno tri milijone več kot lani pa so vložili v socialno-skrbstveno področje. Proračun je bil sprejet z glasovi večine, pet svetnikov Gibanja 5 zvezd in skupine Gorizia è tua se je vzdržalo, svetnik Demokratske stranke Oliverio Furlan, svetnik Federacije leve Emauele Traini ter svetnika Slovenske skupnosti Marilka Korsič in Walter Bandelj pa so glasovali proti. Župan Ettore Romoli je na letošnji proračun ponosen, saj uprava ni zvišala količnikov občinskih davkov in tarif za občinske storitve. Tudi dodatka IRPEF niso uvedli. »S tako nizkim davčnim pritiskom se lahko ponašajo le redke občine v Italiji, menim, da smo na tem področju pravi zgled. Zahvaljujem se večini, ki je podprla naš dokument. Da gre za dober proračun, očitno ocenjuje tudi del opozicije, ki se je pri glasovanju vzdržal,« pravi župan.

»Med razlogi, zaradi katerih nismo podprli dokumenta (proti je nameraval glasovati tudi Božidar Tabaj, kar pa mu ni uspelo, op.p.), je predvsem zavrnitev mojega predloga resolucije za ponovno ustanovitev šestih rajonskih svetov v Gorici: za je glasovalo le 11 svetnikov, vključno s predstavniki Gibanja 5 zvezd in Giovannijem Bresanom iz skupine Popolo di Gorizia, 20 jih je bilo proti, trije so se vzdržali,« pravi Bandelj, po katerem je goriški občinski svet s tem bolj ali manj dokončno pokopal rajonske svete. »Jasno je, da ta predlog pred zaključkom tega mandata ne bo šel skozi, kar pomeni, da na prihodnjih volitvah leta 2017 ne bomo obnovljali krajevnih skupnosti. To je velika škoda, saj je njihova ukinitve ohromila sodelovanje občanov pri odločanju o političnih in upravnih zadevah, ob tem pa je ustvarila problem visokih najemnin za krajevna združenja,« pravi Bandelj, po katerem se je z ukinitvijo rajonov znižala tudi raven zaščite slovenske in furlanske narodne skupnosti. Z zadnjo trditvijo ne soglaša svetnik Demokratske stranke David Peterin, po katerem so v postopku reorganizacije sistema krajevnih uprav najpomembnejši člen občine. »Bolj primerno je, da energijo usmerjamo v zaščito vloge občin. Gorica je majhna in ne potrebuje delitve na rajonske svete. Za vprašanja, ki so povezana s slovensko manjšino, že imamo posvetovalni or-

gan: konzulto,« pravi Peterin. Svetnik sicer obžaluje, da so mu predlog resolucije, ki ga kot kolega iz vrst DS Oliverio Furlan ni podpisal, predstavili šele med ponedeljkovo sejo. »To ni najboljši način delovanja, če želimo povečati podporo nekemu predlogu. Znotraj svetniške skupine bi se morali pred tem posvetovati,« dodaja Peterin.

Občinski svet je glasoval tudi o številnih amandmajih. Soglasno sprejet je bil popravek načelnika Forza Italia Fabia Gentileja, na podlagi katerega bodo olajšavam pri davku TARI za revnejše družine namenili dodatnih 20.000 evrov. Zavrnjen pa je bil amandma Marilke Korsič, ki je predlagala, naj se v opis dejavnosti matičnega urada v programskem poročilu doda tudi izdajanje dvojezičnih osebnih izkaznic. »To sem že zahtevala lani, a je vse ostalo pri obljubah. Svetnik Gentile mi je med razpravo očital, da gre za politično zahtevo, meni pa se zdi enostavno stvar zdrave pameti, saj urad že leta izdaja dvojezične izkaznice,« pravi Korsičeva. Svetnica je ostale amandmaje spremenila v priporočila, ki jih

Prazniki špargljev v Štandrežu, Sv. Ane v Pevmi in Sv. Valentina v Štmavru »zgodovinske šagre«

je župan sprejel. Predlagala je vključitev Praznika špargljev v Štandrežu, praznika Sv. Ane v Pevmi in praznika Sv. Valentina v Štmavru med »zgodovinske šagre«, med športne pobude v programskem poročilu pa sodita tudi čezmejni pohod Treh mostov in Memorial bratov Špacapan. »Župan je ne nazadnje pristal na predlog, da se ob priložnosti obiskov slovenskih šol na županstvu poskrbi za razlago in didaktični material v slovenščini,« pravi Korsičeva. Župan je dalje sprejel priporočilo svetnika Alessia Zorzenona, po katerem bi morala občina v pričakovanju na odprtje novega vrtca na Rojcah preučiti možnost ponovne uvedbe dvosmernega prometa v Ulici Carso, in dnevni red Božidarja Tabaja. »Sprva sem predlagal amandma, na podlagi katerega bi občina preusmerila denar za silvestrski ognjemet - 11.000 evrov - na šolstvo. Naposled sem amandma umaknil, župan pa se je obvezal, da bo enako vsoto za šole poiskal drugje,« je zaključil svetnik SSK. (Ale)

GORICA - Občina odgovarja pokrajini Poostren nadzor nad tovornjaki

Transparent odbora proti tovornjakom v dvorani občinskega sveta BUMBACA

»Problem težkega prometa v mestu in zlasti v Svetogorski četrti že dalj časa nadziramo. Ob poostrenih kontrolah načrtujemo še dodatne ukrepe, preveriti pa je treba, ali so izvedljivi. Občina lahko vsekakor postavlja le določene vrste omejitev: na izredne prevoze, ki so glavni problem v severnem delu mesta, ne moremo vplivati. Dežela je za izdajanje teh dovoljenj pooblastila pokrajine, v tem primeru pokrajini Videm in Gorica, občina pa lahko le sprejme zahtevo in določi, po katerih cestah potujejo izredni tovori,« pravi goriški občinski odbornik Stefano Ceretta, ki zavrača besede pokrajinskega predsednika Enrica Gherghette, po katerem bi se morali člani odbora proti težkemu prometu v Gorici obrniti na občino, ne pa na pokrajino. »S predstavniki odbora smo že dalj časa v stiku. Za izredne prevoze smo pred časom uvedli časovne omejitve, ki se jih velika večina šoferjev

drži, skupaj s prometno policijo pa smo poostрили nadzor nad težkim in izrednim prometom,« je povedal poveljnik redarjev Marco Muzzatti, po katerem bodo na zahtevo odbora v poletnih mesecih skušali omejiti tudi nočni tovorni promet. »K izboljšanju položaja bi lahko pripomogla preselitev tovornega prometa s ceste na železnico na goriškem tovornem postajališču. Čeprav stvar ni enostavna, smo o tem že razpravljali z družbo SDAG, s katero se je sestal tudi predstavnik odbora občanov,« sta dejala Ceretta in Muzzatti. Občina bo v mejah svojih pristojnosti še naprej iskala rešitve, ki bi lahko pripomogle k zmanjšanju tovornega prometa po Svetogorski in bližnjih ulicah (pri tem bo seveda treba upoštevati tudi potrebe tamkajšnjih podjetij), problem pa bo po besedah Cerette treba preučiti tudi pri snovanju čezmejnega urbanističnega in prometnega načrta.

TRŽIČ - Brez žrtev

Tovorni vlak iztiril

Iztirjeni vlak

FOTO R. TOFFOLUTTI

Pri Tržiču se je včeraj dopoldne zgodila železniška nesreča, ki ni imela hujših posledic. Na železniškem odseku, ki povezuje tržiško pristanišče z železniško postajo, je iztiril tovorni vlak. Povzročil je nekaj materialne škode, poškodovanih pa ni bilo.

Nesreča se je zgodila okrog 11. ure na nadvozu, ki se nahaja na območju tržiške občine nedaleč od papirnice Burgo. Tovorni vlak je na poti proti Devinu v še nepojasnjenih okoliščinah iztiril in se naslonil na zaščitno ograjo. Pod njegovo težo se je kovinska ograja upognila, a je kljub temu preprečila, da bi vlak zgrmel z nadvoza, kar bi seveda prineslo neprimerno večjo škodo. V nesreči se ni nihče poškodoval, strojevodji pa so priskočili na pomoč delavci specializiranega podjetja Lenardon z žerjavom, ki je vlak ponovno položil na tirnice. Železniški odsek, na katerem se je zgodila nesreča, upravlja družba italijanskih železnic, gre pa za nadaljevanje železniškega tira, ki ga upravlja tržiški industrijski konzorcij.

TRŽIČ - Ogorčenje »Predmestje Kalkute« Prefekt etiketiral mesto s predsodkom

Prefektova izjava, da Tržič spominja na »predmestje Kalkute«, je naletela na ogorčenje upraviteljev pristaniškega mesta. Ubesečila ga je odbornica za socialo Cristiana Morsolin: »Bolj kot izjava, ki Tržič etiketira s predsodkom, preseneča dejstvo, da si jo je privoščil predstavnik države, ki bi moral poznati kompleksnost mesta. Ni prvič, da prefekt Vittorio Zappalorto izusti neposrečene izjave na račun sestave tržiškega prebivalstva, s čimer v prah meče prizadevanja delovnega in dinamičnega mesta, ki je s svojo kompleksnostjo in iniciativnostjo znalo izraziti zgledno gospodarsko in kulturno živahnost. Zato prijazno prosimo, naj nam bo v prihodnosti izkazano večje spoštovanje.« »Ne zanikujemo, da je imigracija kompleksen pojav, ki prinaša probleme, vendar potrebno jo je spremeniti v potencial,« dodajajo na občini in opozarjajo na velik napor zlasti socialnih služb, ki se spopadajo s posledicami splošne krize tudi med priseljenci.

RONKE - Za občane vodomat in mlekomat

V kratkem bodo točili

Hišico na Trgu 8 Marzo upravlja podjetje BBTEC - Avtomat bo začel delovati v prihodnjih tednih

Hišica z avtomatom Ronkah

BONAVENTURA

V prihodnjih tednih bosta tudi v Ronkah začela delovati vodomat in mlekomat. S postavitvijo hišice na Trgu 8 Marzo se je zaključil postopek, ki se je začel že pred meseci s predstavitev dveh svetniških vprašanj. Vložila sta ju načenik skupine Insieme per Ronchi Mauro Benvenuto in svetnik Battista Tarantino, ki je član mešane skupine.

Hišico z vodomatom in mlekomatom je v Ronkah postavilo podjetje BBTEC, ki v okviru projekta Ecozon@ že upravlja veliko tovrstnih avtomatov v deželi Furlaniji Julijski krajini. Občani bodo vodo in mleko lahko začeli točiti v prihodnjih tednih, ko bo podjetje opravilo še zadnje tehnične preglede.

Uporaba vodomata in mlekomata omogoča prihranek, a je tudi sredstvo za zaščito okolja. Z vodomatom je mogoče zmanjšati proizvodnjo plastičnih odpadkov za približno devet ton letno, kar po-

meni tudi znižanje količine izpustov ogljikovega dioksida v ozračje za približno 600 ton letno. Mauro Benvenuto je v svojem svetniškem vprašanju postavil, da je hišica z vodomatom in mlekomatom tudi del urbane opreme, ki prispeva k lepšemu videzu trga. Občanom bo pri vodomatu na voljo naravna in gazirana voda, ki jo bodo črpali iz občinskega vodovodnega omrežja, pri mlekomatu pa si bo mogoče z enim evrom natočiti liter svežega in naravnega mleka.

Svetnik Battista Tarantino si po postavitvi vodomata in mlekomata prizadeva še za namestitve avtomata z detergenti za pranje perila. Naprava, s katero bi opremili enega ali več ronških marketov, bi občanom zagotavljala lep prihranek, hkrati pa bi se zmanjšala proizvodnja plastičnih odpadkov, saj bi občani detergent točili vedno v isto posodo.

GORICA - Prepričanje odbornice za zdravstvo

Za deželo FJK urnik otroške ambulante zadostuje potrebam

»Odločitve o reorganizaciji goriškega zdravstvenega sistema smo sprejeli izključno na podlagi kriterijev kakovosti in varnosti,« pravi odbornica za zdravstvo Furlanije Julijske krajine Maria Sandra Telesca, ki se je odzvala na zadnje izjave Ettoreja Romolija o odnosu deželne uprave do goriškega zdravstva in Gorice nasploh. Župan je ponovno izrazil prepričanje, da je bila goriška porodnišnica grešni kozel deželne reforme zdravstva, saj ostalih manjših porodniških oddelkov (še) niso ukinili. Ponožno je kritiziral tudi odločitev dežele, ki je po zaprtju porodnišnice skrajšala delovni čas pediatrične ambulante v Gorici. Le-ta že eno leto deluje od ponedeljka do petka med 8.30 in 18. uro, izven urnika pa je treba malčke, ki potrebujejo zdravniško pomoč, odpeljati v Tržič. »Otroci so naprošeni, da zbolijo naslednjega dne,« je bil sarkastičen župan, s katerim pa soglašajo številne družine, ki so po 18. uri zamažale dežurnega pediatra v goriški bolnišnici.

Drugačnega mnenja pa je pristojna deželna odbornica. Telescova zagovarja sprejete ukrepe, vključno z omejenim časom delovanja otroške ambulante. »S predsednico dežele Deboro Serracchiani nisva nikoli obljubili, da bova urnik goriške pedia-

M.S. TELESCA

E. ROMOLI

trične ambulante podaljšali na 24 ur dnevno. Delovni čas od 8.30 do 18. ure je čisto dovolj,« pravi Telescova, po kateri so v goriški pediatrični ambulanti med 21. julijem 2014 (datumom zaprtja goriške porodnišnice) in včerajšnjim dnevom opravili 1324 pregledov (v povprečju 5,17 dnevno); po 15. uri so v zadnjem letu pregledali le 420 otrok (v povprečju le 1,6 dnevno). »Občani naj na podlagi teh podatkov sami presodijo, ali mora goriška ambulanta delovati 24 ur dnevno,« pravi odbornica, ki ni hotela komentirati Romolijeve izjave, da naj bi direktor goriško-furlanskega zdravstvenega podjetja Pilati odstopil zaradi nesoglasij z deželno upravo. »Če bi odgovorila, bi kršila zasebnost druge osebe,« je zaključila odbornica. (Ale)

Od zaprtja porodniškega oddelka goriške bolnišnice je včeraj minilo eno leto

BUMBACA

GORICA - Župan

»Dežela FJK ne ve, kaj naj bi z begunci«

»Deželna uprava sploh ne ve, kaj bi naredila s pribežniki. Danes, potem ko so propadli že vsi načrti, ki jih je predstavila, se naslanja na civilno zaščito.« Tako goriški župan Ettore Romoli komentira vest, da je dežela FJK v zvezi z begunci in prosilci za azil uradno proglasila izredno stanje.

»Pred enim letom, ko je bila situacija že kritična in sem spodbujal k ukrepi, so mi očiteli, da sem nečloveški. Nekdo je celo izjavil, da so prebežniki ekonomski resurs za deželo. Pokrajina je s podporo dežele in civilne zaščite postavila šotarišče v mestu, rezultat tega pa je bil še večji priliv prebežnikov v Gorico,« trdi župan in dodaja, da bi morala dežela preprečiti prihod novih beguncev, v resnici pa razmišlja o novih šotariščih in ukrepih civilne zaščite.

GORICA - Mladinski pevski zbor Emil Komel

S Sicilije s srebrom

Za petindvajsetčlansko pevsko skupino pod vodstvom Davida Bandlja prva izkušnja na mednarodnem tekmovanju

Goriški pevci in pevke s svojim dirigentom na sicilskem tekmovanju

Mladinski pevski zbor Emil Komel se je v prejšnjih dneh v Milazzu na Siciliji okitil s srebrno kolajno v otroški in mladinski kategoriji na mednarodnem festivalu zborovskega petja InCanto Mediterraneo. Za petindvajsetčlansko mešano pevsko skupino, ki pod vodstvom Davida Bandlja deluje v okviru Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel v Gorici, je to bila prva tekmovalna izkušnja na mednarodnem prizorišču.

»Izkušnja v Milazzu je bila izredno pozitivna. Prvič smo v tej zasedbi na-

stopili na mednarodnem tekmovanju in tudi zasedli odlično drugo mesto. Lahko bi dosegli tudi kaj več, a so bili tekmovalni pogoji težki. Na nastope sta vplivali tudi razdalja in vročina, sploh pa smo morali v dveh tekmovalnih večerih pripraviti dvajsetminutni program, kar je bilo zelo naporno,« pravi dirigent mladinskega pevskega zbora Emil Komel, David Bandelj.

Mednarodni festival zborovskega petja InCanto Mediterraneo, ki ima hkrati tekmovalni značaj, poteka vsako

drugo leto, na njem pa nastopajo zbori s celega sveta. »V Milazzu so nastopile vokalne skupine iz Rusije, Tajvana, Kitajske, Estonije, Španije, Slovenije, Italije in še bi lahko našteval, tako da je bilo vzdušje res prijetno,« zaključuje Bandelj. In ravno slovenski pevci so se izkazali, saj je deklški pevski zbor glasbene šole v Kopru osvojil končno drugo mesto v kategoriji A, deklški pevski zbor Pueri Cantores iz Tolmina pa je tekmovanje sklenil na tretjem mestu. Absolutni zmagovalac festivala je bil zbor Ozarenie iz Moskve. (av)

TRŽIČ - Azbest, občina in Fincantieri

S poravnavo vsote takoj razpoložljive

Občina Tržič je sklenila, da pristane na poravnavni sporazum z družbo Fincantieri v okviru sojenja zaradi smrti delavcev, ki so bili izpostavljeni strupenemu azbestu v nekdanji ladjedelnici družbe Italcantieri v Panzanu.

Tržiška uprava, ki je vložila civilno tožbo tako v prvem kot v drugem procesu na goriškem sodišču, bo tako prejela 145 evrov odškodnine, »ki jih bomo vložili večinoma v informativne kampanje, zato da spodbudimo raziskovalno dejavnost na področju obolenj, povezanih z azbestom,« je včeraj pojasnila županja iz ladjedelniškega mesta, Silvia Altran. »Potrebno je bilo zapisati besedo konec pravdanju, zato da bi omogočili takojšnjo razpoložljivost vsot, ki so nam bile priznane na podlagi razzsodbe št. 373/06 iz leta 2013 in ki bi utegnile ostati neizkoriščene v primeru morebitnih prizivov in zastaranja

postopka,« je odločitev občine utemeljila županja. Poravnava, zoper katero se Fincantieri ne bo pritožil, ne zadeva le razzsodbe iz leta 2013, temveč tudi sodni proces, ki še poteka in v katerem je le občina Tržič vložila civilno tožbo.

»Odločitev občine, ki nas je pred sklenitvijo poravnave vprašala za mnenje, nikakor ni izdajstvo naših pričakovanj. Razumemo stališče uprave in soglašamo z izbiro, da bo denar iz odškodnine namenila v korist genskega raziskovanja ter zdravstvenih in skrbstvenih projektov: oboje je v interesu izpostavljenih azbestu in njihovih družin,« ugotavlja Chiara Paternoster iz združenja izpostavljenih azbestu. »Občina je izbrala pot otipljivih rešitev in preprečila nevarnost zastaranja ter vračanja pridobljenih vsot. Naše združenje pa ne bo pristalo na nikakršno poravnavo. Nam gre tudi za načela,« je pribila.

GORICA - Bivši deželni predsednik Ascom

Poskus izsiljevanja: Pio Traini obsojen

Pia Trainija, ki je bil deželni predsednik zveze Ascom ter daljše obdobje na čelu združenj goriških trgovcev in črpalkarjev, je bil včeraj obsojen na tri leta zapora in na pet let prepovedi opravljanja javnih funkcij zaradi poskusa izsiljevanja Manuela Rizzija, upravitelja črpalke v Ulici Lungo Isonzo Argentina v Gorici.

Dogodek, ki je sprožil sojenje, sega v marec 2011. Goriški sodnik je na podlagi dokaznega gradiva, ki ga je posredoval Rizzi - med drugim zvočni posnetek -, razzsodil, da je zares šlo za poskus izsiljevanja. Rizzi je tedaj izvajal posebne popuste, zato da bi izenačil cene goriva s cenami črpalk v Sloveniji, Traini, ki je bil tudi sam črpalkar, pa naj bi mu zagrozil, da mu bo zažgal črpalko, če bo vztrajal pri ta-

PIO TRAINI

MANUEL RIZZI

ko nizkih cenah. Na grožnjo se je Rizzi odzval z ovađbo. Sojenje se je začelo januarja 2011 in zaključilo včeraj s prvostopenjsko razzsodbo. »Če je nekdo kaznovan, pomeni, da je drugim storil nekaj slabega! Zadovoljen sem s sodbo,« je bil prvi Rizzijev odziv.

GORIŠKA - Motoristi med najpogostejšimi povzročitelji

Nesreč manj, žrtev več

Vroče dni in veliko število kopalcev ob rekah v Posočju izkoriščajo tudi tatovi: policija beleži vlome in tatvine iz parkiranih vozil

Na območju novogoriške policijske uprave se je do sredine julija zgodilo za 11 odstotkov prometnih nesreč manj kot v enakem obdobju lani, vendar je bilo na cestah več smrtnih žrtev.

Do sredine julija so novogoriški policisti obravnavali 385 prometnih nesreč, šest s smrtnim izidom, 25 jih je bilo hudo, 140 pa lažje poškodovanih. V aprilu in maju se je stanje na cestah umirilo, že junija pa se je število prometnih nesreč povečalo: policisti so jih obravnavali kar 86. »Hkrati pa smo tudi v prvi polovici julija letos na naših cestah beležili več hujših nesreč, kar je bil sicer trend, značilen za celotno državo,« je pojasnil Dean Božnik s policijske uprave. Policisti so tako obravnavali dve prometni nesreči s smrtnim

izidom, in sicer 6. julija v Idriji in 4. julija pri Ustju. V tem obdobju se je zgodilo tudi več nesreč s hudimi telesnimi poškodbami.

»Pričakovano so bili najpogostejši udeleženci, pa tudi povzročitelji nesreč v tem obdobju, vozniki motornih koles. Letos so bili motoristi na območju policijske uprave Nova Gorica udeleženi že v 33 prometnih nesrečah, lani jih je bilo 25,« dodaja Božnik. Devetnajst prometnih nesreč so povzročili motoristi, dvanajst voznikov motornih koles in ena sopotnica so bili hudo poškodovani, petnajst pa lažje. Sedem od teh voznikov motornih koles je bilo tujcev.

Policisti bodo ob vikendih tekom poletja poosttrili nadzor nad kršitvami glede nepravilnih prehitvanj, objestne vožnje, se-

veda pa tudi nad preokračitvami hitrosti v naseljih. Še posebej to velja za ceste v zgornjem Posočju in na t.i. Keltiki (Tolmin-Želin-Idrija), za katere je v tem času, zaradi turistov, kopalne sezone na rekah, koncertnih prireditvev v Tolminu, značilen povečan promet. Voznike, ki parkirajo ob rekah Idriji in Soči ter na izhodiščnih parkiriščih za planinske pohode, pa policisti opozarjajo tudi na samozaščitno ravnanje. Vroče dni in veliko število kopalcev ob rekah v Posočju namreč izkoriščajo tudi tatovi. V preteklih dveh tednih so ob različnih dnevih zaznali kar šestnajst vlomov in tatvin iz parkiranih vozil. Lastniki naj v vozilih ne puščajo vrednih stvari, torej torbic, dokumentov, gotovine ... (km)

PEVMA - Štiridnevno dogajanje

Turnir četvork bo jutri uvedel v praznovanje

V športno-kulturnem središču v Pevmi se bo jutri začel tradicionalni praznik Svete Ane, zavetnice Pevme in Oslavja. Tudi letošnje štiridnevno dogajanje bo pestro, zagotavljajo organizatorji, saj bo zaobjelo športne, kulturno-zgodovinske, sprostitveno-razvedrilne in verske dogodke. Prireditelj je krajevno društvo Naš prapor, ki praznik vselej pripravlja v sodelovanju z združenjem Krajevna skupnost za Pevmo, Štmaver in Oslavje. Pokrovitelj je goriška občina, gmotno pa ga je podprla Fundacija Goriške hranilnice.

Kot je že navada, bo jutri, na prvi dan praznovanja, odbojkarški turnir 4 proti 4 (v vsakem moštvu mora biti vsaj eno dekle). Že peto leto zapored je posvečen Davidu Sossou, pokojnemu učitelju v Pevmi, ki je bil obenem športni, kulturni in

družbeni delavec. Na jutrišnjem večeru, ki se bo pričel ob 19. uri, bo sodelovalo predvidoma deset četvork.

Praznik se bo nadaljeval v petek, 24. julija. Kratek kulturni program bo ob 19. uri pospremil odprtje dokumentarne in umetniške razstave. V eno izmed sob pevmškega središča bodo domačini postavili fotografsko in dokumentarno razstavo z naslovom *Vojna je uničila vse ... Pevma, Oslavje, Štmaver in Solkan 1915-1918*. Prikazano bo razdejanje, ki so ga vojni dogodki pustili v vaseh v goriškem predmestju. V drugi sobi pa bodo svoje umetniške izdelke iz kamna in lesa, ki so tudi povezani z vojno, prikazali Solkanci, ki delujejo v sklopu Rezbarskega, intarzijskega in restavratorskega društva ter Turističnega društva Solkan. Predvajali bodo tudi ume-

Fotografija z razstave: Oslavje oktobra 1916

tniško obdelane fotografije oz. stare vojne fotografije v kombinaciji z današnjimi posnetki. Kulturni program bosta oblikovala moški pevski zbor Štmaver pod vodstvom Nadje Kovic in glasbena skupina Kitare za dušo iz Solkana. Razstava bo odprta vse dni praznovanja, med 27. julija do 2. avgusta pa vsak dan od 17. do 19. ure. Sledil bo ples s skupino Pikapolonica s posebnim gostom The 22 Top. Sobota bo v

celoti namenjena glasbi in plesu, nastopil bo ansambel Happy Day. V nedeljo ob 9. uri bo slovesna maša s procesijo po vasi, ob 11. uri pa družabno srečanje z razstavo, ogledom slik in nagrajevanjem vsakoletnega natečaja *V domačem vrtu cvetijo*.

Na kraju praznovanja bodo dobro založeni kioski, ponujali bodo jedi na žaru in pijačo ter seveda odlična oslavska vina. (vip)

GORICA - Jutri Kanalska dolina pod lipami

Jutrišnji večer v okviru Srečanj pod lipami v Kulturnem centru Lojze Bratuž bo posvečen slovenski narodni skupnosti v Kanalski dolini. V Gorico bodo prišli štirje predstavniki tamkajšnjega življa, ki delujejo na različnih področjih. Kanalska dolina, kjer se srečujejo štiri narodnosti, ima posebno zgodovino, ki se razlikuje od drugih predelov Furlanije Julijske krajine, kjer živijo Slovenci. Posebno je tudi njeno slovensko narečje, družbeno-politična slika pa ponuja zanimive iztočnice za pogovor.

Goriškega dogodka se bo udeležila kulturna delavka iz Ukev Anna Wedam, ki deluje pri slovenskem združenju Don Mario Cernet, prizadeva si za ohranjanje domačih verskih in ljudskih navad, še posebej v Ukvah, in za sistemsko uvedbo slovensčine v šolski sistem Kanalske doline; prisotne bo seznanila tudi s prisotnostjo slovenskega jezika in javni upravi. Ob njej bo Osvaldo Errath, ki vodi cerkveni pevski zbor iz Ukev ter se zavzema za ohranjanje in vrednotenje slovenskega petja med dvojezičnim bogoslužjem v ukovski farni cerkvi in med Slovenci v Kanalski dolini nasploh. Z Anno Wedam pripravlja za Radio TrstA tudi oddajo o Slovencih v Kanalski dolini Tam, kjer teče bistra Bela. Žabničanka Maria Moschitz, ki poučuje na trbiški srednji šoli, že veliko let sodeluje pri projektih za ohranjanje kulturnega izročila Kanalske doline; prebrala bo nekaj besedil v zilijskem slovenskem narečju, ki je razširjeno v Kanalski dolini, na avstrijskem Koroškem in v Ratečah. Jutri se bo začel ob 20.30; vodil ga bo Bernard Spazzapan.

Večer na teme, o katerih bolj redko slišimo v Trstu in Gorici, prireja center Lojze Bratuž in Krožek za družbena vprašanja Anton Gregorčič. Jutri se bo začel ob 20.30; vodil ga bo Bernard Spazzapan.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

ALESANI, Ul. Carducci 40, tel. 0481-530268.

DEŽURNA LEKARNA V ŠLOVRENCU

SORC, Trg Montesanto 1, tel. 0481-80023.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU

BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

REDENTORE, Ul. IX Giugno 36, tel. 0481-410340.

DEŽURNA LEKARNA V VILEŠU

LABAGNARA, Ul. Monte Santo 18, tel. 0481-91065.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 21.15 »Terminator Genisys«.

Dvorana 2: 20.00 - 22.00 »The Babadook« (prepovedan mladim pod 14. letom).

Dvorana 3: 18.15 - 21.30 »Spy«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.20 - 20.00 - 22.20 »Terminator Genisys«.

Dvorana 2: 18.10 - 20.15 - 22.15 »The Babadook« (prepovedan mladim pod 14. letom).

Dvorana 3: 17.40 - 20.00 - 22.10 »Spy«.

Dvorana 4: 18.00 - 20.00 - 22.00 »The Reach - Caccia all'uomo«.

Dvorana 5: »R...estate al Kinemax« 17.45 - 20.10 - 22.10 »La teoria del tutto«.

Šolske vesti

»SKUPAJ Z'GUD'MO« (ZAIGRAJMO):

poletni godbeniški kamp bo potekal na sedežu GD Nabrežina od 24. do 28. avgusta. Namenjen je otrokom in mladim od 8. leta dalje. Potrebno je osnovno znanje igranja inštrumenta, značilnega za pihalni orkester (pihala, trobila, tolkala); informacije Luciano Gergolet (tel. 334-9310000) in orkestri/godbe iz Nabrežine, Ricmanj, Proseka, Brega, Doberdoba in Trebč.

GLASBENA MATICA Gorica sporoča, da sprejema potrditve in nove vpise za šolsko leto 2015-16 na tajništvo v Gorici, Korzo Verdi 51, od ponedeljka do četrтка od 11. do 13. ure; informacije po tel. 0481-531508, e-pošta: gorica@glasbenamatica.org.

SLOVIK prireja v soboto, 12. septembra, v Tumovi dvorani KBcentra na Korzu Verdi 51 v Gorici celodnevno izobraževanje za prevajalce, tolmače in lektorje »Pretok 2015«, ki je namenjeno

strokovnjakom za jezikovno kombinacijo Slo-Ita-Slo. Število prostih vpisanih mest: 25, prijavnice na spletni strani www.slovik.org, informacije info@slovik.org. Izpolnjene prijavnice je treba poslati na naslov info@slovik.org do 25. julija.

MEDNARODNI POLETNI JEZIKOVNI KAMP 2015:

DC Hiša pravljic v sodelovanju z Jezikovnim centrom Poliglot iz Nove Gorice in Rogosom vabi na jezikovne počitnice, ki potekajo v Doberdobo do 4. septembra. Otrokom od 4. do 13. leta ponujajo veliko zabave ter kvaliteten in pester program: jezikovne delavnice in tečaje, tematske in ustvarjalne delavnice, sproščanje in naravi, športne aktivnosti vseh vrst, glasbo in ples. Informacije: hispravljic@gmail.com ali 334-1243766 od 18.30 do 20.30 (Martina Šolc).

Obvestila

OBČINA DOBERDOB obvešča, da bodo v popoldanskih urah vsi občinski uradi julija in avgusta zaprti. Tehnični urad bo sprejemal po dogovoru po tel. 0481-784009.

OBČINA SOVODNJE bo začasno zaposlila dve osebi, ki bosta pomagali osebju različnih občinskih uradov pri katalogizaciji, urejanju arhivov ipd. Projekt bo trajal 52 tednov, delovni čas bo 36 ur tedensko. Namenjen je osebam v dopolnilni blagajni ali ki so vključene v program mobilnosti po zakonu 223/91 ter delavcem s posebnim denarnim nadomestilom za brezposelnost (gradbeništvo); pogoji so znanje slovensčine, vozniško dovoljenje, višješolska diploma in obvladovanje računalniškega paketa Office. Kandidature zbirajo na uradu za zaposlovanje v Ul. Alfieri 34 v Gorici med 9.30 in 12.30 do 30. julija.

OBČINSKA KNJIŽNICA V SOVODNJAHO bo zaprta do 14. avgusta.

ZSKD obvešča, da je goriški urad odprt po poletnem urniku: ob ponedeljkih 8.00-16.00, ob torkih 11.00-19.00, ob sredah 8.00-16.00, ob četrčkih 11.00-19.00, ob petkih 8.00-16.00.

Izleti

POHOD OD REZIJE DO TRSTA v sklopu Slofesta bodo od 16. do 20. septembra priredili ZSKD, SPDT, SPDG in PD Benečije. Potekal bo v petih etapah: Rezija (Solbica) - Brezje (16.9.); Brezje - Špeter (17.9.); Špeter - Števerjan

(18.9.); Števerjan - Mavhinje (19.9.) in Mavhinje - Trst (Borzní trg) (20.9.). Traso bo mogoče prehoditi v celoti ali po odsekih. Informacije in prijave po tel. 0481-884226 (Silvan Pittoli).

KMEČKA ZVEZA prireja v sodelovanju z Zadržno kraško banko tradicionalni enodnevni članski izlet na 14. Kmečki praznik - Srečanje slovenskih kmetov petih dežel, ki bo v soboto 25. julija v Železni Kaplji na Avstrijskem Koroškem. Cena izleta 25 evrov. Program izleta in odhod avtobusa bodo javili naknadno. Vpisovanje v uradih Kmečke zveze do četrška, 23. julija, v Trstu (tel. 040-362941, kzacts@tin.it), Gorici (tel. 0481-82570, kzgorica@tiscali.it) in Čedadu (tel. 0432-703119, kz.cedad@libero.it).

SPDG prireja predvidoma od 28. do 1. septembra treking v Dolomite, skupina Catinaccio. Prijave (zaradi rezervacije prenočišča) do 25. julija po tel. 331-7059216. Hoje predvidoma od 5 do 6 ur dnevno.

UPOKOJENCI IZ DOBERDOBA prirejajo dvodnevni avtobusni izlet 12. in 13. septembra za ogled Expo-ja v Milanu in mesta Bergamo; prostih je še nekaj mest, informacije in vpisovanje v trgovini pri Mili (tel. 0481-78398), v gostilni Peric (0481-78000), pri Milošu (tel. 380-4203829).

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV za Goriško sporoča udeležencem piknika z izletom v Pesariis, da bo prvi avtobus odpeljal ob 7. uri v soboto, 1. avgusta, s trga Medaglie d'oro-z Goriščka, nato s postanki pri vagi pri pevmškem mostu, v Podgori pri telovadnici, v Štandrežu pri lekarni in na Pilošču. Drugi avtobus bo odpeljal ob 7. uri iz Jamelj, Doberdoba in s postanki na Poljanah, v Sovodnjah pri cerkvi in lekarni ter v Štandrežu na Pilošču. Organizatorji priporočajo točnost. Prostih je še nekaj mest, informacije po tel. 0481-884156 (Andrej F.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-882183 (Dragica V.), 0481-78138 (Sonja Š.); na račun 20 evrov.

Gledališče

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE obvešča, da je na Goriškem v teku predpis abonmajev za sezono 2015-16, ki nudi do 31. julija popust. Predstave bodo tudi letos izmenično na odru Kulturnega doma in KC Lojze Bratuž in bodo opremljene z italijanskimi nadnapisi. V abonmajsko ponudbo je vključen tudi brezplačni avtobusni prevoz; informacije v uradu Kulturnega doma v Gorici od ponedeljka do petka 9.00-12.00 (tel. 0481-33288, info@kulturnidom.it).

Posvet o termoelektrarnah

Odbor #noBiomasseGo, ki nasprotuje gradnji termoelektrarne na biomaso v Tržaški ulici v Gorici, prireja posvet. Drevi ob 20.30 bodo na sedežu Fundacije Goriške hranilnice o učinkih termoelektrarn govorili Adelvis Tibaldi, Elena Rojac in Graziano Ganzit.

Norveški zbor v Ronkah

V cerkvi Marije Matere Cerkev v Ronkah bo nocoj ob 20.30 nastopil norveški pevski zbor Sankta Sunniva, ki bo med udeleženci zborovskega tekmovanja Seghizzi v Gorici. Nastop prireja filharmonično društvo Verdi v okviru festivala Seghizziregione.

Ekopraznik v Foljanu

Praznik svetega Jakoba, ki bo do 27. julija potekal v občini Foljan-Redipulja, je pokrajina Gorica vključila med ekopraznike. Organizatorji se bodo posluževali le biorazgradljivih materialov in skrbeli za ločeno zbiranje odpadkov.

Plakati radikalcev še danes

V galeriji Art Open Space v Gorici bo še danes med 17. in 20. uro na ogled razstava plakatov stranke radikalcev, ki so jo odprli ob udeležbi Marca Pannelle.

Razstave

V GORICI: V Pokrajinskih muzejih v palači Attems Petzenstein na Kornu bodo v četrtek, 23. julija, ob 18. uri odprli dvorano, posvečeno Josefu Marii Auchentallerju ob 150-letnici njegovega rojstva. Ob 18.30 bo vodeni ogled razstave »Giovanni Zangrando (1876-1941). Atelje in učenci«; informacije po tel. 0481-547541 ali musei@provincia.gorizia.it.

V KNJIGARNI LEG na Korzu Verdi 73 v Gorici bo v petek, 24. julija, ob 18. uri odprtje razstave z naslovom »Publicità come Arte - Manifesti e bozzetti dal Liberty al Ventennio«; na ogled bo do 6. septembra od torka do sobote 9.00-12.30, 12.30-19.30.

Prireditve

V DOBERDOBU prireja društvo Dob dvodnevni praznik: v petek, 24. julija, ob 17.30 bo v občinskem parku otroški kotichek, ob 18. uri ples zumba kids, ob 19. uri bo Martina Šolc vodila extempore, ob 20. uri bo turnir v metu na tri točke »Bombasket« (vpisovanje od 19. dalje), ob 21. uri ples s Kraškimi Ovčarji. V soboto, 25. julija, ob 20. uri bo na nogometnem igrišču koncert Vaškega tria v Flaški (Aleš in Mihael Lavrenčič ter Jari Jarc), ob 21. uri nogometna tekma Merkeduči - Grediščani, sledila bo tombola.

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV za Goriško vabi v ponedeljek, 27. julija, ob 18. uri na predavanje zdravnice Irene Tavčar o srčnih boleznih, ki bo v Tumovi dvorani v KB Centru, Korzo Verdi 51, v Gorici.

ŠAGRA SV. ANE bo potekala pri Sv. Ani v Gorici med 23. julijem in 2. avgustom.

Pogrebi

DANES V GORICI: 10.30, Beniamino Hvala iz splošne bolnišnice v cerkev pri Madonini in na glavno pokopališče.

DANES V ŠTANDREŽU: 9.00, Federico Pasculin iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče.

DANES V RONKAH: 10.00, Bernardo Gellini (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi Sv. Štefana v Romjanu in na pokopališču v Ronkah.

DANES V ŠTARANCANU: 11.00, Giuseppina D'Avino vd. Marra (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V KRAJU SAN PIER: 9.30, Anna Malaroda vd. Tonin (ob 8.45 iz bolnišnice Sv. Justa v Gorici) v cerkvi, sledila bo upepelitev.

LETALIŠČE FVG - RONKE

URNIK POLETOV OD 29. MARCA DO 24. OKTOBRA 2015

ODHODI

ODHOD	PRIHOD	PLANIRAN	LINIJA	LETALO	OPOMBE
ALGHERO					
14.15	15.50	1---5--	FR8135	738	
14.15	15.50	--3----	FR8135	738	od 2. do 30.9.
BARCELONA					
9.40	11.30	--3----	VY6713	320	od 24.6. do 9.9.
12.35	14.25	-----6-	VY6713	320	samo 13.6.
15.05	16.50	-----6-	VY6713	320	od 20.6. do 12.9.
BARI					
18.00	19.20	-2-4-6-	FR8955	738	
CATANIA					
13.15	15.50	-----6-	AZ1366	AT7	od 6.6. do 26.9.
11.40	14.15	-----7	AZ1366	AT7	od 7.6. do 27.9.
LONDON (Stansted)					
21.55	23.10	#	FR169	738	do 1.8. in od 1.9.
17.20	18.35	1---5--	FR169	738	od 3. do 31.8.
21.55	23.10	-234-6-	FR169	738	od 4. do 29.8.
22.35	23.50	-----7	FR169	738	od 2. do 30.8.
MILAN (Linate)					
6.50	7.55	12345--	AZ1350	AT7	ne leti od 3. do 31.8.
18.55	20.00	12345--	AZ1352	AT7	
MUNICH					
7.00	8.00	123456-	LH1939	CR9	
8.55	9.55	-----7	LH1939	CR9	
12.50	13.50	--4---	LH1935	CR9	do 30.7. in od 3.9.
12.55	13.55	123-567	LH1935	CR9	do 2.8. in od 31.8.
12.55	13.55	1-3--6-	LH1935	CR9	od 3. do 29.8.
17.00	18.00	12345-7	LH1937	CR9	do 2.8. in od 31.8.
17.00	18.00	-2-45-7	LH1937	CR9	od 4. do 30.8.
NEAPELJ					
10.10	11.40	12345--	AZ1702	AT7	
9.00	10.30	-----6-	AZ1702	AT7	od 9.5. do 26.9.
18.00	19.30	-----7	AZ1702	AT7	
RIM (Fiumicino)					
7.10	8.15	#	AZ1356	320	
8.05	9.10	123456-	AZ1354	E75	do 1.8. in od 7.9.
8.05	9.10	-2-----	AZ1354	E75	od 4.8. do 1.9.
11.20	12.25	#	AZ1358	320	
17.40	18.35	#	AZ1364	E75	
TRAPANI					
8.40	10.20	-2---6-	FR8648	738	
14.30	16.10	---4---	FR8648	738	od 6. do 27.8.
VALENCIA					
21.15	23.35	1---5--	FR7265	738	
21.15	23.35	--3----	FR7265	738	od 3. do 28.8.

PRIHODI

ODHOD	PRIHOD	PLANIRAN	LINIJA	LETALO	OPOMBE
ALGHERO					
12.20	13.50	1---5--	FR8134	738	
12.20	13.50	--3----	FR8134	738	od 2. do 30.9.
BARCELONA					
07.00	8.55	--3----	VY6712	320	od 24.6. do 9.9.
11.00	12.55	-----6-	VY6712	320	samo 13.6.
12.30	14.25	-----6-	VY6712	320	od 20.6. do 12.9.
BARI					
16.15	17.35	-2-4-6-	FR8954	738	
CATANIA					
16.25	19.00	-----6-	AZ1367	AT7	od 6.6. do 26.9.
14.50	17.25	-----7	AZ1366	AT7	od 7.6. do 27.9.
LONDON (Stansted)					
18.20	21.30	#	FR168	738	do 1.8. in od 1.9.
13.45	16.55	1---5--	FR168	738	od 3. do 31.8.
18.20	21.30	-234-6-	FR168	738	od 4. do 29.8.
19.00	22.10	-----7	FR168	738	od 2. do 30.8.
MILAN (Linate)					
8.30	9.35	12345--	AZ1351	AT7	ne leti od 3. do 31.8.
20.40	21.45	12345--	AZ1353	AT7	
MUNICH					
11.20	12.15	#	LH1934	CR9	do 2.8. in od 31.8.
11.20	12.15	1-3--6-	LH1934	CR9	od 3. do 29.8.
15.15	16.10	12345-7	LH1936	CR9	do 2.8. in od 31.8.
15.15	16.10	-2-45-7	LH1936	CR9	od 4. do 30.8.
21.40	22.35	#	LH1938	CR9	
NEAPELJ					
12.15	13.45	12345--	AZ1701	AT7	
11.05	12.35	-----6-	AZ1701	AT7	od 9.5. do 26.9.
20.05	21.35	-----7	AZ1701	AT7	
RIM (Fiumicino)					
9.20	10.30	#	AZ1357	320	
14.55	16.10	#	AZ1365	E75	
19.05	20.15	12345-7	AZ1361	E75	do 31.7. in od 6.9.
19.05	20.15	1-----	AZ1361	E75	od 4.8. do 1.9.
21.25	22.35	#	AZ1363	E75	
TRAPANI					
6.30	8.15	-2---6-	FR8647	738	
12.20	14.05	---4---	FR8647	738	od 6. do 27.8.
VALENCIA					
18.35	20.50	1---5--	FR7264	738	
18.35	20.50	--3----	FR7264	738	od 3. do 28.8.

PLANIRANJE: 1-Ponedeljek; 2-Torek; 3-Sreda; 4-Četrtek; 5-Petek; 6-Sobota; 7-Nedelja; #-Vsak dan
LETALSKO DRUŽBE = AZ-Alitalia, FR-Ryanair, LH-Lufthansa, VY-Vueling
LETALA = 319-Airbus A319, 320-Airbus A320, 738-Boeing B737-800, AT7-ATR72, CR7-Bombardier CRJ700, CR9-Bombardier CRJ900
ODHODI IN PRIHODI PO LOKALNEM ČASU/PREVERITE ZADNJE POSODOBITVE NA <http://www.aeroporto.fvg.it/>
Letalske družbe in tour operaterji lahko spremenijo urnik poletov brez predhodnega obvestila

KOBILARNA LIPICA - Med avstrijskim nakovalom in kladivom politike

Lipicanec je bitje lepote, ne samo delovna žival na polju

LIPICA - »Lipicanec ni ne slovenski ne avstrijski«, je pred tremi meseci na vprašanje v zvezi z vpisom lipicanca na svetovni seznam nesnovne dediščine pri UNESCO povedal direktor avstrijske lipicanske kobilarne Piber Max Dobretberger. »Gre za svetovno kulturno dediščino, zato moramo delati skupaj.«

Zadnje dni junija pa je javnost izvedela, da je Avstrija samostojno na začasni svetovni seznam že marca lani prijavila dunajsko špansko jahalno šolo in klasično konjerejo. Pri tem pa navedla, da je Piber naslednik cesarske kobilarne Lipica, da vodi izvirne rodovniške knjige in centralni register lipicanca.

»To ne drži,« se je odzval vršilec dolžnosti direktorja Kobilarne Lipica Boštjan Bizjak, »knjige vodi vsaka država oziroma kobilarna zase, centralni register pa je naredila Lipica in ga dala v uporabo oziroma vodenje mednarodni federaciji lipicanca LIF. Zgodovinsko dejstvo je, da je lipicanec nastal v Lipici. Zato pripravljamo ugovor, pri tem pa nam pomagajo na ministrstvih za kmetijstvo, za kulturo in za zunanje zadeve ter Urad za Unesco.«

Vpleteni se zavedajo, da naloga ne bo lahka. Da je poteza Avstrije neko-rektna, egoistična in neevropska meni borec za Lipico, pesnik, predavatelj in literarni teoretik Boris A. Novak. Ob tem pa naglašja, da ima zgodovinske pravice do zaščite Kobilarne Lipica, ki je nastala leta 1580, da pa tržne dejavnosti, kot sta igralnica in golf, ne ustrezajo kriterijem Unesca.

»V Društvu prijateljev Lipice smo pred 15. leti predlagali vpis Lipice na Unescov seznam in spomnim se sestanka v Parizu, kjer so mi slovenski predstavniki razlagali, da je ena od možnosti širitev zaščitenega območja Parka Škocjanske jame do Lipice, vendar se je že takrat izkazalo, da golf, igralništvo in druge komercialne dejavnosti kazijo podobo Lipice kot naravne in kulturne dediščine, zato smo se morali siritvi odpovedati.«

Nova priložnost za vpis na Unesco se je za Lipico odprla v letu 2013, ko je pobudo dala Avstrija, nominacijo pa bi pripravili še s drugimi petimi evropskimi lipicanskimi kobilarnami. Szilvasvarad na Madžarskem, Topolcianky na Slovaškem, Monterotondo v Italiji,

Djakovo na Hrvaškem in Lipica v Sloveniji. Odločitev o sodelovanju v nominaciji je Slovenija sprejela šele 20. aprila letos, mesec dni pozneje pa so iz Slovenskega etnografskega muzeja, ki je slovenski koordinator na nesnovno dediščino, Lipico obvestili o avstrijski vlogi.

»Vse naše vlade, ne glede na politično opcijo, hočejo iz Lipice iztisniti vse, od nacionalnega simbola, do konjereje in konjeništvu, zraven pa ta biser razprodajajo pod mizo in ga na zelo nemaren in netransparenten način ponujajo v uporabo različnim svojim finančnim prijateljem,« pravi Boris A. Novak. »To pa zato, ker slovenskim politikom in vladi ni jasno, kaj so prioritete. Lipica ima svojo lepoto, svojo zgodovinsko globino, ki temelji na lipicancih in ima vse zgodovinske pravice, da pride na svetovni seznam nesnovne dediščine. Vendar se to lahko zgodi le, če bodo pašniki osvobojeni tistega, kar ne sodi tja. To bi bil sicer zelo korenit poseg, vendar bi se nam obrestoval na dolgi rok.«

Položaj Kobilarne Lipica pa je od podržavljenja leta 1996 neurejen, dodatno ga je zapletla še ustanovitev gospodarske družbe Lipica Turizem leta 2007. »V socialističnih časih je v Lipici UDBA prala denar,« pravi Novak, »v samostojni Sloveniji je najprej SLS ščitila svoje igralnice, bivša LDS je s spremembo Zakona o Kobilarni Lipica skušala omogočiti razprodajo pašnikov, SDS pa spremenit Lipico v privatno golf igrišče. Odnos do Lipice je zato skrajno nemaren, nevreden resnega in resničnega naroda. Žalostno je, da se panjo bori le peščica intelektualcev, res pa je tudi, da je za Slovence konj samo delovna žival na polju. Lipicanec pa je bitje lepote.«

Spor okoli lipicancev med sosednjimi državami v zadnjih dvajsetih letih ni prvi. Med Avstrijo, Italijo in Slovenijo se je že vnelo zaradi statusa zibelke lipicanca, to pa je povezano tudi z izvirnimi rodovniškimi knjigami, ki jih hranijo Italijani v državni kobilarni Monterotondo blizu Rima. Knjige so jim izročili Nemci, ki so jeseni 1943 prišli na Kras. Slovenija je leta 2000 pridobila faksimile, izvirnikov pa ni nikoli zahtevala. »Da je čas za to potezo, smo govorili na sestanku v začetku junija, vendar bo potrebno za to poiskati pravno podlago,« je povedal Bizjak. »Po mnenju nekaterih

zgodovinarjev, naj bi bila zahteva po vrnitvi tako lipicancev kot izvirnih rodovniških knjig zapisana v mirovni pogodbi oziroma Osimskih sporazumih med Italijo in nekdanjo Jugoslavijo, vendar bo to treba preveriti v arhivih.«

»Leta 1998 smo želeli s profesorjem Dušanom Nečakom in njegovimi sodelavci z oddelka za zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani ter Janezom Rusom prečesati vse materiale in arhive v Trstu, Gradcu, Ljubljani in Beogradu, da bi videli, kje smo in kaj dejansko se je dogajalo z Lipico skozi zgodovino,« se spominja upokojeni profesor konjereje dr. France Habe. »Žal pa nismo dobili denarja za to. So pa Avstriji takrat zaposlili dva veterinarja in dva zgodovinarja, ki so se ukvarjali ravno s to problematiko.« Žal tudi v predpristopnih pogajanjih za članstvo v Evropski uniji Slovenija lipicanca ni eksplicitno podčrtala, še dodaja Habe. Je pa leto pozneje sprejela Uredbo o geografski označbi Lipicanec, utemeljitev zanjo pa je glavni »krivec«, nekdanji direktor slovenskega Urada za intelektualno lastnino ter strokovnjak za patente in zaščito intelektualnih pravic, dr. Bojan Pretnar, našel v mednarodno zavetjujoči pogodbi in okviru Svetovne trgovinske organizacije, Sporazumu o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine - TRIPS. Pretnar se spominja hude zamere Avstrije in celo groženje, da bo Avstrija blokirala vstop Slovenije v Evropsko unijo. »Zato sem takoj po ugodnem razpletu takratnemu slovenskemu ministru za kmetijstvo predlagal, da bi Avstrija in Slovenija ustanovili skupno vzrejno organizacijo s sedežem v obeh državah.« Žal je ostalo samo pri tem. Slovenija je danes pred zahtevno nalogo. Za izpodbijanje avstrijske vloge nima veliko časa. Medvladni Unescov odbor za nesnovno dediščino bo zasedal prve dni decembra in takrat naj bi bili na dnevnem redu tudi lipicanci. Z ministrstva za kulturo so na vprašanje, ali obstaja interes države, da bi Kobilarno Lipica vpisali na Unescov seznam, aprila letos odgovorili: »Interes seveda obstoja, gre pa zato, da moramo presoditi o realnosti predloga. S predlogi, ki so neutemeljeni in ne upoštevajo zahtev Unesca, naredimo več škode kot koristi.«

Irena Cunja (TV Koper)

ALBIN VODOPIVEC (1905 – 1948) - Ob 110- letnici rojstva

Med prvimi primorskimi borci proti fašizmu

Jože Šušmelj

Med prvimi primorskimi borci proti fašizmu je imel zelo pomembno vlogo Albin Vodopivec. Rojen je bil 11. marca 1905 v Kamnjah v Vipavski dolini. Doma so bili premožni, imeli so kmetijo, gostilno in vaško trgovino. To mu je tudi omogočilo, da je po končani osnovni šoli nadaljeval šolanje na realki v Idriji in jo leta 1923 tudi končal. V Idriji se je vključil v študentsko in delavsko gibanje in v njem aktivno sodeloval. Na kongresu italijanske socialistične stranke v januarju leta 1921 v Livornu je prišlo do odcepitve in ustanovitve komunistične stranke. Pred razkolom na kongresu v Livornu januarja leta 1921, je prišlo do polemik med pristaši komunistične in socialistične linije. Na Goriškem je bil nosilec komunistične usmeritve Jože Srebrnič, ki se je boril za ustanovitev komunistične stranke in ločitev od socialistične. Dr. Tuma pa je branil socialistično stranko Italije in se zavzemal za enotnost delavskega gibanja. Albin Vodopivec in njegova sestra Gabrijela sta se opredelila za komunistično stranko, ki je bila revolucionarno usmerjena, kar je storila tudi večina slovenskih članov stranke.

Ustanovitev dijaške komunistične skupine leta 1923

Pod vplivom teh dogajanj so oktobra leta 1923 nekateri dijak v Idriji in tolminskem učiteljsku ustanovili dijaško komunistično skupino, ki jo je vodil Albin Vodopivec. Njihova naloga je bila študij marksistične literature, širiti komunistično misel med dijake in delavce, objavljati spise v dijaških glasilih, imeti predavanja in delovati kot protiutež krščansko-socialnim dijaškim društvom. Skupino je vodil tričlanski komite z enoletnim mandatom, ki so ga je izvolili na letni skupščini. Imeli so članke izkaznice in plačevali so članarino. Eden izmed članov je bil zadolžen, da o vseh važnejših dogodkih poroča v časopisu Delo, ki je takrat izhajalo v Trstu. Po vrnitvi v Kamnje se je aktivno vključil v delo KPI. Njegov tesni sodelavec je bil Vladimir Martelan iz Trsta, ki je tudi maturiral v Idriji, poverjenik komunistične mladinske zveze za Julijsko krajino. Policija jih je preko zaupnikov, ki jih je imela na terenu, zasledovala. Iz policijskega poročila izhaja, da je bil organizator komunističnih skupin na Idrijskem, Tolminskem in Vipavski dolini. Po aretaciji Vladimirja Martelanca je postal voditelj slovenske komunistične mladine v Furlaniji Juljski krajini. Bil je tudi član vodstva KPI za Furlanijo-Juljsko krajino v Trstu.

Organizator komunističnega gibanja na Goriškem

Vodopivec je postal poklicni partijski funkcionar. Organiziral je sestanke in posvete na terenu in sodeloval na posvetih na deželni ravni. Tako je v začetku leta 1925 na Sv. Gori nad Gorico sklical sestanek ožjega vodstva KP za goriško okrožje in imel referat o organizaciji vstaje proti fašizmu. Maja leta 1925 je bil vpoklican v vojsko in vrnil se je avgusta 1926. Fašistična oblast je budno spremljala njegovo delovanje. Glede rešitve nacionalnega vprašanja razkosanega slovenskega naroda so zagovarjali pravico Slovencev do samoodločbe ter združitvijo v lastno republiko. Leta 1927 je nabavil stroj za razmnoževanje ilegalnega tiska. Bil je tudi med organizatorji tehnike in član uredniškega odbora komunističnega glasila Delo, ki so ga tiskali na Pristavi pri Gorici in kasneje v Solkanu. Izhajalo je v 750 izvodih.

Obsojen na 12 let zavora

9. septembra leta 1927 so Vodopivca skupaj s skupino tovarišev aretirali. Pri njem so našli veliko komunistične literature, ki naj bi jo prevedel v slovensščino, letake in časopis Delo. Policija ga je označila »kot enega največjih eksponentov KPI v Juljski krajini... funkcionarja, ki je imel nalogo, da organizira komunistično gibanje med Slovenci.« Posebno sodišče za zaščito države v Rimu ga je s skupino tovarišev, 12. decembra 1928, obsodilo na 12 let zavora in na tri leta po prestani kazni na posebno policijsko kontrolo in omejeno gibanje. Med obsojenimi Slovenci je dobil najvišjo kazen.

V zaporu v Pistoji se je Vodopivec srečal in razpravjal z Altierom Spinellijem (1907 – 1986), kasnejšim italijanskim poslancem v evropskem parlamentu, ki je leta 1980 skupaj s poslanci somišljeniki pripravil »Spinellijev načrt«, oziroma osnutek pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti. Tudi v zaporu v Firencah je s pomočjo partijske organizacije po ilegalnih poteh ostal v stiku s komunističnim gibanjem in v pismih primorskim komunistom se je zavzemal za enotnost komunistov in »enotni viziji nacionalnega problema« in naračal, da komunisti prevzamejo vodstvo celotnega antifašističnega gibanja. KPI je bila na stališču, da nacionalna svoboda ni možna brez socialistične revolucije. Izven vpliva KPI se je osnovala slovenska radikalna struja, ki je sicer iskala povezave s komunisti, vendar do teh ni prišlo, predvsem zaradi sumničen in povezave teh z jugoslovansko buržoazno državo. V Trstu je bila decembra leta 1924 ustanovljena ilegalna organizacija TIGR, ki je imela nalogo »varovati slovenske rojake, opravljati obveščevalno delo in teroristične akcije.« KPI je takrat nastopala proti terorističnim akcijam, ki jih je izvajal TIGR, kar je ustvarjalo med komunisti na terenu veliko zmedo, pa tudi nezadovoljstvo.

Tudi njegova sestra Gabrijela je aktivno ilegalno delovala kot aktivistka v KPI. Tudi ona je bila na Posebnem sodišču v Rimu leta 1932 obsodjena zaradi širjenja komunistične propagande na večletno zaporno kazen. Skupaj z njo je bil aretiran sodelavec Gabrijele in Albina, Angel Kodrič iz Tržaškega. Po pomilostitvi je decembra 1934 ilegalno emigrirala v Jugoslavijo, od tu v Pariz in nato na študij v Moskvo.

Študij v Moskvi

Z amnestijo političnih zapornikov so ga 20. septembra 1934 izpustili iz zavora. Vrnil se je domov v Kamnje in tu ilegalno vodil partijsko celico. Bil je pod policijskim nadzorom in se ni smel oddaljevati od doma, vendar je v nočnih urah to vseeno ilegalno počel. Sestajal se je v bližini Branika s slovenskimi organizatorji KPI Julijske Krajine, Alojzom Besednjakom, Pinkom Tomažičem in A. Budinom. 21. januarja 1936 je pobegnil pred ponovno aretacijo v Jugoslavijo, kjer so ga za kratek čas zaprli. Iz Jugoslavije se je na poti v Sovjetsko zvezo ustavil v Pragi. Iz Prage je odšel v Sovjetsko zvezo. Tu je s sestro Gabrijelo študiral na Komunistični univerzi za narodne manjšine zahoda. V okviru te univerze je bila tudi jugoslovanska sekcija na kateri so poučevali v srbohrvaškem jeziku. Leta 1933 so ustanovili slovensko sekcijo v katero so pošiljali svoje slušatelje slovenske narodnosti avstrijski, jugoslovanski in italijanski komunisti. Na tej šoli so med drugimi poučevali Dragutin Gustinčič, ki je predaval zgodovino slovenskega naroda, Ivan Regent in ing. Ferjančič. V šoli je bilo 10 do 12 slušateljev. V letu 1936 je šola prešla na Leninsko šolo v Moskvi. V Moskvi se je spoprijateljil z Ivanom Regentom s katerim sta ostala tudi kasneje prijatelja. Šolanje je nadaljeval na vojaški oficirski šoli v Šumiju pri Harkovu. Pred pobegom v Jugoslavijo je napisal v ita-

lijansčini poročilo o delovanju komunističnih celic v Goriški pokrajini. To poročilo so junija 1936 obravnavali na posebnem sestanku v italijanski sekciji komunistične internacionale, ki so jo sestavljali vodilni italijanski komunisti pri CK KPI v emigraciji v Parizu.

Policija je zelo skrbno zasledovala vse družinske člane in hiša je bila pod stalnim nadzorom.

Sekretar fašistične stranke za Gorico je v pismu prefektu 13. oktobra 1936 sporočil, da je študent Albin Vodopivec skupaj z Ivanom Regentom in nekaterimi drugimi, soprodpisnik manifesta s protidržavno vsebino, ki ga širijo po deželi, zlasti v Trzinu in Trstu, zato je med drugim prefektu predlagal, da Vodopivčevi mami odvzamejo licenco za prodajo tobaka in dajo to licenco osebi, ki je naklonjena fašističnemu režimu. V poročilu karabinjerske postaje v Ajdovščini z dne 19. 5. 1937 beremo, »da je družina Vodopivec po političnem prepričanju nasprotnik režima in državne vlade, širi slovensko propagando in komunistične ideje.« Zasledovali so tudi brata Jožeta, ki je prodajal vino v obmejnih krajih in ga sumili, da je to le pretveza za vzdrževanje stikov s protitalijanskimi elementi v obmejnem pasu in Jugoslaviji.

V španski državljanski vojni

Aprila 1937 je odšel iz Sovjetske zveze v Francijo na sedež CK KPI, ki je deloval v emigraciji in ga je vodil Palmiro Togliatti in tu politično deloval. Stanoval je pri sestri Gabrijeli v Parizu, ki je pred njim odšla v Francijo. Naslednje leto, 10. aprila 1938, je kot prostovoljec odšel v Španijo in se boril v tretjem bataljonu 12. mednarodne brigade Garibaldi. V tem bataljonu je vodil partijsko organizacijo. Sodeloval je v bitki na Ebru, ki je trajala več mesecev in je bila med največjimi bitkami v Španiji. 9. februarja 1939 so se mednarodne brigade pričele umikati iz Španije na francosko ozemlje. Francoske oblasti so te borce internirale v taborišča. Vodopivec se je izognil taborišču in je pričel delovati v garibaldinskem komiteju za pomoč pripadnikom mednarodnih brigad.

Nemška policija ga je aretirala in poslan je bil v Dachau

Da bi se izognil lakoti in revščini se je po nemški okupaciji Francije odpravil na delo v Saarbrücken in v začetku leta 1942 se je vrnil v Pariz. Pridružila se mu je Marija Vodotar iz Kamenj. 1. marca 1942 se je poročil z Marijo. Napisal je pismo mami in sestri in med drugim v njem zapisal... »prstana sva kupila iz niklja, ker so samo ti v splošni rabi. A najina ljubezen in zvestoba bosta iz najboljšega zlata«. Po poroki se je ponovno vrnil na delo v Nemčijo. Nemška policija je 31. marca italijanskemu konzulatu sporočila, da je bil Albin Vodopivec aretiran skupaj z drugimi sodelavci, ker je širil komunistične ideje in je druge nagovarjal k komunizmu. Zaprli so ga v Saarburgu. Po naročilu nemške policije je italijansko notranje ministstvo zahtevalo od prefektore v Gorici poročilo o politični dejavnosti Vodopivca. Kasneje, 9. decembra 1942, je italijanski konzulat v Metz obvestil kvesturo v Gorici, da je bil aretiran Albin Vodopivec in je prosil za čim več informacij o njegovem političnem delovanju, kar bi lahko pomenilo, da je še vedno v zaporu čakal sodbo. Ponovno je 4. avgusta 1943 italijanski konzulat v Metz pisal na prefekturo v Gorici, da je Vodopivec še vedno v zaporu, sedaj v Parizu. Kdaj je bil ob-

sojen in poslan v koncentracijsko taborišče Dachau ni znano. Ohranjena je njegova taboriščna izkaznica iz koncentracijskega taborišča Allach, ki je bilo podružnica Dachaua, kjer so bili tovarniški obrati za izdelavo porcelana in letalskih delov. Na izkaznici je natisnjen datum 16. marec 1944. Tudi v taborišču se je vključil v ilegalno odporiško gibanje in je bil sodelavec Dachavškega poročevalca. Ohranjeni sta dve pismi ženi, pisani v nemščini. Junija 1945 se je iz taborišča vrnil domov bolan na pljučih. Žena Marija se je po kapitulaciji Italije vrnila iz Francije domov in se vključila kot aktivistka v narodnoosvobodilno gibanje. Žena Marija ali Mica kot so ji pravili, je umrla leta 1960.

Predsednik goriškega okraja

Po vrnitvi iz nemškega koncentracijskega taborišča, julija 1945, je najprej postal član okrajnega komiteja KPS za Ajdovščino, nato sekretar okrajnega komiteja KPS za Vipavo. Februarja 1946 pa je postal sekretar okrajnega komiteja KPS za Koper. Posledice koncentracijskega taborišča so se pokazale že sredi leta 1946, ko je zbolel na pljučih. Poslali so ga na zdravljenje najprej v Ljubljano, nato na Golnik. Prijatelj Ivan Regent mu je iz Trsta priskrbel streptomicin. V Parizu je takrat potekala mirovna konferenca na kateri se je odločala usoda Primorske. V pismu ženi je zapisal: »Sledim stalno razvoju političnega položaja. Je povsem naravno, kot je rekel Kardelj, da se bomo borili naprej do končne zmage. Krivične meje, ki nam jih hočejo vsiliti Anglijo–Amerikani, ne bo mogla Jugoslavija nikdar sprejeti. Tudi to me jezi, da nisem doma.«

Po nekaj mescih zdravljenja, se je vrnil na prejšnje delovno mesto, kasneje pa postal predsednik okrajnega izvršnega narodno-osvobodilnega odbora za Vipavsko, ki je imel sedež v Ajdovščini. 11. februarja 1947 sta se na izredni skupščini namreč vipavski in grgarski okraj združila in izvolili so nov OLO za Goriško. Spomladi leta 1947 je organiziral kmete iz cone B, da so prišli Rihemberkčanom, ki so bil v angloameriški coni A, pomagati pri pomladanskem oranju. Prebivalce današnjega Branika so Nemci leta 1944 izselili v Nemčijo in so se po vojni vrnili v porušene domove in bili so brez kmečkega orodja in živine. Na prvem rednem zasedanju OLO, 8. junija 1947, pa je bil Vodopivec izvoljen za predsednika. Na tem zasedanju je imel Vodopivec referat o politično gospodarskem razvoju goriškega okraja. Bil je tudi sekretar in član okrajnega komiteja KPS za Goriško, vendar se ga je takrat ponovno lotila bolezen. Jeseni leta 1947 je ponovno zbolel in se zdravil na Golniku, marca 1948 se je vrnil domov v Kamnje, kjer je 28. julija 1948 umrl. V Kamnjah so mu organizirali veličasten pogreb na katerem so sodelovali poleg govorikov tudi pevski zbori iz Ajdovščine in Vrtovin ter godba iz Prvačine. Leta 1977 so mu na rojstni hiši v Kamnjah odkrili spominsko ploščo.

Albin Vodopivec je imel sina Stojana, ki se rodil leta 1946. Tudi Stojan je bil predan politiki. Bil je v študentskih letih med organizatorji študentskih nemirov leta 1968 v Ljubljani, po končani pravni fakulteti je postal organizacijski sekretar Občinskega komiteja ZKS v Novi Gorici, kasneje v letih 1978 do 1986 pa predsednik Izvršnega sveta Skupščine občine Nova Gorica in nato direktor Salonita Anho. Žal je leta 1990 star komaj 44 let nenadoma umrl.

Šport

Ulica dei Montecchi 6

tel. 040 7786350

faks 040 7786339

sport@primorski.eu

Primorski
dnevnik

Slovo od Bianchija

NICA - Svetovni prvak Britanec Lewis Hamilton je bil na čelu številnih voznikov formule ena, ki so se v katedrali Sainte-Reparate v Nici še zadnjič poslovili od Francoza Julesa Bianchija, ki je premiril v noči na soboto, devet mesecev po tragični nesreči na veliki nagradi Japonske. Štirikratni svetovni prvak Nemec Sebastian Vettel (na sliki) pa je bil med tistimi, ki so krsto prinesli po obredu iz katedrale, medtem so v ozadju tiho zveneli zvoki pesmi »Hotel California«. Bianchijevo številko 17 bodo umaknili iz formule ena.

Götze zadel, Inter izgubil

ŠANGHAI - Nemški Bayern iz Münchna je v prijateljski nogometni tekmi v Šanghaju premagal Inter z 1:0 (0:0). Pred 37.000 gledalci je edini gol v 80. minuti dosegel Mario Götze, ki ga še vedno snubi tudi Juventus. Slovenski reprezentant Samir Handanović je bil v vratih italijanske ekipe do 62. minute, ko ga je zamenjal Argentinec Juan Pablo Carrizo. Kljub porazu je bil trener Interja Mancini z nastopov svoje ekipe zadovoljen, čeprav so Bavarci pokazali tehnično in fizično premoč.

KOLESTARSTVO - Gorazd Štangelj (Astana) pred zadnjimi etapami dirke po Franciji

»Napeto le za 3. mesto«

Dirka po Franciji bo danes po dnevu premora vstopila v zaključni tretji teden, ko kolesarje pričakujejo alpski vzponi. Možnosti o spremembi rumene majice na vrhu lestvice, na katerem kraljuje Britanec Froome pa je zelo malo, čeprav nam je letošnji Tour postregel s številnimi presenečenji, med temi tudi s serijo bolečih in spektakularnih padcev, v katere so bili vpleteni številni morebitni akterji letošnje najbolj prestižne francoske etapne dirke. Številni so staknili hujše poškodbe in zapustili dirko.

Nad vsemi pa se je po 16 etapah izkazal »beli Kenijec« Chris Froome. Ta je po prvem tednu večinoma ravninskih etap že na uvodni pirenejski etapi dokazal, da je v bistvu za stopnico boljši od tekmecev. Zbral je že zavirljivo prednost 3:10 pred najboljšim zasledovalcem in lanskim zmagovalcem Giru Nairo Quintano.

Po lanski zmagi so kolesarski navdušenci spet pričakovali dober nastop, mogoče najbolj optimisti celo novotestev lanskega uspeha Italijana Vincenza Nibali, ki zastopa barve kazahstanske Astane.

V isti Pro Tour ekipi že nekaj let v vlogi športnega vodje za kolesarje skrbi bivši slovenski kolesar Gorazd Štangelj, ki je sicer ekipo spremljal na letošnjem Giru, trenutnemu dogajanju v Franciji pa sledi od doma. Dosedanji nastop Siciljanca Nibali si težko razlaga: »Ni vsako leto enako prejšnjemu, čeprav so Vincenzejeve priprave potekale zelo podobno. A Tour zanj še ni končan, saj lahko pričakujemo še kak njegov etapni podvig.« nam je zaupal Štangelj, ki dvomi, da je lanski zmagovalac Toura kaj sam zgrešil, saj mu pripisuje izredno marljivost in spoštovanje načrtov temeljitih priprav.

Uspeh Frooma pa Štangelj ne preseneča: »Vsi poznamo kako deluje ekipa Sky, ki razpolaga z nadpovprečnimi finančnimi sredstvi. Marsikaj jim ni uspelo v preteklih sezonah, letos pa so zadel v polno, čeprav tako, da so letos s svojim kapetanom dokazali eklatantno premoč. O tem pa je bilo naposled preveč nepotrebnih polemik in neutemeljenih ugibanj.«

Tour je ob glavnih protagonistih v zadnjih sezonah vse manj prizorišče nastopov slovenskih kolesarjev. Letos brani slovenske barve le Kristjan Koren, ki je navdse dober poznavalec francoske dirke, saj letos na Tourju nastopa že šestič. Za odsotnost drugih slovenskih profesionalcev pa velja Štangeljeva razlaga: »Prisotnost slovenskih kolesarjev je na Touru vedno skromnejša, ker so ti vezani bolj na moštva, ki jim je prioriteta nastop na Giru ali pa, ker so njihove lastnosti bolj primerne za dirko po Italiji. Težko bi lahko pričakovali Mezgeca že letos na Touru. Simon Špilak pa raje nastopa na krajših etapnih dirkah, kar se mu je tudi obrestovalo z letošnjo zmago na dirki po Švici.«

Anstan športni vodja ne izključuje morebitnih presenečenj na preostalih etapah, le nekaj možnosti za končno zmago pripisuje Quintani.

Christoper Froome
na Toru premočno
vodi

ANSA

»Napeto naj bi bilo še za tretje mesto. Dobro kaže Valverdeju in Contadorju, Van Garden je kandidat za odstrel. Če pa hočem biti realist, bomo Nibali težko videli med letošnjimi tremi najboljšimi.«

Danes bodo kolesarji nastopili na 161 kilometrov dolgi etapi od Digneles-Baisa do Pra Loupa v jugo-vzhodni Franciji. Altimetrični profil etape bodo oblikovali alpski vzponi. Ti bodo pred zadnjo etapo s ciljem na pariških Elizejskih poljanih dočakali še znameniti sobotni vzpon na Alpe d'Huez.

A. Marušič

ACH podaljšal pogodbo s kapetanom Flajsem

LJUBLJANA - ACH Volley, za katerega bo v prihodnji sezoni igral tudi Števerjanec Jernej Terpin, je za tri leta podaljšal pogodbo s svojim kapetanom Andrejem Flajsem. Nekdanji slovenski reprezentant bo oranžni dres nosil do leta 2018. Andrej Flajs (32 let) dres ACH Volleyja, takrat se je ekipa imenovala še Merkur Bled, oblekel z osemnajstimi leti, v sezoni 2001/2, z izjemo sezone 2007/8, ko je eno leto igral za francoski Beauvais, pa je ves čas igral za najboljšo slovensko odbojgarsko ekipo zadnjega desetletja.

ACH je že podpisal pogodbi tudi z Rokom Satlerjem, ki je v zadnjih sezonah igral za Posojilnico Dob in mladinskim reprezentantom Žigo Donikom, dozdajšnjim igralcem Lunos Maribora.

Maribor že ima nasprotnika

HELSINKI - Če bo Maribor danes popoldne »preživel« gostovanje drugega kroga kvalifikacij nogometne lige prvakov (na prvi tekmi je zmagal z 1:0) bo njegov nasprotnik v tretjem, za uvrstitev v ligo odločilnem krogu finski prvak Helsinki.

Ta je sinoči premagal latvijski Ventspils, tokrat z 1:0 (0:0) in se s skupnim izidom 4:1 zanesljivo uvrstil v tretji krog.

Sinočni izidi

Dila Gori - *Partizan Beograd 0:2, Pjunik Erivan - *Molde 1:0, *Milsami Orhei - Ludogorec Razgrad 2:1, *Helsinki - Ventspils 1:0, *Maccabi Tel Aviv - Hibernians Paola 5:1, Vardar Skopje - *Apoel Nikozija 1:1, Lincoln - *Midtjylland 0:2, Žalgiris Vilnius - *Malmö 0:1, Crusaders Belfast - *Skenderbeu Korca 3:2.

* - moštva, ki so se uvrstila v 3. krog.

TENIS - Živahno na turnirju ATP v Umagu

Goran Ivanišević je dokazal, da še ni za staro šaro

Največji hrvaški ATP turnir se je začel v pravem stilu: Ivaniševićeva ekshibicija, borbene kvalifikacije in enkratno vzdušje v ATP teniškem centru v Umagu.

V soboto zvečer, na prvi dan kvalifikacij moškega turnirja z nagradnim skladom 494.310€, je publiko v hrvaški Areni zabavala ekshibicija teniške legende Gorana Ivaniševića in mladege talenta Bore Corića. V magični večerni atmosferi, ki se je nenadno spustila na centralno igrišče umaškega kluba, sta hrvaška šampijona odigrala prijateljski singl, za tem pa še dvojice. Večerni show je bil še posebno uspešen, predvsem zaradi izrednega Ivaniševića, kateremu niso ostali le talent, vrhunski udarci in simpatija, ampak tudi odlična fizična forma, saj je v eni uri dokazal, kako se lahko še vedno meri s 25 let mlajšim Corićem. Končni rezultat je bil v ozadju, prevladali so zabava, občudovanje in smeh.

Med vikendom pa je skupno okrog 12 tisoč gledalcev prisostvovalo borbenim tekmam v kvalifikacijah, ki so nagradile štiri vredne kvalifikante, med katerima dva 26-letna Italijana, Matteo Trevisana in Thomasa Fabbiano. Za talentirana Italijana je to odličen rezultat, še posebno za mladege Trevisana, saj bo tako izboljšal svoj ATP ranking, zdaj je na 450. mestu. Ostala dva kvalifikanta sta bila Avstrijec Bastian Trinker in Srb Laslo Djere.

Prva tekma glavnega turnirja se je začela v ponedeljek ob 17.30. Med njo sta se srečala Aljaž Bedene in hrvaška wild card

Mate Delić. Bedene, ki je pred kratkim, namesto za Slovenijo, začel tekmovali za Veliko Britanijo, je zmagal s 6:4, 6:3. 22-letni hrvaški tenisač se je kar dobro upiral izkušnejšemu top 100 Bedeneju, v odločilnih točkah pa mu je zmanjkalo nekaj solidnosti in samozavesti. Sledila je večerna tekma med Italijanom Fogninijem in Čehom Veselyjem, ki je napopolnena areno, skoraj kot, da bi šlo za finale. Tekma je bila zelo uravnovešena do izida 3:3, 0:30, s servisom za Fogninija. Ligurijcu je uspelo rešiti pomembno sedmo igro in uspešno zaključiti prvi niz. V drugem nizu sta Veselyjeva nekonstantnost in Fogninijeve učinkovite kratke žoge ponesele do zmage Italijana, ki so ga gledali hkrati spoduvali a tudi se jezili nanj.

V torek zvečer je bilo še devet tekem prvega kola glavnega turnirja. Prvi štirije nosilci (Monfils, Thiem, Seppi in Bautista Agut) imajo začetni bye, oz. prosto prvo kolo, in bodo tako začeli tekmovali danes.

Čeprav brez lanskih zmagovalcev je Konzum Croatia Open na visoki ravni. Protagonisti turnirja, skupaj z zabavnimi teniški ekshibicijami (jutri sta na vrsti Carlos Moya in Magnus Norman), glasbenimi dogodki pozno v noč (DJ Bob Sinclair, srbska band SARS in pevec Zeljko Joksimović), degustacijami (vina in kava, ipd.) in drugimi akcijami (Miss Hostess), so odlična mešanica največjega in najstarejšega športnega dogodka na Hrvaškem. (p.c.)

TRIESTINA Navijači proti »samozvancu« iz Rima ...«

»Triestina znova pred stečajnim postopkom? Sploh ne, gre le za še en poskus krivičnega obračunavanja s sedanjo upravo.«

S temi besedami je predsednik Triestine Marco Pontrelli umirjeno in skoraj s kančkom brezbriznosti odgovoril na namigovanja, da bo Triestina v kratkem doživela še tretji stečaj v dvajsetih letih.

Stečajni postopek je tokrat zahtevala upraviteljica restavracije Cafe Deluxe Alessia Crasso, ki ji Triestina dolguje približno destisoč evrov, ki so se nabrali zaradi neplačanih kosil in večerij igralcev Triestine. Sicer Pontrelli je dolg pred časom že poskušal izplačati, a je bil ček, ki ga je izdal predsednik kluba, neunovčljiv. Zaradi tega je upraviteljica lokala zahtevala stečajni postopek »siromašnega« kluba. Sodnik je ocenil tožbo za umestno in določil 19. avgust kot datum prvega zagovora na sodišču, a predsednik Pontrelli je prepričan, da bodo zadevo že prej rešili, saj namerava uprava kluba dolg takoj izplačati.

Ne glede na to, kako se bo zadeva zaključila, ta dogodek znova in dodatno negativno vpliva na ugled sedanje uprave. Ne pozabimo, da so finančniki pred nekaj tedni pregledali sedež Triestine v iskanju davčnih nepravilnosti. O možnih nepravilnostih pa so finančnike obvestili ravno organizirani navijači.

Pontrelli tako odgovarja na obtožbe: »Vedno smo pravočasno izplačali vse dolgeve. Dve tretjini starih dolgov smo že poravnali, manjka še približno 240.000 € dolgov prejšnjih uprav, ki jih bomo krili z dokapitalizacijo kluba, in nekaj faktur, ki smo jih izdali v komaj minuli sezoni. Letos bomo iz žepa potegnili približno milijon evrov, ki bodo krili stare dolgeve in novo sezono, v katero se podajamo z namenom, da bi naskakovali višjo ligo.«

Resnici na ljubo je sedanje vodstvo vedno izplačalo - sicer vsakič ravno zadnji trenutek - vse igralce in upnike. Ni slučaj, da je Triestina, vsem ekonomskim težavam navkljub, sezono zaključila brez točk odbitka na lestvici. Predsednik Pontrelli je obenem napovedal - sicer ne gre še za dokončno odločitev - da letos ne bodo v prodaji sezone karte: »Mislim, da ne bomo prodajali abonmajev. Prepričani smo, da se bodo kljub napovedanemu bojkotu navijači približali ekipi, komaj bomo začeli zmagovati. Od nikogar ne zahtevamo, da nam slepo zaupa.«

Bojkot potrjujejo tudi plakati, ki so jih navijači lepili po celem mestu. Na njih ultrasi vabijo vse navijače, da tekmam Triestine ne sledijo, vse dokler bo na čelu tržaškega kluba »samozvaneec iz Rima.«

Predsednik Pontrelli napovedi o konkurenčnem moštvu vsaj navidez tudi uresničuje, saj je Triestina že naredila nekaj kakovostnih nakupov in prejšnji teden je tudi najela trenerja za sezono 2015/2016. Gre za bivšega solidnega nogomtaša (igral je tudi za Fiorentino, ko je moštvo iz Firenc po stečaju igralo v nižjih ligah) Cristiana Masitta, ki je v zadnji sezoni zelo uspešno vodil ravno ekipo naraščajnikov Fiorentine. (I.F.)

primorski_sport

facebook

KOŠARKA - Redni občni zbor ŠZ Jadran

Staro vodstvo odhaja, novo na čakalnici

Po pričakovanjih je na ponedeljkovem občnem zboru odstopila večina Jadranovih odbornikov. Udeleženci občnega zbora pa so uradno vest dočakali le ob koncu dnevnega reda, potem ko je bilo najprej podano predsedniško in blagajniško poročilo. Snuje se že garnitura novih odbornikov, ki bodo izraz vseh članic projekta Jadran, ob teh pa se postavlja še nekatera nova imena.

Nov odbor bo imenovan na volilnem občnem zboru, ki bo dokaj hitro na sporedu, in sicer v petek, 31. julija, v Prosvetnem domu na Opčinah ob 20.30.

Predsedniško mesto po osmih letih zapuša Adriano Sossi, ki je ob številnih zahvalah poudaril, da letošnja sezona ni bila neuspešna, saj so igralci članskega moštva pod danimi pogoji dali vse od sebe. Pozitivno je ocenil tudi notranjo spravo, sicer umiritev polemičnih tonov, ki so se razvneli ob aferi Marušić. Mogoče še najboljšje je letošnjo sezono v športnem duhu ocenil starosta Jadranovega projekta Savo Ušaj, ki je ponovno predsedoval občnemu zboru: »Moramo se zavedati, da je to šport in nikakor ne smemo se počutiti demotivirani. Tudi porazi in zadnja mesta so del športa, važno je, da se tudi taki negativni trenutki uspešno in zrelo prebudejo.«

Pričakovan odstop večine odbornikov je torej Sossi napovedal le ob koncu. Ob predsedniku zapuščajo odborniško vlogo blagajnik Peter Žerjal, podpredsednik Robi Franco, ki je pisni odstop najavil že med sezono najavil, športni direktor Sandi Rauber, Ivan Volpi in Valter Sossi. Ustno je odstop najavil še Edi Kraus. Ostajata Ivan Perčič in Boris Vitez.

Zaključil se je torej cikel in to z grenkim priokusom. Tega ne dokazuje samo športna sezona, temveč tudi rdeče številke blagajniškega poročila. Ta beleži negativen izid bilance v finančnem letu 2014 z 11.555,66 evri izgube, obračun športne sezone pa beleži 14.508,18 evrov izgube.

Po mnenju odstopajočega predsednika je bila kljub vsemu lanska izkušnja koristna. Sossi pa si je zaželel, da se bo tudi po zagotovilih iz predhodnih dogovorov v delovanje novega odbora vključilo število predstavnikov posameznih

društev, ki sestavljajo projekt.

Te so že na občnem zboru predlagale nekaj imen, ki bodo sestavljala nov Jadranov odbor. Goriški Dom bo v novem odboru predstavljal Erik Graziani, Bor Aleksander Semen, Polet Andrej Vremec, Sokol, Kontovel in Breg bodo imena sporočili pred 31. julijem, ko bo na Opčinah volilni občni zbor, kjer bo dejansko imenovan nov odbor, h kateremu dodajajo tudi imena Stefana Persija, Lori Semec in Marko Kojanec, ki naj bi tudi postal predsednik.

Do takrat bodo odborniki v odstopu sledili in pomagali novim imenom pri tekočih poslih. Do uradnega imenovanja novega športnega direktorja, ostaja na svojem mestu tudi Sandi Rauber.

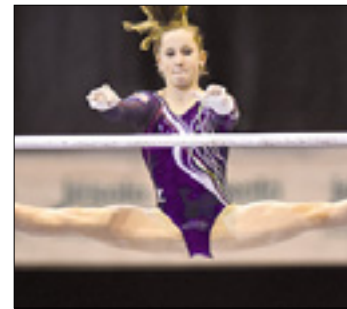
Andrej Vremec

FOTODAMJ@N

Nasledil naj bi ga Andrej Vremec, ki je v svojem zaključnem posegu prebral glavne cilje novega Jadranovega programa. Vremec je kot prvi korak napovedal poglobitev sodelovanja z matičnimi društvi, pomladitev igralskega kadra, dvig kakovosti s povečanjem števila skupnih in individualnih treningov, enotna košarkarska šola z ekipo kakovostnih trenerjev, ki jih je Vremec sam izbral. Ob teh pa še načrtovanje skupnih pobud s sestavo točnega koledarja, pozornost do kadrovanja ter sodelovanja s šolami in Košarkarsko zvezo Slovenije. Poudaril pa je še, da je to novo obdobje enkratna priložnost za igralce letnikov 1996, 1997, 1998. To je namreč generacija mladih košarkarjev, ki bo od tehnične naložbe imela največ koristi.

A. Marušić

GIMNASTIKA Z reprezentanco na pripravah za Glasgow

Vrhunska gimnastičarka Tea Ugrin je v preteklih dneh končala s treningi z državno reprezentanco v kraju Civitavecchia, do konca meseca pa bo zdaj vadila v domači telovadnici pri Sv. Jakobu v Trstu, nato pa jo v avgustu čaka nov niz reprezentančnih priprav. »Za Teo je zdaj glavni cilj svetovno prvenstvo, ki bo oktobra v Glasgowu na Škotskem in bo veljalo tudi kot kvalifikacija za nastop na olimpijskih igrah 2016 v Braziliji. Še prej čaka Teo zelo pomemben nastop na tekmovanju Golden League v kraju Porto San Giorgio. Tam bodo nastopile gimnastičarke štirih najboljših ekip v letošnji državni A1-ligi (njeno društvo Artistico '81 je bilo drugo) in še nekaj boljših posameznic,« je program dela sporočil trener slovenske športnice Diego Pecar.

KOTALKANJE - DP v Roccarasu Metka Kuk (Polet) med mladinkami 11. po kratkem programu

Na državnem prvenstvu v umetnostnem kotalkanju v Roccarasu nastopa v konkurenci mladink tudi tekmovalka Poleta Metka Kuk. Po kratkem programu zaseda 11. mesto, njen nastop pa je bil povsem zadovoljiv. Svojo vajo je uspešno začela s kombinacijo dvojnih skokov, zelo dobro je izvedla pirueto, trojni toeloop ji je uspel s pristankom na obeh nogah, zadnja pirueta pa ni bila najboljša, zato je izgubila kar nekaj dragocenih točk ob tem, da program ni bil tehnično prezahteven.

Pred današnjim dolgim programom lahko sicer svojo uvrstitev še izboljša. Če bi se prebila v deseterico, bi bil to odličen dosežek, če vemo, da je konkurenca v Italiji najboljša na svetu. Po prvem dnevu namreč vodi svetovna prvakinja Letizia Ghiroldi, druga pa je tekmovalka iz naše dežele Gioia Girardi.

Metka Kuk

Obvestila

NK KRAS, pod pokroviteljstvom ZŠSDI, prireja nogometni kamp od 31. avgusta do 4. septembra, od 8.30 do 13.00 na nogometnem igrišču v Repnu za dečke in deklice letnikov 2003-10. Vpis do 24. avgusta. Prijave in info na tel. 040-2171044, 333-2939977 (Roberta) in 339-3853924 (Emanuela).

ZŠSDI obvešča, da poslujeta urada v Trstu in Gorici s poletnim urnikom od ponedeljka do petka od 8.00 do 14.00

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM in ZŠSDI organizirata poletni center Plesalček za otroke od 3 do 8 let, od 31. avgusta do 4. septembra, v telovadnici OS Bevk na Opčinah. Urnik: 7.30-17.00, kosila in malice so vključeni. Info in vpis na tel.: 334-3611757 (Kristina), info@cheerdancemillemium.com.

KK BOR in ZŠSDI organizirata celodnevni Košarkarski Kamp na Stadionu 1. maja, namenjen deklicam in dečkom od 6. do 12. leta od ponedeljka 31. avgusta do petka 4. septembra. Za informacije in vpis: Karin Malalan 3406445370 ali karinmalalan@gmail.com.

SKIROLL - ŠD Mladina na državnem prvenstvu v ravnini V najmlajših kategorijah v Križ tudi dva državna naslova

Vročinski val je spremljal že tradicionalno tekmo italijanskega prvenstva v ravnini, ki se je odvijala v središču mesta Montebellune. Na prvem startu ob 9.30, kjer je termometer že presegal 30°C, se je absolutna kategorija članov preizkusila na 4,6 km dolgem prologu. 150 atletov, tokrat celo nekaj rolkarjev iz Norveške, se je pomerilo na kronometer, da bi si zagotovilo najboljšo izhodišče na daljši zasledovalni tekmi. Niki Hrovatin, Mladinin šprinter in adut v članski kategoriji, je zasedel 45. mesto.

Sledile so mlajše kategorije - bodoči šampioni, ki so že sposobni rolkat v drsalni tehniki s hitrostjo tudi do 30 km/h.

V kategoriji Prvi koraki, kjer so se atleti pomerili na krajšem krogu 2,5 km, je zmagal mladi društveni up Maj Sedmak. Za njim se je uvrstil kolega Lenart Antič. V isti kategoriji je odlično zaključila tudi Tea Košuta, ki je z zagnanostjo stopila na drugo stopničko.

Poudariti je treba so se Mladinini najmlajši prvič v "karieri" pomerili na tekmi, ki ni domači Gran Prix ali openski šprint, a niso občutili pretirane treme.

Barve Mladine so v Montebelluni počastili tudi Dean Tence in Gorazd Antič, ki sta med

začetniki dosegla drugo oziroma peto mesto.

Zanimiv obračun smo lahko videli tudi v kategoriji dečkov, kjer je bil obračun negotov vse do cilje črte. Na koncu pa je zmagal kriški rolkar Niki Košuta, ki je vseskozi diktil tempo vodilne skupine, na koncu pospešil in postal italijanski prvak. V isti starostni skupini sta nastopala še Luka Sedmak 6. in Jernej Antič 7.

Sara Tence je v kategoriji deklic, kljub bolečinam v hrbtu, osvojila bronasto kolajno. Pri kadetih smo videli manj spektakla. Prav vsi tekmovalci so na petih dolgih krogih občutili vročino in tekmovali v otežkočenih pogojih, so naši atleti pa so odpovedali prežgodaj. Tako se je na 4. mesto uvrstil Jan Sedmak, v ženski kategoriji je bila Tayrin Tence 4., Petra Prašelj 5. in Petra Antič 7.

Italijansko prvenstvo v ravnini se je zaključilo s paradno zasledovalno tekmo moške in ženske absolutne kategorije. Iz tehničnega zornega sta bili tekmovalci prava poslastica za gledalce, medije in vse rolkarsko gibanje. Celotni tekmi so sledili motorji opremljeni s kameri Rai Sport.

Absolutni italijanski naslov si je v ženski kategoriji priborila članica italijanske reprezen-

tance Lisa Bolzan (Sci Club Orsago). Tekme so se udeležili tudi najboljši atleti italijanske B reprezentance v teku na smučeh. V tej skupini je tekmovala tudi kriška rolkarica Dana Tence, ki se je uvrstila na razveseljivo 11. mesto.

Pri članih je bil spet najboljši Richard Tiraboschi (ASD Torolls), ki se je brez strahu od-

cepil od glavnine in zmagal s kar dvema minutama naskoka pred norvežanom Andresom in italijanom Becchisom. Žal je Mladinin rolkar Niki Hrovatin odpovedal po tretjem krogu zaradi bolečin v hrbtu. Na 40. mesto se je uvrstil Crossilla Luigi. V kategoriji Over 60 je bil četrti Mirceli Giuseppe deveti pa Cossaro Enzo. (D.B.)

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.00 Aktualno: Il caffè **6.30** 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 13.30, 16.25, 20.00 Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: UnoMattina Estate **10.30** Effetto Estate **11.30** Mezzogiorno Italiano **12.25** Serija: Don Matteo **14.05** 16.40 Estate in diretta **17.50** Nad.: Legami **18.50** Igra: Reazione a catena **20.30** TecheTecheTè **21.20** Nad.: Cedar Cove **23.10** Roberto Benigni: Tutto Dante

RAI2

6.00 Nad.: Lena **6.20** Nad.: Il tocco di un angelo **7.05** Serija: Le sorelle McLeod **8.30** Serija: Il nostro amico Charly **10.00** 13.30 Rubrike **10.50** Cronache animali **11.20** Serija: Il nostro amico Kalle **12.10** Serija: La nostra amica Robbie **13.00** 17.50, 18.15, 20.30, 23.50 Dnevnik in vreme **14.05** Film: Un piano perfetto (krim.) **15.35** Serija: Senza traccia **17.00** Serija: Guardia costiera **18.00** Šport **18.50** Serija: Il commissario Rex **21.00** Nan.: I nostri cari vicini **21.05** LOL **21.15** Serija: Squadra Speciale Cobra 11 **23.00** Serija: Strike Back

RAI3

6.00 Novice **6.30** Rassegna Stampa **8.00** Agorà **10.05** Film: Racconti d'estate (kom.) **11.55** 14.00, 18.55, 23.30 Dnevnik, vreme in rubrike **12.15** The Cooking Show – Il mondo in un piatto **12.45** Pane quotidiano **13.10** Dok.: Il tempo e la storia **15.15** Kolesarstvo: Tour de France 2015, 17. etapa **17.00** Tour Replay **17.45** Dok.: Geo **20.00** Blob **20.10** Serija: Kebab for Breakfast **20.35** Nad.: Una mamma imperfetta **20.40** Nad.: Un posto al sole **21.15** Chi l'ha visto?

RAI4

12.40 19.30 Once Upon a Time **13.30** Kyle XY **14.15** The Collector **15.00** Robin Hood **15.55** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **16.00** The Lost World **16.50** Warehouse 13 **17.40** Novice **17.45** Film: Il regno proibito (pust.) **20.15** Star Trek: Next Generation **21.10** Extant **22.45** Film: All Cheerleaders Die (horor)

RAI5

14.25 La Terra vista dal cielo **15.15** Isole selvagge **16.15** Cinque buoni motivi **16.25** Film: Gli indifferenti (dram.) **18.00** Novice **18.05** Memo – L'agenda culturale **18.30** Il giro del mondo in 80 meraviglie **19.40** Gli impressionisti **20.40** Passepartout **21.15** I buongustai dell'arte **22.20** I predatori dell'arte perduta **23.10** Glasba: Amy Winehouse

RAI MOVIE

14.10 Film: Dentro la grande mela (dram., '87, i. J. Foster) **15.50** Film: After the Sunset (akc.) **17.25** Novice **17.30** Film: La tenda nera (triler) **19.10** Film: Primo amore (dram., It., '04)

21.15 Film: Una coppia alla deriva (kom., '87, i. K. Russell) **23.15** Film: Il lungo addio (dram.)

RAI PREMIUM

10.50 Nad.: Un posto al sole **11.55** 19.15 Nad.: Terra Nostra **12.45** Nad.: La baronessa di Carini **13.40** The Cooking Show – Il mondo in un piatto **14.10** 0.05 Nad.: Brothers and Sisters **14.55** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **15.00** Nad.: Occhio di Falco **16.40** Nad.: Tutti pazzi per amore **17.40** Novice **17.45** Nad.: Batticuore **18.25** Nad.: La signora in rosa **20.10** Nad.: Ho sposato uno sbirro **21.20** Made in Sud

RETE4

6.40 Serija: Magnum, P.I. **7.40** Nad.: Kojak **9.15** Nad.: Bandolera **9.45** Rubrika: Ricette all'italiana **10.30** 20.30 Dalla vostra parte

11.30 18.55 Dnevnik, vreme in prometne informacije **12.00** Film: Morte di un editore (krim.) **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Serija: Flikken – Coppia in giallo **16.35** Film: Il gladiatore di Roma (zgod.) **19.35** Ieri e oggi in Tv **19.55** Nad.: Tempesta d'amore

21.15 Film: Il burbero (kom., It., '86) **23.35** Film: Spaghetti a mezzanotte (kom., It., '81)

CANALES

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vreme, borza in denar **8.45** Film: La leggenda degli animali magici (kom.) **11.00** Aktualno: Forum **13.00** 19.55 Dnevnik in vreme **13.45** Nad.: Beautiful **14.10** Nad.: Una vita **15.10** Film: Moon-dance Alexander (dram.) **18.00** Nad.: Solo per amore **18.45** Igra: Avanti un altro **20.40** Paperissima Sprint – Estate **21.10** Nad.: Il principe – Un amore impossibile **23.30** Nad.: Le mani dentro la città

ITALIA1

6.55 Serija: The Middle **7.20** Risanke in otroške oddaje **8.10** Serija: Super Car **10.10** Nad.: Smallville **11.10** Serija: Chuck **12.10** Giffoni Festival Carpe Diem **12.25** 18.30 Dnevnik, vreme in prometne informacije **13.00** Šport **13.45** Nan.: Simpsonovi **14.35** Nan.: American Dad! **15.00** Nan.: Futurama **15.25** Nan.: Due uomini e mezzo **16.20** Nan.: Camera Caffè **16.30** Serija: Royal Pains **19.25** Serija: C.S.I. - Miami **21.10** Wild Sun

IRIS

15.15 Film: Zorro il dominatore (pust.) **17.05** Film: Kamikazen – Ultima notte a Milano (kom.) **19.05** Giffoni Festival 2015 **19.15** Serija: A-Team **20.05** Serija: Walker Texas Ranger

21.00 Film: Mezzanotte nel giardino del bene e del male (triler, '97, r. C. Eastwood, i. K. Spacey) **0.00** Adesso cinema

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00 Dnevnik **7.50** Vreme **9.45** Coffee Break **11.00** L'aria d'estate **14.00** Kronika **14.40** Serija: Ironside **16.30** Serija: Il commissario Cordier **18.15** Serija: Commissario Navarro **20.30** In onda

21.10 Film: Trappola in fondo al mare (akc.) **23.15** Film: 24 ore (triler)

LA7D

6.30 I menù di Benedetta – Ricetta Sprint **7.15** 11.00, 19.00 Cuochi e fiamme **8.15** I menù di Benedetta **13.00** Nad.: Grey's Anatomy **15.00** Serija: Crossing Jordan **17.00** 21.10 Cambio moglie **18.55** Dnevnik

TELEQUATTRO

6.00 13.20, 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik in vreme **6.30** 12.40 Rubrika: Le ricet-

te di Giorgia **7.00** Svegla Trieste! **9.00** 13.00, 20.00 Dodici minuti con Cristina **13.15** 17.55, 20.25 Oggi è **13.45** Qui studio a voi stadio **18.00** 19.00 Trieste in diretta **20.15** Happy Hour **21.00** Azzurro Italia **23.30** Perle d'arte

LAEFFE

11.25 20.10 Bourdain: Cucine segrete **13.10** 19.00 Il cuoco vagabondo **15.10** Il re dello street food **16.10** Silvia, pepe quanto basta **17.05** Jamie: Menù in 15 minuti **20.00** Novice **21.05** Nad.: Fleming – Essere James Bond **22.55** Film: The Women – Donne (kom.)

CIELO

12.15 13.15 MasterChef Australia **13.00** Novice **14.15** MasterChef Italia **16.15** Buying & Selling **17.15** Case in vendita **18.15** Fratelli in affari **19.15** House of Gag **20.15** Duck Dynasty: buzzurri e bizzarri **21.10** Film: Airline Disaster (triler)

DMAX

12.30 19.30 Banco dei pugni **13.20** 20.20 Recupero crediti **14.10** Come andrà a finire? **15.05** Cacciatori di fantasmi **15.55** Matto da pescare **16.50** A mani nude nella palude **17.45** Top Gear **18.35** Fuori di veranda **21.10** World's Top 5 **22.55** Mega navi **23.45** Video del tubo

SLOVENIJA1

6.15 Odmevi **7.00** Najboljše jutro **8.55** Kviz: Vem! **9.45** Nan.: Danes dol, jutri gor **10.20** Slovenski pozdrav **12.00** Dok. odd.: Sama proti Hitlerju **13.00** 15.00, 17.00, 18.55, 22.30 Poročila, športne vesti in vreme **13.30** Intervju **14.25** Dok. serija: City Folk **15.10** Pod drobnogledom **15.40** Kviz: Male sive celice **16.25** 22.50 Poletna scena **17.25** Dok. serija: Zdravje Slovencev **17.55** Novice **18.00** Risanke in otroške serije **18.20** Nad.: Vrtičkarji **19.30** Slovenska kronika **20.05** Film: Zvesti soprog (dram.) **21.25** Kratki film: Maks **22.00** Odmevi **23.20** Nad.: Strasti **23.50** Poletna noč

SLOVENIJA2

6.00 Otroški kanal **7.00** 8.55 Risanke in otroške odd. **8.35** Zgodbe iz školjke **9.00** Dok. nan.: Slovenski vodni krog **9.25** 19.00, 0.05 Točka **10.10** Najboljše jutro **12.00** Alpe-Donava-Jadran **13.10** Dok. odd.: Zelenjavni vrtovi **13.45** Dok. film: Kangčendzenga **14.45** 0.50 Kolesarstvo: dirka po Franciji, vključitev v prenos **17.40** Nan.: Začnimo znova **18.10** Dok. film: Skrivnosti Yucata-na **19.50** Žrebanje Lota **20.00** Slovenski oktet v Postojnski jami **20.50** Kratki film: Lipicanci **20.55** Dobrodelni mednarodni gala koncert DBUS 2015, pon. **22.00** Nan.: Se zgodi **22.25** Film: Bitka v Seattlu (dram.)

KOPER

13.45 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv - Deželne vesti **14.20** Evronovice **14.30** 22.15 Castrocaro 2015 **15.00** Istrska potovanja **15.30** Vesolje je... **16.00** Vsedanes – Vzgoja in izobraževanje **16.35** Vrt sanj **17.25** Istra in... **18.00** Na obisku **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsedanes – Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Slovenski magazin **20.00** Najlepše besede **20.30** Webolution **21.00** Boben **22.45** Folkest 2011 **23.35** Arhivski posnetki

POP TV

7.00 Risanke in otroške serije **8.25** 10.20, 11.30 TV prodaja **8.40** 17.20 Nad.: Zaljubljen do ušes **10.35** 16.00 Nad.: Grehi preteklosti **12.00** Mala pariška kuhinja z Rachel Khoo **12.35** MasterChef Slovenija **14.00** 20.00 Serija: Kar bo, pa bo **15.05** Nad.: Dubrovniška zora **17.00** 18.55, 23.00 Novice in vreme

21.00 Film: Skrivno življenje čebel (dram.) **23.35** Serija: Mentalist

KANAL A

7.00 18.00, 19.45 Svet **7.55** 11.00 Pazi, kamera! **8.45** 12.05 Serija: Vzgoja za začetni-

Rai Sreda, 22. julija
Rai movie, ob 19.10

Primo amore

Italija 1978
Režija: Dino Risi
Igrajo: Ugo Tognazzi, Ornella Muti, Mario Del Monaco

Picchio je upokojeni komik, ki živi v domu za ostarele umetnike v San Pellegrino Terme. V resnici že dalj časa čaka na pomembno vsoto denarja, s katero načrtuje, da si bo privoščil dolgo potovanje. Prav v rezidenci spozna mlado in lepo pomočnico Renato, v katero se tudi zaljubi. Ko mu končno izročijo pričakovano vsoto denarja povabi tako Renato na dolgo potovanje, med katerim ji obljubi, da ji bo omogočil umetniško prihodnost, saj ima Picchio še celo vrsto starih prijateljev. A Picchiov namen se kmalu izjalovi. Večine njegovih starih kolegov ni več in upokojenemu komiku je kmalu jasno, da se je z njegovo generacijo zaključila tudi umetniška doba.

Tako se tudi Renata naveliča popotovanja s Picchiom in ga zapusti za drugega moškega, ki ga medtem spozna. Ubogemu umetniku ne preostane drugega, kot da se spet vrne v dom za upokojece.

VREDNO OGLEDA

ke **9.10** Risanke in otroške oddaje **10.45** 11.50, 12.35 Tv prodaja **10.55** Serija: Vzgoja za začetnike **13.05** Film: Spogledovanje z nevarnostjo (triler) **14.55** Film: Smrtonosno orožje 2 (akc., '89, i. M. Gibson) **17.10** Serija: Vohun v nemilosti **18.55** Serija: Mentalist **20.00** Film: Analiza pa taka (krim., '99, i. R. De Niro) **22.00** Film: Očiščenje (dram., '06, i. C. Ricci)

PLANET TV

10.55 18.50 Nan.: Prijatelji **11.30** Tv prodaja **12.05** Film: Vohun iz sosesčine (kom.) **13.55** Nad.: Sulejman Veličastni **16.05** Film: Razbita tišina (dram.) **17.50** Bognedaj, da bi crknu televizor **19.25** Gordono-va vrhunska domača kuhinja **20.00** 22.25 Danes **20.35** Film: Morilec mehkega srca (kom.) **22.40** Nan.: Ujeti pod kupolo **23.30** Nan.: Seks v mestu

RADIJSKI PROGRAM

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Prva izmena: Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Prva izmena: V studiu Patrizia Jurinčič in Romeo Grebenšek; 10.00 Poročila; 10.10 Prva izmena; 11.00 Studio D; 11.15 Srečanje z Oskarjem Kjudrom; 12.15 Operetne promenade; 13.20 Zborovska glasba, sledi Music box; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Morski val: V studiu Valentina Sancin in Jernej Šček; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mavrica, sledi Music box; 17.30 Odprta knjiga: Antonia Arslan: Pristava škripančkov – 21. del, sledi Music box; 18.00 Odpornišvo v ženskih očeh, sledi Music box; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (slovenski program)

5.00 Jutro na RK; 5.30, 5.50 Jutranja kronika; 6.00 Dobro jutro!; 6.25, 10.40, 15.00, 18.55 Pesem tedna; 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 14.30 Poročila; 7.00 Jutranjik; 7.30 Sredine minute; 7.45 Primorske novice; 8.00 Pregled tiska; 8.05 Pogovor s sinoptikom; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10, 16.15 Pregled prireditev; 10.00 Živalski blues; 11.00 Ob enajstih!; 11.45 Pesem in pol; 12.30 Opol-dnevnik; 13.30 Na rešet; 14.00 Aktualno; 15.30 DiO; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Dnevnik in kronika; 20.00 Odprto za srečanja; 21.00 Poletna promenada; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Jamcoast radio; 0.00 Nočni program.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.35, 17.35 Euroregione News; 8.50, 12.15 Pesem tedna; 9.00 La valigia della vacanze; 9.35 Appuntamenti d'estate; 10.15, 19.20 Sigla single; 10.25 Televizijski in radijski programi; 10.35, 11.35, 14.35, 18.00, 19.00, 23.00 Glasba; 11.00, 21.00 L'argomento; 13.00, 22.00 Il cammino del Nord; 13.35 Ora musica; 14.00, 21.30 Mi torni in mente; 15.00 Souvenir d'Italy; 16.00, 17.35 E... state freschi; 17.00 Playlist; 20.00 Album Charts; 22.30 Sonoricamente Puglia; 0.00 Nottetempo.

Lastnik:

Zadruga Primorski dnevnik d. z. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,
tel. 040 7786300, faks 040 7786339
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9,
tel. 0481 356320, faks 0481 356329
email: gorica@primorski.eu
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,
tel. 0432 731190, faks 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,
fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba

Trst, Ul. dei Montecchi 6,
tel. 040 7786300, faks 040 7786339
Gorica, Ul. Garibaldi 9,
tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €

Celoletna naročnina za leto 2015 230,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €
Letna naročnina za Slovenijo za leto 2015
230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,
Partizanska 75, Sežana,
tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v
Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI

advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Faks +39.0481.32844
Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina
1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €,
finančni in legalni 92,00 €,
ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI

oglasi@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Faks +39.0481.32844
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 €
na besedo; nekomercialni oglasi po formatu,
osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale
na besedo. DDV - IVA 22%

Registriran na sodišču v Trstu
št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze
časopisnih založnikov FIEG

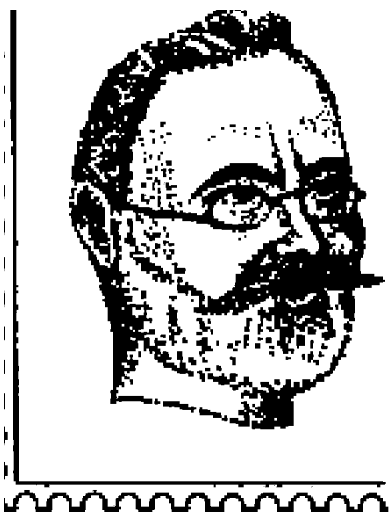
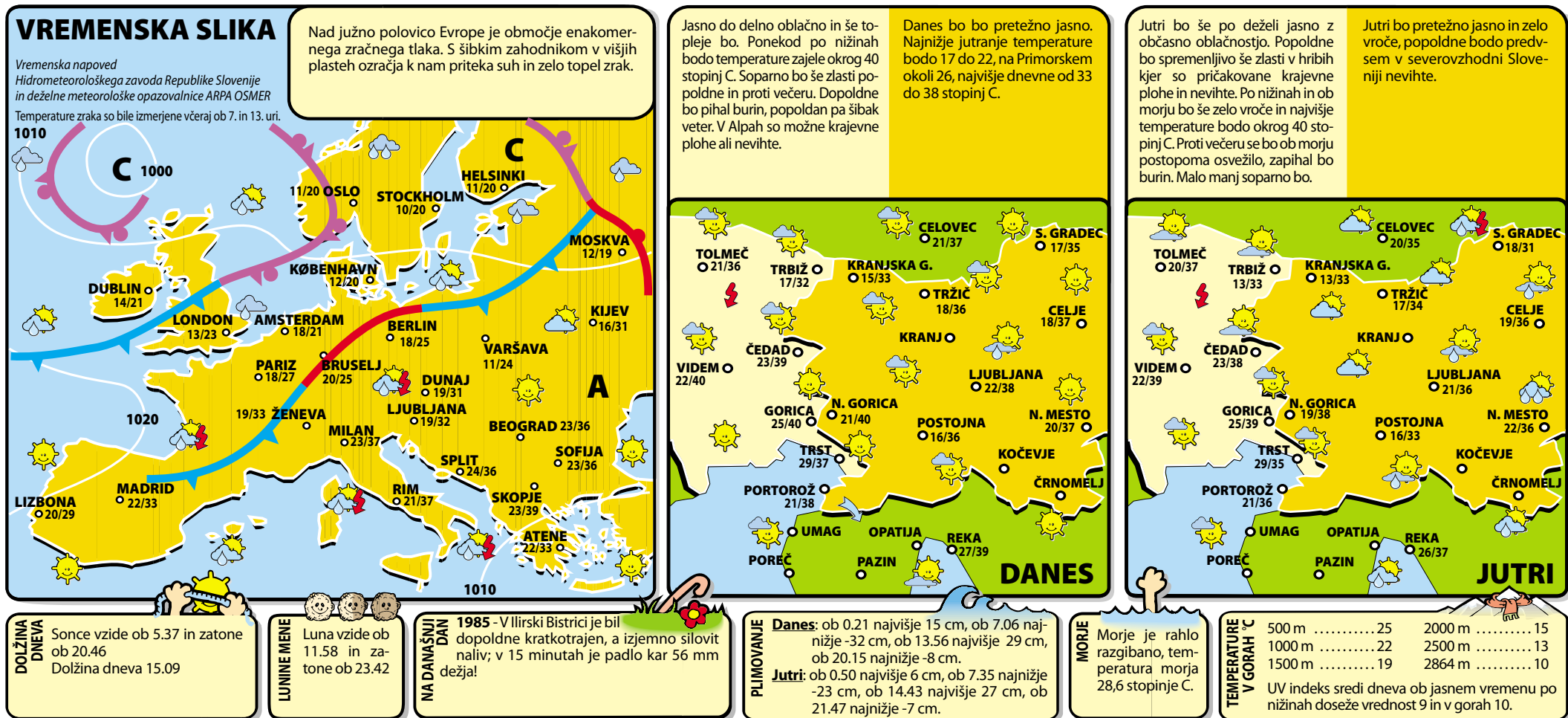

Primorski dnevnik je včlanjen
v Evropsko zvezo
manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi
Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence
v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v
kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo.
Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva ozi-
roma založnika za objavo ali drugačno uporabo;
za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu,
imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja
samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

Turizem in izleti

V letošnji sezoni smo v tej rubriki govorili predvsem o tematskih zbirkah znamk. Med temami, ki jih filatelisti najraje izbiramo, so vsebine z zgodovinskega področja, vendar so tudi zemljepisne teme zelo iskane in ob-

delane. To je področje, ki zadeva naravo, še posebej gore, morje in vodo, rastline in živali, človeka in ljudstva, mesta in dežele. Mednje spada tudi tema, ki jo bomo prikazali v današnjem zapisu.

Spregovorili bomo o slovenskih znamkah o turizmu, o potovanjih, izletih, parkih, naravnih lepotah in krajevnih zanimivostih, saj smo v času, ko se take dejavnosti posebej priliježijo.

Slovenija je razmeroma pozno začela izdajati znamke na temo turizma. Prva tovrstna znamka je izšla marca 2003 in je bila posvečena jami Vilenici na Krasu. To je ena najstarejših turističnih jam na svetu. Leta 1633 jo je njen lastnik grof Petrač dal v upravljanje župniji v Lokvi za vodene turistične ogleda. Do sredine 19. stoletja je Vile-

Postiljon

nica slovela kot najlepša, največja in najbolj obiskana jama matičnega Krasa. Obiskali so jo tudi razni vidni evropski kralji in cesarji. Kasneje je šla v pozabo, ker jo je po letu 1818 izrinila v ozadje veliko lepša in večja Postojnska jama. Dolgo zapuščena je ponovno zaživela leta 1963, ko je skrb zanjo prevzelo Jamarsko društvo Sežana. Leta 1980 so začeli v jami prirejati večere slovenskih književnikov, od leta 1986 naprej pa mednarodni literarni festival Vilenica - srečanje pesnikov in pisateljev iz vse Evrope. Na tej priložnosti podeljujejo veliko nagrado Vilenice in priznanje Kristal Vilenica.

Vendar je Pošta Slovenije že pred letom 2003 izdala nekaj znamk, ki jih lahko prištejemo med turistične teme. Leta 1995 je namreč evropska poštna zveza določila, da je skupna tema evropskih znamk varstvo narave. Slovenija je zato izdala dve znamki, od katerih je na prvi bila prikazana Mežaklja in na drugi dolina Save. Med turistične znamke gotovo spadajo tudi vse znamke, ki so jih izdali ob raznih obletnicah mest in večjih krajev. Prva taka slovenska znamka je tudi iz leta 1995 in je izšla ob 500. obletnici mesta Radovljica. Leto kasneje pa je tako znamko dobilo Zagorje ob Savi ob 700. obletnici prve omembe mesta.

V prejšnji rubriki smo pisali o izletih v gore. Tudi tovrstna tema spada med turistične izdaje. Zelo lepo je oblikovana na primer planinska znamka iz leta 2000 s Storžičem v ozadju in lepo planiko v prvem planu. Zanimiva turistična točka je prav gotovo tudi lesena cerkva Javorca v dolini Tolminke, kot enkratni spomenik iz prve svetovne vojne.

Že nekaj let izdaja Slovenija znamke o svojih naravnih parkih. Taka je bila znamka leta 2011 o Sečoveljskih solinah ali leto kasneje znamka o Solčavi s podnapisom harmonija treh dolin in še znamka iz leta 2013 o parku ob reki Kolpi.

Zadnja slovenska znamka iz serije turizma je izšla 22. marca letos in je bila posvečena Laškemu, ki leži ob reki Savinji med Celjem in Zidanim mostom. Kraj je znan že iz rimskih časov. Prvi val slovenskih naselitev je iz leta 600, ko so se novi prišleki srečali z rimskimi prebivalci. Zaradi latinske govornice so jim rekli Lahi. Odtod tudi sedanje ime kraja Laško. Turizem se je začel razvijati v Laškem leta 1854, ko so zgradili zdravilišče za zdravljenje s termalno vodo. Začetki pivovarne pa segajo celo nekaj let prej, v leto 1825, ko je zdravnik Franz Geyer v nekdanji Valvasorjevi zgradbi uredil obrtno pivovarno. Prav kmalu je podjetje iz obrtne ravni prešlo na industrijsko proizvodnjo, ki deluje še danes. Zaradi piva in termalne vode je Laško danes eno vodilnih turističnih središč na Posavskem območju. (Slika 1)

Napake na znamkah

Tudi v lanski zadnji rubriki pred počitnicami smo pisali o napakah na znamkah. Take napake ne povečajo vrednosti določene znamke, ker so pač natisnjene na vseh znamkah, ki so jih izdali. Vrednost znamke se poveča le v primerih, če se določena tiskarska napaka pojavi le na eni ali samo na nekaterih znamkah. V primeru napačno izdelanih znamk je napako zagrešil ilustrator, ki je zgrešil recimo meje kake države (Gronchi rosa) ali narisal parni vlak namesto električnega (Simplonski predor) itd.

Danes vam bomo našli še nekaj takih znamk z napako. Znana je na primer italijanska znamka iz leta 1906, ki prikazuje kralja Viktorja Emanuela III. Na čelu se mu blešči odsev sonca, ki pa je na znamki narisano za njim. Napako ima tudi vatikanska znamka iz leta 1935 izdana ob priliki vatičanskega juridičnega kongresa. Na njej bi

morala biti slika papeža Gregorija IX. (1170-1241), ki je uvedel spremembe kanonskega prava, namesto njega pa so na znamki objavili sliko papeža Julija II. (1443-1513), ki je sklical Lateranski koncil, a se ni ukvarjal z juridičnimi zadevami.

Francoska pošta je leta 1937 izdala znamko v spomin na filozofa Descartesa. Zato so na znamki prikazali platnico njegove knjige Discours sur le Methode, a naslov se v resnici glasi Discours de la Methode. Leta 1954 je Francija izdala znamko o nacionalnih obrtniških izdelkih. Na znamki je bil narisani servis kozarcev, ki pa so bili v resnici tipični belgijski kozarci.

Tudi Slovenija ima svojo napako na znamki. Prav januarja letos so izdali znamko v čast arhitekta Maxa Fabianija. Na njej so poleg glave arhitekta prikazali ljubljansko palačo Mladiko, ki pa jo je izdelal arhitekt Koch.

Zelo odmevna je bila tudi napaka na znamki Samoe iz leta 1990. Znamko so izdali ob božiču za božične in novoletne praznike. Na njej so imeli namen prikazati znano sliko italijanskega renesančnega slikarja Correggia (1489-1534) »La Madonna del cestino«. V resnici pa so na znamki objavili drugo Carreggiovo sliko »L'iniziazione amorosa di Cupido« s

tremi golimi osebami. Ko so se odgovorni zavedli napake, je bilo že prepozno, ker so namreč že istega dne razposlali naročnikom po vsem svetu večino znamk. (Slika 2)

Tonera v Križu

Primorski je v prejšnjih dneh podrobno poročal o predstavitvi nove slovenske znamke o čolnu tonera, ki so ga rabili slovenski ribiči za lov na tune na tržaškem zalivu. Znamka je izšla v okviru serije EuroMed Postal, ki je le-

tos prikazovala čolne raznih mediteranskih držav. Proslava v Križu je po mnenju prisotnih zelo lepo uspela, saj je predsednik Ribiškega muzeja Franco Cossutta številnim gostom zelo nazorno pripovedoval o lovu na tune, sledil je ogled novega muzeja in družabnost ob zakuski na terasi Kulturnega doma A. Sirk.

Filatelistični klub Košir je ob tej priložnosti izdal razglednico s sliko lova na tune pod Križem leta 1954. Gostje so lahko dobili razglednico z novo znamko o toneri in s priložnostnim žigom, na katerem je narisani tun. Žig je bil na pošti v Komnu, Križu najbližjem slovenskem poštnem uradu. Razglednica je na razpolago v Tržaškem knjižnem središču in v Ribiškem muzeju v Križu. (Slika 3)

Poletni pozdrav

Ker je to zadnja rubrika Postiljona pred poletnimi počitnicami, se sodelavci rubrike spoštovanim bralkam in bralcem iskreno zahvaljujemo za pozornost in za pohvale, ki smo jih tu in tam slišali v teh mesecih. Po dogovoru z glavnim urednikom se bomo spet oglasili konec septembra. Do takrat pa vam vsem želimo prijetne, mirne in zadovoljne počitnice.

(I.T.)

